

ελληνική υδατοκαθίσιεργειά

2022

ετήσια έκθεση

**Ετήσια Έκθεση
Υδατοκαλλιέργειας
2022**

**Ελληνική Οργάνωση
Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας**

Ετήσια Έκθεση Υδατοκαλλιέργειας 2022

Σύνταξη κειμένων: Γιάννης Πελεκανάκης

Επιμέλεια έκθεσης: Γιάννης Πελεκανάκης
Ισμήνη Μπουγδάνου

Επιμέλεια κειμένων: Λεωνίδας Παπαχαρίσης
Ισμήνη Μπουγδάνου
Κατερίνα Λύτρα

Έρευνα στατιστικών δεδομένων:
Γιάννης Πελεκανάκης

Διορθώσεις: Λαμπρινή Καρναβάλη

Σχεδιασμός εντύπου: ABOVE Ltd

Εκτύπωση: Mastergraph

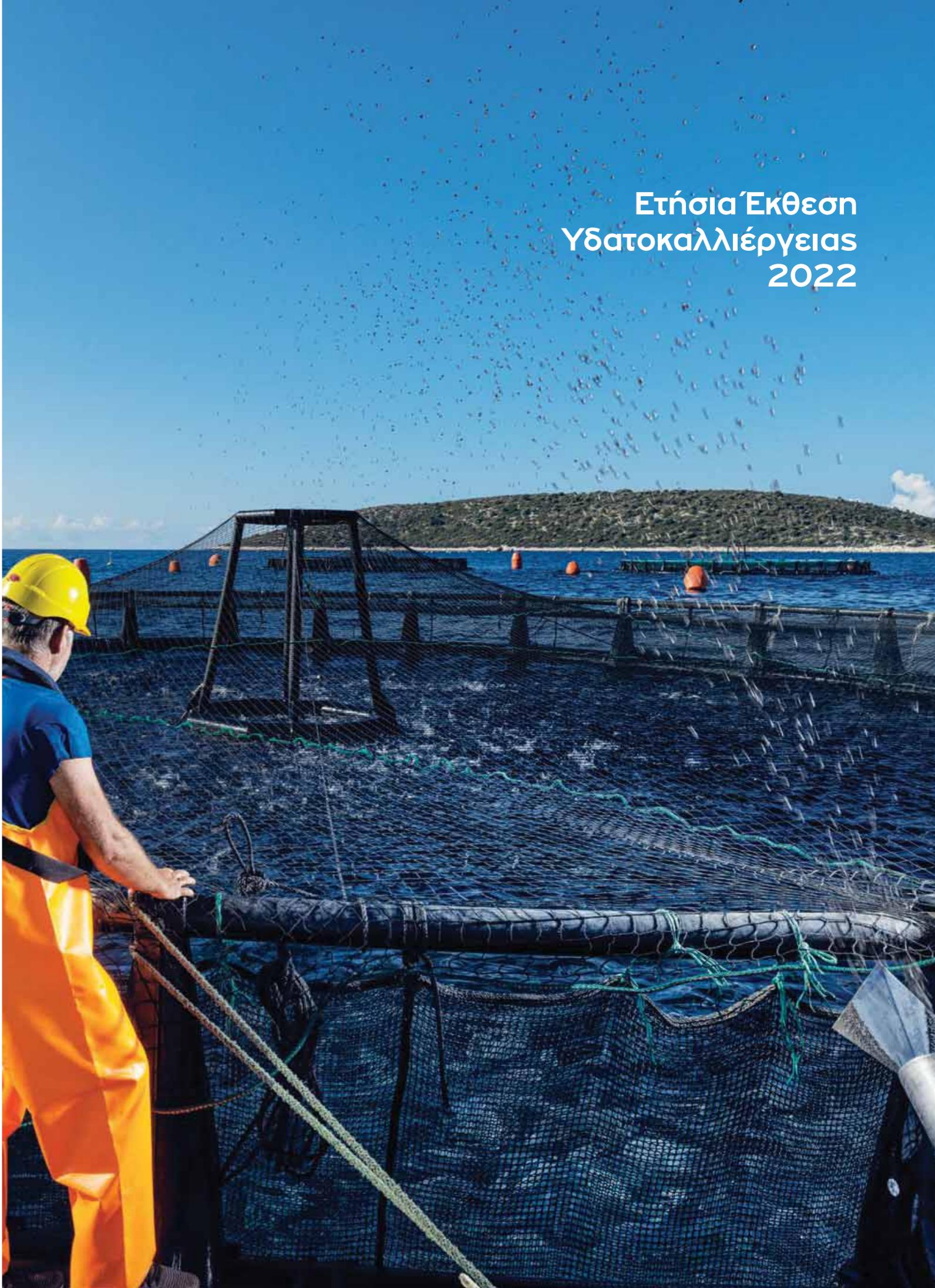
Διάθεση:

Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας
Λ. Λαυρίου 99Β,
Παιανία 19002, Αττική
Τηλ. 210 6641520

www.fishfromgreece.com

Δικαιώματα χρήσης του υλικού της παρούσας έκθεσης

Στόχος αυτής της έκθεσης είναι η διάδοση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτή. Για τον σκοπό αυτό, επιτρέπεται η χρήση των κειμένων, των γραφικών και των πινάκων από τρίτους με τον όρο να αναφέρεται κάθε φορά η πηγή, δηλαδή η ΕΛΟΠΥ.

**Ελληνική Οργάνωση
Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας**

Ετήσια Έκθεση Υδατοκαλλιέργειας 2022

Το 2021 ήταν μια ανατρεπτική χρονιά για τον κλάδο καθώς ενώ ξεκίνησε με θετικά μηνύματα λόγω της ύφεσης της πανδημίας του κορονοϊού, στην πορεία το κλίμα ανετράπτη λόγω των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στην εφοδιαστική αλυσίδα αλλά και των πληθωριστικών πιέσεων που αθροιστικά αυξήσαν το κόστος παραγωγής. Μέσα σε αυτό το οικονομικά βεβαρυμένο περιβάλλον οι εταιρείες του κάδου συνέχισαν να εκτρέφουν και να προσφέρουν φρέσκα ψάρια υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας έχοντας πάντα στο επίκεντρο της λειτουργίας τους την αιεφορία. Κυρίως όμως συνέχισαν να δημιουργούν συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης και ευημερίας ιδίως σε παράκτιες και νησιωτικές περιοχές. Σήμερα η ιχθυοκαλλιέργεια παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς παραγωγικούς και εξαγωγικούς κλάδους του πρωτογενούς τομέα της χώρας μας. Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ε.Ε.-27 σε παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού και η δεύτερη παγκοσμίως.

Η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ) με ιδιαίτερη ικανοποίηση παρουσιάζει την 8η έκδοση της ετήσιας έκθεσης για την υδατοκαλλιέργεια. Με το έντυπο αυτό επιθυμούμε να ανταποκριθούμε στην ανάγκη για πληρέστερη και ολοκληρωμένη ενημέρωση γύρω από τον κλάδο. Στην έκθεση αυτή παρουσιάζονται οι αξίες, το όραμα, η φιλοδοξία των εργαζομένων στον κλάδο, οι επιτυχίες μας αλλά και οι σύγχρονες προκλήσεις στους τομείς που κοιτάμε διαρκώς να βελτιώσουμε. Παρουσιάζεται παράλληλα η εξέλιξη των κύριων οικονομικών και παραγωγικών μεγεθών του κλάδου, δίνοντας έμφαση στην θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια και στην εκτροφή των δύο κύριων ειδών εμπορίας της χώρας, δηλαδή την τσιπούρα και το λαβράκι.

Από αυτή τη θέση ευχαριστούμε όλους όσους συνέβαλαν στην έκδοση του παρόντος.

Εκ μέρους του Δ.Σ. ΕΛΟΠΥ

Απόστολος Τουφαραλίας
Πρόεδρος ΕΛΟΠΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	6
Διευκρινίσεις	7
Εισαγωγή	9

01. Η υδατοκαλλιέργεια στην Ελλάδα **10**

1.1 Υφιστάμενη κατάσταση	12
1.2 Όγκος και αξία παραγωγής ανά κατηγορία εκτροφής	16
1.3 Γεωγραφική κατανομή εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας	18
1.4 Συνεισφορά αλιευτικών προϊόντων στο εμπορικό ισοζύγιο	19
1.5 Απασχόληση στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας	21
1.6 Θρεπτική αξία τσιπούρας & λαβρακιού ιχθυοκαλλιέργειας	23

02. Η ιχθυοκαλλιέργεια στην Ελλάδα **24**

2.1 Βασικά χαρακτηριστικά του κλάδου - σημαντικότερες εξελίξεις 2021	26
2.2 Διάρθρωση του κλάδου	28
2.3 Όγκος και αξία παραγωγής	30
2.4 Βασικές πρώτες ύλες θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας	33
2.5 Εμπορία μεσογειακών ιχθύων (τσιπούρα, λαβράκι)	36
2.6 Περιβαλλοντική αειφορία και κοινωνική ευθύνη	50
2.7 Υλοποίηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020	58
2.8 Όραμα ανάπτυξης - Υλοποίηση Πολυετούς Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών	59

03. Η υδατοκαλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση **62**

3.1 Υφιστάμενη κατάσταση της υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27	64
3.2 Διάρθρωση της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27	67
3.3 Εξέλιξη της μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27	76

04. Η υδατοκαλλιέργεια σε διεθνές επίπεδο **84**

4.1 Υφιστάμενη κατάσταση της υδατοκαλλιέργειας στον κόσμο	86
4.2 Διάρθρωση της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας	88
4.3 Η Μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια	94

Βιβλιογραφία **100**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η υδατοκαλλιέργεια στην Ελλάδα

- Το 2020 η συνολική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανήλθε στους **143.416 τόνους** εκτιμώμενης αξίας **593,85 εκατ. ευρώ** παρουσιάζοντας μείωση -5% ως προς τον όγκο αλλά οριακή αύξηση 0,8% ως προς την αξία παραγωγής.
- Το 65% της εγχώριας παραγωγής αλιευτικών προϊόντων προέρχεται από την υδατοκαλλιέργεια και το 35% από την αλιεία.
- Ο κλάδος δημιουργεί 12.000 θέσεις άμεσης και έμμεσης εργασίας κυρίως σε παράκτιες ή απομακρυσμένες περιοχές.
- Τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας και τα μύδια αποτελούν τα κύρια είδη εκτροφής αντιπροσωπεύοντας το 87% και το 13% αντίστοιχα της συνολικής παραγωγής.
- Το **2021** η παραγωγή μεσογειακών ειδών ιχθυοκαλλιέργειας ανήλθε σε 131.250 τόνους αξίας 636 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 7% ως προς τον όγκο παραγωγής και 10% ως προς την αξία πωλήσεων σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Εξ αυτών, η τσιπούρα και το λαβράκι αποτελούν τα κυριότερα εκτρεφόμενα είδη (125.500 τόνοι, 604,6 εκατ. ευρώ)
- Οι εξαγωγές ελληνικής τσιπούρας και λαβρακιού το **2021** ανήλθαν σε 100.361 τόνους αξίας σχεδόν 499 εκατ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση 9,3% ως προς τον όγκο και 9% ως προς την αξία εξαγωγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατατάσσοντας την ιχθυοκαλλιέργεια τον πρώτο εξαγωγικό κλάδο ζωικής παραγωγής της χώρας.
- Το **2022** εκτιμάται πως η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού θα παρουσιάσει αύξηση τουλάχιστον 2% και θα ξεπεράσει τους 127.000 τόνους.

Η υδατοκαλλιέργεια στην Ε.Ε.

- Το 2020 παρήχθησαν 1.094.315 τόνοι αξίας 3,38 δισ. ευρώ παρουσιάζοντας πτώση -4,3% ως προς τον όγκο και αύξηση 1,6% ως προς την αξία πωλήσεων σε σχέση με το 2019.
- Η κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων στην Ε.Ε. καλύπτεται κατά 17% από την εγχώρια παραγωγή και κατά 83% από εισαγωγές από τρίτες χώρες.
- Τα όστρακα (537.572 τόνοι) και τα ψάρια (552.662 τόνοι) αποτελούν το 51% και το 48% της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.
- Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 3η θέση ως προς την αξία και τον όγκο παραγωγής υδατοκαλλιέργειας την Ε.Ε.-27 το 2020
- Το **2021** η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού ανήλθε σε 210.231 τόνους και η Ελλάδα αντιπροσωπεύει το 60% αυτής της παραγωγής.

Η υδατοκαλλιέργεια σε διεθνές επίπεδο

- Το 2020 η προσφορά αλιευτικών προϊόντων ανήλθε σε 122,58 εκατ. τόνους αξίας 225,19 δισ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 2,3% ως προς τον όγκο και 2,5% ως προς την αξία πωλήσεων.
- Η υδατοκαλλιέργεια παρέχει ήδη περισσότερα αλιευτικά προϊόντα (57%) στην ανθρωπότητα από ότι η ελεύθερη αλιεία (43%).
- Στην Ασία παράγεται σχεδόν το 92% του όγκου των παραγόμενων προϊόντων υδατοκαλλιέργειας (112,3 εκατ. τόνοι).
- Τα ψάρια υδατοκαλλιέργειας αποτέλεσαν το 47% της παγκόσμιας παραγωγής (57,46 εκατ. τόνοι).
- Η μεσογειακή υδατοκαλλιέργεια το 2021 ανήλθε σε 628.034 τόνους (325.429 τόνοι τσιπούρας, 302.615 τόνοι λαβρακιού), παρουσιάζοντας αύξηση 8,4% σε σχέση με το 2020.
- Η Ελλάδα βρίσκεται στις δύο πρώτες χώρες παραγωγής ψαριών μεσογειακής υδατοκαλλιέργειας, αντιπροσωπεύοντας το 25% της παραγωγής τους διεθνώς.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ

Ακρωνύμια

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΓΓΤΕΤ	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Δ.Δ.	Δημόσια Δαπάνη
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΟΠΥ	Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΠΑΛΘ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας & Θάλασσας
ΕΠΧΣΑΑΥ	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών
ΕΤΕΠΥ	Ελληνική Τεχνολογική Πλατφόρμα για τις Υδατοκαλλιέργειες
ΟΠ	Οργάνωση Παραγωγών
ΣΕΘ	Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιέργειών
ΣΠΕ	Σχέδιο Παραγωγής και Εμπορίας
ΠΟΑΥ	Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

AIPCE-CEP European Fish Processors Association and European Federation of National Organizations of Importers and Exporters of Fish (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εισαγωγέων και Εξαγωγέων Αλιευτικών Προϊόντων)

APROMAR Association of Spanish Marine Aquaculture Producers (Σύνδεσμος Υδατοκαλλιέργητων Ισπανίας)

EUMOFA European Market Observatory for Fisheries and Aquaculture Products (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Αγορών Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας)

FAO Food and Agriculture Organization of the United Nations (Παγκόσμιος Οργανισμός Τροφίμων)

FEAP Federation of European Aquaculture Producers (Ομοσπονδία Ευρωπαίων Υδατοκαλλιέργητων)

JRC Joint Research Center (Κέντρο για τη Σύμπραξη στην Έρευνα)

Μεθοδολογία

- Τα πιο πρόσφατα και πλήρη στατιστικά δεδομένα για την υδατοκαλλιέργεια σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι του 2020 και παρέχονται από τον FAO, το EUMOFA και το ΥΠΑΑΤ.
- Τα πιο πρόσφατα και πλήρη στατιστικά δεδομένα για την Μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια (τσιπούρα και λαβράκι) είναι του 2021 και παρέχονται από έρευνα και αναλύσεις του FEAP, ΕΛΟΠΥ και Kontali. Οι εκτιμήσεις για το 2022 προέρχονται από την επιτροπή MedAqua του FEAP, τον ΕΛΟΠΥ και την Kontali.
- Τα προσωρινά στατιστικά δεδομένα που έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκδοση, θα επικαιροποιούνται στις προσεχείς εκδόσεις και ενδέχεται να προκύψουν διαφορές.
- Ως αξία παραγωγής εννοείται η αξία πρώτης πώλησης από τον παραγωγό και όχι η τελική τιμή που πληρώνει ο καταναλωτής.
- Η αξία παραγωγής υδατοκαλλιέργειας σε διεθνές επίπεδο παρέχεται από τον FAO σε δολάρια ΗΠΑ και έχει χρησιμοποιηθεί για τη μετατροπή η μέση τιμή συναλλάγματος \$ 1,0 = € 0,80 (με στρογγυλοποίηση).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ετήσια Έκθεση Υδατοκαλλιέργειας εκδίδεται από το 2015 και ο στόχος είναι να αποτελέσει εργαλείο ενημέρωσης όχι μόνο για τις επιχειρήσεις και τους προμηθευτές του κλάδου, αλλά και για κάθε ενδιαφερόμενο που επιθυμεί να ενημερωθεί για την εξέλιξη ενός ταχύτατα αναπτυσσόμενου κλάδου ζωικής παραγωγής τροφίμων, όπως ελεύθεροι επαγγελματίες, φοιτητές, ακαδημαϊκοί, ΜΜΕ, θεσμικοί φορείς και πολιτικοί. Είναι αποτέλεσμα συλλογής και επεξεργασίας παραγωγικών και οικονομικών δεδομένων και παρουσιάζει τις εξελίξεις στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας.

Στα κεφάλαια που ακολουθούν παρουσιάζεται η ιχθυοκαλλιέργεια σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην παραγωγή των δύο κύριων ειδών εκτροφής και εμπορίας της χώρας, δηλαδή την τσιπούρα και το λαβράκι.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια συνολική παρουσίαση της δραστηριότητα στην Ελλάδα, την γεωγραφική κατανομή των μονάδων, τα κύρια είδη εκτροφής, την εμπορική τους αξία αλλά και την συνεισφορά του κλάδου στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας.

Το δεύτερο κεφάλαιο εστιάζει στην θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια καταγράφοντας τις βασικές εξελίξεις στην εκτροφή των μεσογειακών ειδών, τα παραγωγικά και οικονομικά στοιχεία, τις εξαγωγές και την εμπορία τους στις βασικές αγορές. Επιπλέον γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και του Πολυετούς Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας 2014-2020.

Στο τρίτο και στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η υδατοκαλλιέργεια σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, αναλύονται βασικά μεγέθη όπως ο όγκος και η αξία των παραγόμενων προϊόντων, η διάρθρωση της παραγωγής ανά βασική κατηγορία εκτροφής και η γεωγραφική κατανομή. Ξεχωριστή αναφορά γίνεται στην εξέλιξη της παραγωγής τσιπούρας και λαβρακιού σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αντίστοιχα.

Για την μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2021 και σε ορισμένες περιπτώσεις εκτιμήσεις και για το 2022, ενώ για την ευρωπαϊκή και διεθνή υδατοκαλλιέργεια τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία είναι του 2019 και προέρχονται κυρίως από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων.

Ο¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

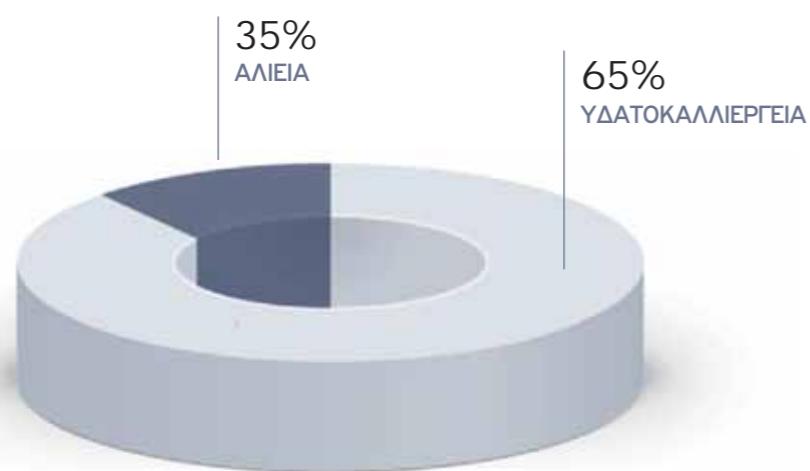
- 1.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
- 1.2 ΟΓΚΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΚΤΡΟΦΗΣ
- 1.3 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- 1.4 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ
- 1.5 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- 1.6 ΘΡΕΠΤΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ & ΛΑΒΡΑΚΙΟΥ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

1.1 Υφιστάμενη κατάσταση

Η εκτροφή υδρόβιων οργανισμών είναι γνωστή στην Ελλάδα αιώνες τώρα, ωστόσο η υδατοκαλλιέργειά τους γνώρισε ταχύτατη ανάπτυξη αρχές της δεκαετίας του 1980. Η διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση για αλιευτικά προϊόντα σε συνδυασμό με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, δηλαδή το κατάλληλο κλίμα, την ποιότητα των υδάτων αλλά και την εκτεταμένη ακτογραμμή, ώθησαν την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και σήμερα αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους του πρωτογενούς τομέα ζωικής παραγωγής της χώρας.

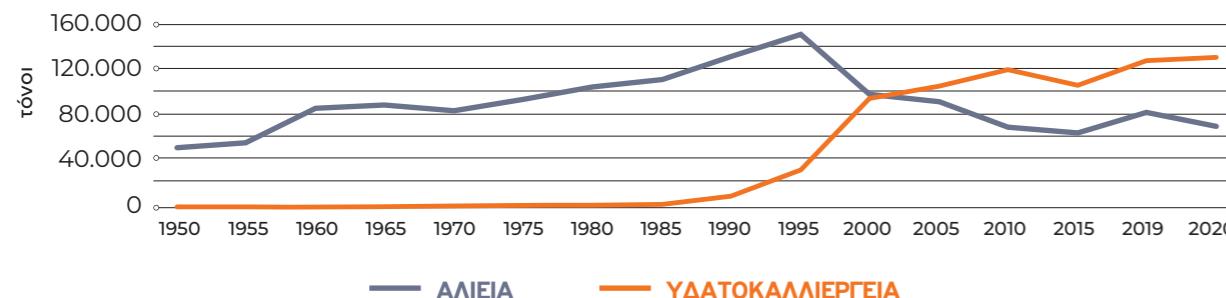
Αν και το 1980 μόλις το 2% της εγχώριας παραγωγής αλιευτικών προϊόντων προερχόταν από την υδατοκαλλιέργεια (2.000 τόνοι) και το υπόλοιπο 98% από την συλλεκτική αλιεία (105.651 τόνοι), η αναλογία αυτή άρχισε να μεταβάλλεται σταδιακά. Από το 2003 η προσφορά προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην Ελλάδα υπερβαίνει αυτήν της αλιείας. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του FAO (2020), το 65% της εγχώριας παραγωγής αλιευμάτων προήλθε από την υδατοκαλλιέργεια και το υπόλοιπο 35% από την αλιεία. Η δραστηριότητα αυτή έχει αναδειχθεί σε μια από τις πλέον ανταγωνιστικές για την Ελλάδα διατηρώντας μια από τις πρώτες πηγετικές θέσεις στην παραγωγή μεσογειακών ειδών σε ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές επίπεδο.

Παραγωγή αλιευτικών προϊόντων

Πηγή: FAO, ΣΕΘ

Προσφορά αλιευτικών προϊόντων στην Ελλάδα

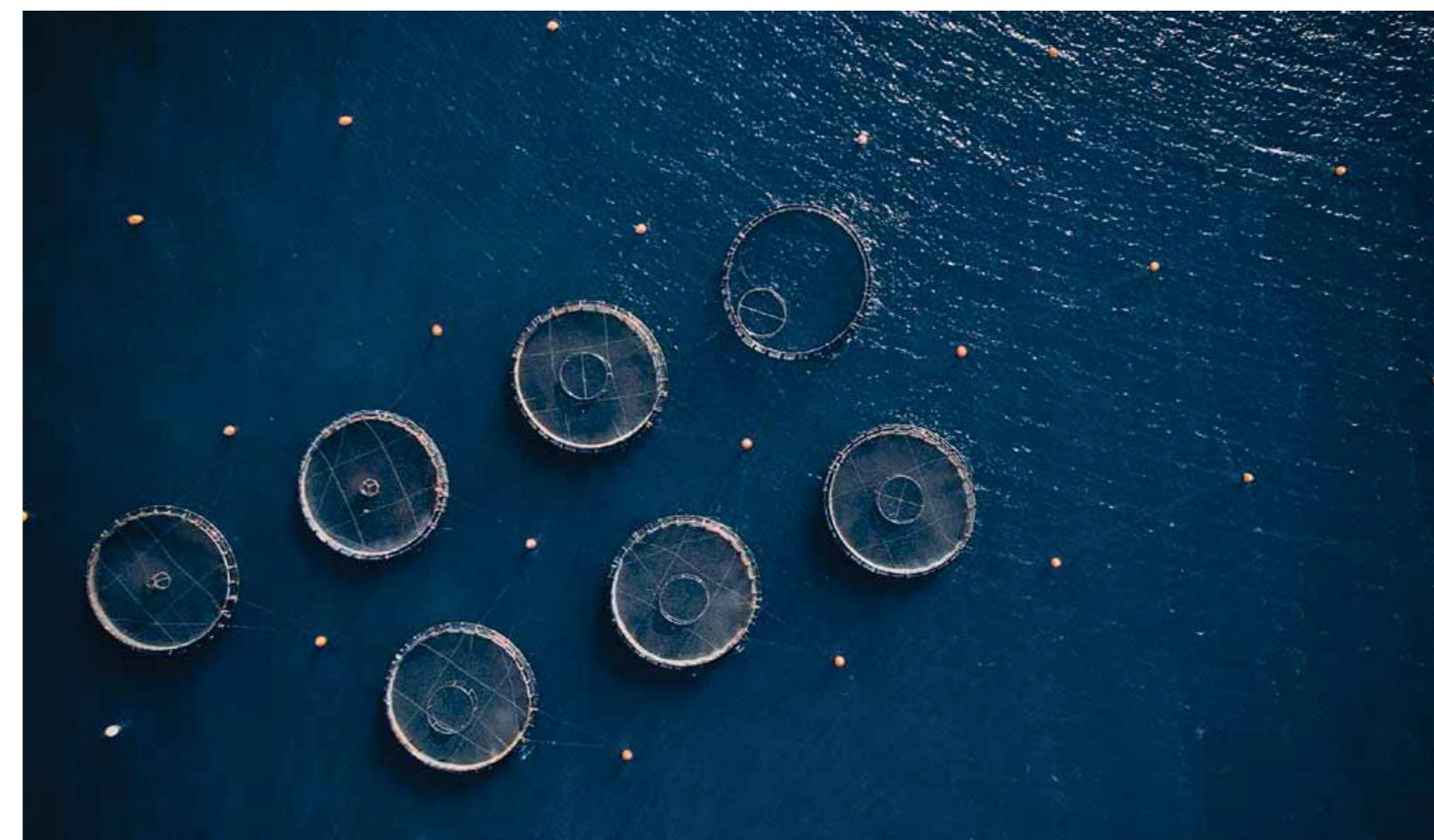
Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Στην Ελλάδα η θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια γνώρισε ραγδαία ανάπτυξη τη δεκαετία του '80 με τη χρήση πλωτών ιχθυοκλωβών, μιας μεθόδου που χρησιμοποιούνταν ευρέως στη Νορβηγία για την εκτροφή σολομού. Το 1985 υπήρχαν 12 μονάδες με συνολική παραγωγή περίπου 100 τόνους, σήμερα υπάρχουν 283 μονάδες με παραγωγή που ξεπερνάει τους 120.000 τόνους. Στην Ελλάδα εκτέφονται θαλάσσιοι μεσογειακοί ιχθύες, δηλαδή κυρίως η τσιπούρα και το λαβράκι και σε ένα μικρότερο ποσοστό άλλα μεσογειακά είδη («νέα είδη») όπως μυτάκι, κρανιός, συναγρίδα κ.α. Η εκτροφή ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας είναι μια παραγωγική διαδικασία που αντιγράφει τους μυχανισμούς της φύσης. Διαρκεί περίπου 16-18 μήνες μέχρι το ψάρι να φτάσει το επιθυμητό εμπορικό μέγεθος των 400 γρ. και απαιτεί επιστημονική κατάρτιση και εξειδικευμένη τεχνογνωσία.

Η παραγωγική διαδικασία ξεκινάει στον ιχθυογεννητικό σταθμό (χερσαία εγκατάσταση). Εκεί οι γεννήτορες (ενήλικα ψάρια) με ελεγχόμενες συνθήκες φωτισμού και θερμοκρασίας παράγουν αυγά τα οποία γονιμοποιούνται με φυσικό τρόπο, και στην συνέχεια συλλέγονται και εκκολάπτονται και γίνονται λάρβες (νύμφες). Το στάδιο αυτό διαρκεί περίπου 40 μέρες και οι λάρβες τρέφονται με ζωντανή τροφή (πλαγκτόν, αρτέμια) η οποία παράγεται στον ιχθυογεννητικό σταθμό. Όταν οι λάρβες μεταμορφωθούν σε ιχθύδια αρχίζει

διαδοχικά ο «απογαλακτισμός» τους και η παροχή έρημας τροφής σε μορφή μικρών κόκκων κι τότε μεταφέρονται σε μεγαλύτερες δεξαμενές όπου παραμένουν μέχρι να αποκτήσουν μέγεθος ικανό για την μεταφορά τους στους θαλάσσιους ιχθυοκλωβούς. Το στάδιο αυτό διαρκεί περίπου 120 μέρες. Γενικότερα τα πρώτα στάδια ζωής των ιχθυδίων χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής λόγω της αυξημένης ευαισθησίας τους.

Στο τελευταίο στάδιο, τα ιχθύδια (γόνος) μεταφέρονται σε ιχθυοκλωβούς στην θάλασσα και εκτρέφονται εκεί μέχρι την αλίευσή τους. Στο στάδιο αυτό χρησιμοποιούνται ιχθυοτρόφες αυστηρών προδιαγραφών ώστε να παρέχονται στα ψάρια όλα θρεπτικά συστατικά που χρειάζονται για να έχουν μια υγιή ανάπτυξη. Τα υλικά από τα οποία κατασκευάζεται η τροφή είναι ζωικής και φυτικής προέλευσης όπως ψάρια (ιχθυάλευρα, ιχθύέλαια), άλευρα με βάση τη σόγια και το σιτάρι, ίνες, βιταμίνες και ικνοστοιχεία. Οι πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται είναι πιστοποιημένες σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας ώστε να εξασφαλίζεται ότι είναι απαλαγμένες από γενετικά τροποποιημένα προϊόντα και ότι προέρχονται από βιώσιμες πηγές. Καθ' όλη την διάρκεια την εκτροφής, από τον ιχθυογεννητικό σταθμό ως την αλίευση τους γίνονται σε καθημερινή βάση ποιοτικοί έλεγχοι όπου παρατηρείται και διατηρείται η υγεία και η ευζωία των εκτρεφόμενων ιχθυοπληθυσμών

Η 2η πιο σημαντική κατηγορία υδατοκαλλιέργειας, η οποία πραγματοποιείται επίσης σε θαλάσσια ύδατα, είναι η οστρακοκαλλιέργεια. Στην Ελλάδα εκτρέφεται σχεδόν αποκλειστικά το Μεσογειακό μύδι. Η καλλιέργεια μυδιών άρχισε λίγο πριν την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1940) σε πολύπεριορισμένη κλίμακα. Η πρώτη παραχώρηση χώρου για εκτροφή μυδιών καταγράφηκε το 1955 και αφορούσε μια πασσαλωτή μονάδα στον ΒΑ κόλπο Θεσσαλονίκης. Το 1970 ξεκίνησε η συστηματικότερη εκτροφή μυδιών σε τμήματα των ποταμών Λουδία και Αξιού και επεκτάθηκε στην Πιερία, την Ημαθία και την Καβάλα. Αρχικά γινόταν χρήση του πασσαλωτού συστήματος που είναι κατάλληλο για πιο ρηχά νερά και στη συνέχεια από το '85 και μετά χρησιμοποιήθηκε το long line για βαθύτερα νερά. Μετέπειτα, ο αριθμός αυτός έμεινε σχετικά σταθερός, με το μεγαλύτερο ποσοστό μονάδων (86%) και δυναμικότητας (68%) να εντοπίζεται στους κόλπους Θεσσαλονίκης και Θερμαϊκού (αρμοδιότητα Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Πιερίας). Το 2019 θεσμοθετήθηκε και η πρώτη ΠΟΑΥ της χώρας, στη θαλάσσια περιοχή Πιερίας του Θερμαϊκού Κόλπου (ΦΕΚ Δ' 206/09.05.2019) δίνοντας λύση σε ένα από τα βασικότερα προβλήματα του κλάδου, δηλαδή την οργάνωση και την αδειοδότηση των μονάδων οστρακοκαλλιέργειας. Με τη ΠΔ θεσμοθετήθηκαν η θέση και οι ζώνες παραγωγής της ΠΟΑΥ, ο Φορέας Διαχείρισης της ΠΟΑΥ και ο τρόπος οργάνωσης της.

Η εκτροφή μέχρι τη συγκομιδή διαρκεί περίπου ένα χρόνο. Από τον Μάρτιο μέχρι τον Οκτώβριο, το μύδι απελευθερώνει προνύμφες οι οποίες

παρασύρονται από τα ρεύματα. Οι προνύμφες αυτές παχαίνουν σε λιγότερο από 72 ώρες και, μη μπορώντας πια να επιπλεύσουν, αναζητούν σημεία προσκόλλησης πάνω σε διάφορα υποστρώματα. Σε αντίθεση με τα στρείδια, τα μύδια δεν προσκολλώνται απευθείας αλλά με τη βοήθεια ινών, τον βύσσο. Το πλέον συνηθισμένο μέσο συγκομιδής του γόνου των μυδιών είναι το σχοινί. Τα σχοινιά τοποθετούνται σε επιλεγμένα σημεία με γνώμονα τα ρεύματα και την περιεκτικότητα του νερού σε μικροοργανισμούς. Από τον Μάιο μέχρι τον Ιούλιο, τα σχοινιά αυτά αφαιρούνται και μεταφέρονται στις εγκαταστάσεις των εκτροφείων. Η συγκομιδή των γόνων των μυδιών είναι αδύνατη σε ορισμένα παγωμένα ύδατα. Στην περίπτωση αυτή, τα νεαρά μύδια συλλέγονται από τα φυσικά αποθέματα. Το μύδι τρέφεται ουσιαστικά με φυσικό τρόπο, δηλαδή με με φυτοπλαγκτόν και οργανική ύλη διηθώντας (φιλτράροντας) συνεχώς το θαλασσινό νερό.

Εκτός από τις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες, ιδιαίτερη θέση κατέχει η υδατοκαλλιέργεια των εσωτερικών υδάτων καθώς αποτελεί μια παραδοσιακή μορφή πρωτογενούς παραγωγής και πηγή κύριας ή συμπληρωματικής απασχόλησης και εισοδήματος για τους κατοίκους ορεινών και απομακρυσμένων ηπειρωτικών περιοχών. Σήμερα δραστηριοποιούνται 87 μονάδες εντατικής εκτροφής ιχθύων, με κυριότερο είδος την ιριδίζουσα πέστροφα, ενώ σε μικρότερη κλίμακα εκτρέφονται ο κυπρίνος και το ευρωπαϊκό χέλι.

Στις ελληνικές λιμνοθάλασσες ασκείται και η παραδοσιακή εκτατική υδατοκαλλιέργεια με ιδιαίτερες οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις σε τοπικό επίπεδο. Οι λιμνοθάλασσες είναι αβαθείς μικροί κόλποι που σχηματίζονται από τις προσχώσεις των μεγάλων ποταμών και χωρίζονται από την θάλασσα με μια λωρίδα άμμου αφήνοντας ένα μικρό άνοιγμα επικοινωνίας. Οι λιμνοθάλασσες είναι ιδεώδεις τόποι ιχθυοτροφίας και σήμερα λειτουργούν 72 οργανωμένες εκμεταλλεύσεις λιμνοθάλασσών κυρίως από αλιευτικούς συλλόγους συνολικής έκτασης 400 κχλ. στρεμμάτων. Τα κυριότερα παραγόμενα είδη είναι τσιπούρες, λαβράκια, κέφαλοι και χέλια. Οι κυριότεροι λόγοι που έλκονται τα ψάρια στη λιμνοθάλασσα είναι η άφθονη τροφή, οι κατάλληλες θερμοκρασίες και η αναζήτηση του γλυκού νερού το οποίο είναι απαραίτητο για ορισμένα στάδια της ανάπτυξής τους. Από το Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο, κοπάδια μικρών ψαριών (γόνοι), αλλά και μεγαλύτερα ψάρια, μπαίνουν στη λιμνοθάλασσα από τις μπούκες (ανοίγματα επικοινωνίας θάλασσας και λιμνοθάλασσα). Τα ψάρια παραμένουν σ' αυτή μέχρι το τέλος του καλοκαιριού, οπότε αρχίζει η κάθιδος προς το πέλαγος. Από πολύ παλιά, οι άνθρωποι εκμεταλλεύτηκαν αυτό το φαινόμενο και δημιούργησαν τόπους για τη σύλληψη των ψαριών. Λυτοί οι τόποι είναι τα λεγόμενα διβάρια ή διβάρια

(φυσικά ιχθυοτροφεία). Η τεχνική των διβαριών, αν και παραδοσιακή, εξακολουθεί να είναι, ακόμα και σήμερα, ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ψαρέματος. Τα ιχθυοτροφεία, εκμεταλλεύομενα τη διάθεση μετακίνησης των ψαριών προς την ανοιχτή θάλασσα, τα παγιδεύουν μέσα στα διβάρια. Το διβάρι κατασκευάζεται σε σχήμα τραπεζού. Παλιά ήταν κατασκευασμένο από καλαμάτες, ενώ σήμερα χρησιμοποιούν πλαστικό πλέγμα, το οποίο στηρίζουν σε πασσάλους, στηριγμένους στον πυθμένα. Το ψάρεμα στα ιχθυοτροφεία αρχίζει από τον Ιούνιο μέχρι τα τέλη Ιουλίου ψαρεύουν ψάρια όλων των ειδών. Μετά αρχίζει η αλιεία των Κέφαλων και διαρκεί μέχρι τις αρχές Σεπτεμβρίου, οπότε βγάζουν τα αυγοτάραχα. Στα μέσα Οκτωβρίου είναι η εποχή της Τσιπούρας, των Λαβρακιών και των Κεφαλοειδών. Αυτή διαρκεί μέχρι αρχές Δεκεμβρίου οπότε παύει η συστηματική αλιεία.

Τα τελευταία χρόνια, ο κλάδος έχει στραφεί σε πολύ μικρό βαθμό και σε υδρόβια φυτά με πολύ έντονο ενδιαφέρον όπως το κυανοβακτήριο σπιρουλίνα, το μακροφύκος ulva κ.α., τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως συμπληρώματα διατροφής, πρώτη ύλη στη βιομηχανία καλλυντικών, βιοκαύσιμα κλπ.

1.2 Όγκος και αξία παραγωγής ανά κατηγορία εκτροφής

**Η θαλάσσια
ιχθυοκαλλιέργεια
αντιπροσωπεύει το
85% του όγκου και
το 98% της αξίας
της ελληνικής
υδατοκαλλιέργειας**

Στην Ελλάδα η υδατοκαλλιέργεια πραγματοποιείται κυρίως στην θάλασσα όπου εκτρέφονται οι

μεσογειακοί ιχθύες και τα μύδια, ακολουθούμενη από την ιχθυοκαλλιέργεια εσωτερικών υδάτων (πέστροφες, χέλια, κυπρίνο) και την εκμετάλλευση των λιμνοθαλασσών. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το 2020 ο συνολικός όγκος παραγωγής ανήλθε σε 143.416 τόνους εκτιμώμενης αξίας 593,83 εκατ. ευρώ. Σε σχέση με το 2019 καταγράφεται μείωση 5% ως

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας το 2020

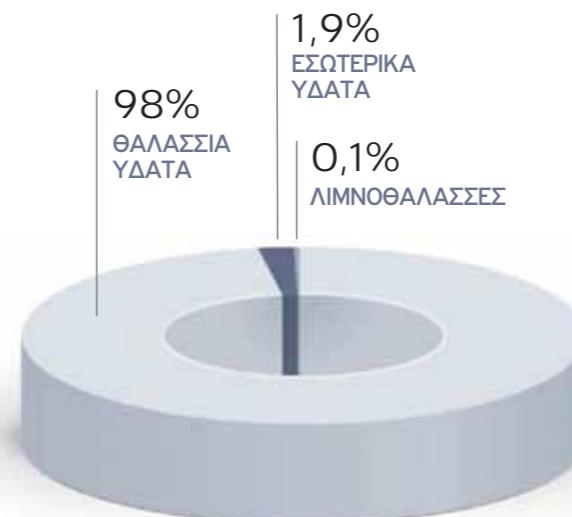
	ΑΡΙΘΜ. ΜΟΝΑΔΩΝ	ΟΓΚΟΣ (ΤΟΝΟΙ)	ΑΞΙΑ (ΕΚ. ΕΥΡΩ)
A. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ (ΕΚΤΡΟΦΕΣ ΣΕ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ)			
Πέστροφα	61	2.000	7,00 €
Κυπρίνος	7	10	0,03 €
Σολομός	2	2	0,02 €
Χέλια	3	184	1,67 €
Γαριδοκαλλιέργειες	1	0	0,00 €
Λοιπά είδη (κέφαλοι, τιλάπια κλπ)	13	200	1,20 €
ΣΥΝΟΛΟ Α	87	2.396	9,91 €
B. ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΝΕΡΑ (ΕΚΤΡΟΦΕΣ ΣΕ ΠΛΩΤΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ)			
Τσιπούρα & λαβράκι	283	117.000	576,26 €
Λοιπά είδη Θ.Μ.Ι.		5.000	
Οστρακοκαλλιέργειες (κυρίως μύδια)	460	19.020	7,66 €
ΣΥΝΟΛΟ Β	743	141.020	583,92 €
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β	830	143.416	593,85 €
Γ. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ (ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΥΡΙΩΣ ΑΠΟ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ)			
Ευρύαλα είδη (τσιπούρα, λαβράκι, κέφαλοι κλπ)	72	600	1,80 €
ΣΥΝΟΛΟ Γ	72	600	1,80 €
Δ. ΙΧΘΥΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΙΧΘΥΩΝ (Θ.Μ.Ι.)			
Τσιπούρα & λαβράκι	24	355	
Λοιπά είδη Θ.Μ.Ι.		20	
ΣΥΝΟΛΟ Δ	24	375	76,41 €

Πηγή: ΥΠΑΑΤ, ΕΛΟΠΥ

Διάρθρωση παραγωγής

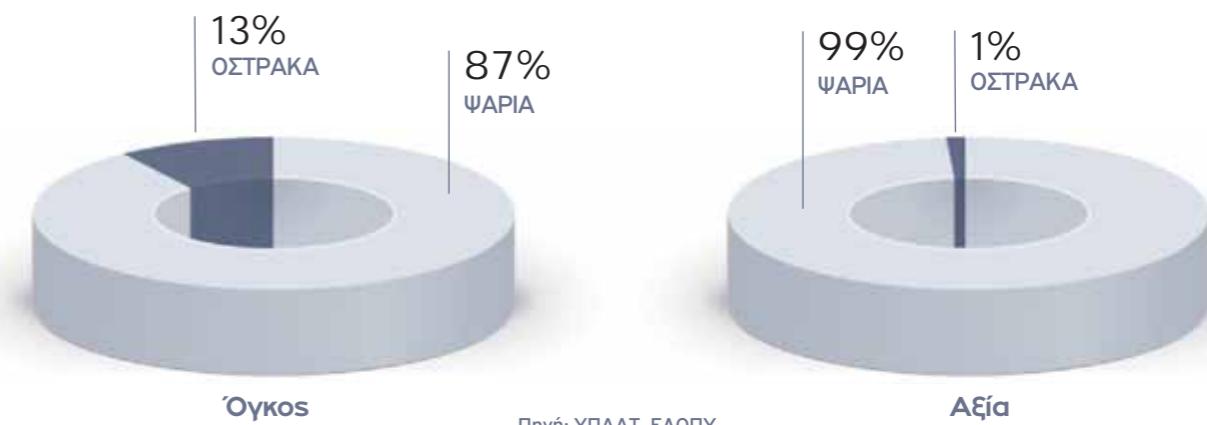
Η εκτροφή ψαριών σε θαλάσσια και εσωτερικά ύδατα, ανήλθε το 2020 συνολικά σε 143.416 τόνους αξίας 593,83 εκατ. ευρώ (δεν περιλαμβάνονται οι εκμεταλλεύσεις σε λιμνοθάλασσες) αντιπροσωπεύοντας το 87% του όγκου και το 99% της αξίας της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας της χώρας. Η παραγωγή οστρακοειδών, ανήλθε το 2020 στους 19.020 τόνους αξίας 7,66 εκατ. ευρώ και αντιπροσωπεύουν το 13% του όγκου και μόλις το 1% της συνολικής ελληνικής παραγωγής.

Περιβάλλον εκτροφής

Πηγή: ΥΠΑΑΤ, ΕΛΟΠΥ

Διάρθρωση παραγωγής

Πηγή: ΥΠΑΑΤ, ΕΛΟΠΥ

Αξίζει να σημειωθεί πως από τους 124.396 τόνους εκτρεφόμενων ψαριών το 98% προέρχεται από την θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια και μόλις το 2% από την ιχθυοκαλλιέργεια εσωτερικών υδάτων.

Στην ανωτέρω ανάλυση δεν έχει συμπεριληφθεί η καλλιέργεια υδρόβιων φυτών λόγω του πολύ μικρού ποσοστού συμμετοχής τους στην συνολική παραγωγή της χώρας (0,09%). Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η ποσότητα και η αξία παρουσίασαν μείωση κατά 6,9% και 4,1% αντίστοιχα, το 2020 σε σχέση με το 2019. Συγκεκριμένα, το 2020 καλλιεργήθηκαν 132,5 τόνοι συνολικής αξίας 1.311,0 χιλ. ευρώ, έναντι 142,3 τόνων συνολικής αξίας 1.366,6 χιλ. ευρώ το 2019.

1.3 Γεωγραφική κατανομή εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας

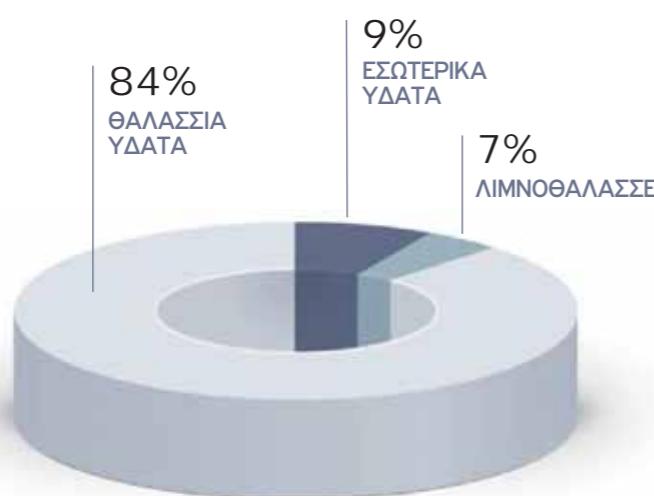
Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΥΠΑΑΤ, ο συνολικός αριθμός των εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας το 2020 στην Ελλάδα ανέρχεται σε 989 εκατ. των οποίων το 84% βρίσκονται σε θαλάσσια ύδατα (830 μονάδες εκτροφής ψαριών και μυδιών), το 9% είναι μονάδες

Αναλυτικότερα και σύμφωνα με την κατηγορία εκτροφής υπάρχουν:

- **283** μονάδες θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας όπου εκτρέφονται κυρίως τσιπούρα και λαβράκι.
- **460** μονάδες οστρακοκαλλιέργειας
- **87** μονάδες εσωτερικών υδάτων όπου εκτρέφονται πέστροφες, κυπρίνοι, χέλια κλπ.
- **72** εκμεταλλεύσεις σε υφάλμυρα νερά.
- **24** ιχθυογεννητικοί σταθμοί μεσογειακών ιχθύων (τσιπούρας, λαβρακιού και λοιπών μεσογειακών ειδών)

σε εσωτερικά ύδατα (χερσαίες εγκαταστάσεις) και το υπόλοιπο 7% εκτροφές σε υφάλμυρα νερά (λιμνοθάλασσες). Στην παραπάνω ανάλυση δεν συμπεριλαμβάνονται οι ιχθυογεννητικοί σταθμοί (συνολικά 24) που υποστηρίζουν τις μονάδες εκτροφής ψαριών και μυδιών, το 9% είναι μονάδες

Εκμεταλλεύσεις ανά περιβάλλον εκτροφής

Πηγή: ΥΠΑΑΤ, ΕΛΟΠΥ

Η γεωγραφική κατανομή των μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας παρουσιάζεται αναλυτικά στην ενότητα 2.2.

Όσον αφορά στην γεωγραφική κατανομή των εκμεταλλεύσεων οστρακοκαλλιέργειας οι περιοχές με την μεγαλύτερη ανάπτυξη είναι η Θεσσαλονίκη

1.4 Συνεισφορά αλιευτικών προϊόντων στο εμπορικό ισοζύγιο

Το 2021 οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και τροφίμων της χώρας ανήλθαν συνολικά σε 3,6 τόνους αξίας 3,1 δισ. ευρώ. Τα ψάρια κατατάχθηκαν στην 3η θέση ως προς την αξία εξαγωγών μετά τα φρούτα/λαχανικά και τα γαλακτοκομικά και στην 10η θέση ως προς τον όγκο εξαγωγών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛΣΤΑΤ και του ΥΠΑΑΤ για την κατηγορία «ψάρια και παρασκευάσματα αυτών», το 2021:

- ο συνολικός όγκος εξαγωγών αλιευμάτων ανήλθε σε **160.471 τόνους αξίας 806,9 εκατ. ευρώ**, εκ των οποίων σχεδόν το 63%

του όγκου και της αξίας ήταν εξαγωγές ελληνικής τσιπούρας και λαβρακιού ιχθυοτροφείου (**100.361 τόνοι αξίας 499 εκατ. ευρώ**).

- Ο συνολικός όγκος εισαγωγών ανήλθε σε 119.563 τόνους αξίας 543,7 εκατ. ευρώ εκ των οποίων το 32% (του όγκου) προήλθε από χώρες της Ε.Ε. και το 58% από τρίτες χώρες.
- Η καθαρή συμμετοχή αυτής της κατηγορίας στο ΑΕΠ το 2021 ήταν 263,1 εκατ. ευρώ αντιπροσωπεύοντας το 9,7% της αξίας του συνόλου των αγροτικών εξαγωγών της χώρας.

Εμπορικό ισοζύγιο 2020 (Όγκος)

ΨΑΡΙΑ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΨΑΡΙΩΝ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (ΚΙΛΑ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΓΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ (ΚΙΛΑ)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΓΡ. ΕΞΑΓΩΓΩΝ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ (ΚΙΛΑ)
Ε.Ε.	50.456.039	1,12%	146.802.176	4,08%	96.346.137
Τρίτες χώρες	69.106.489	2,58%	13.668.961	0,65%	-55.437.528
ΣΥΝΟΛΟ	119.562.528		160.471.137		50.980.922

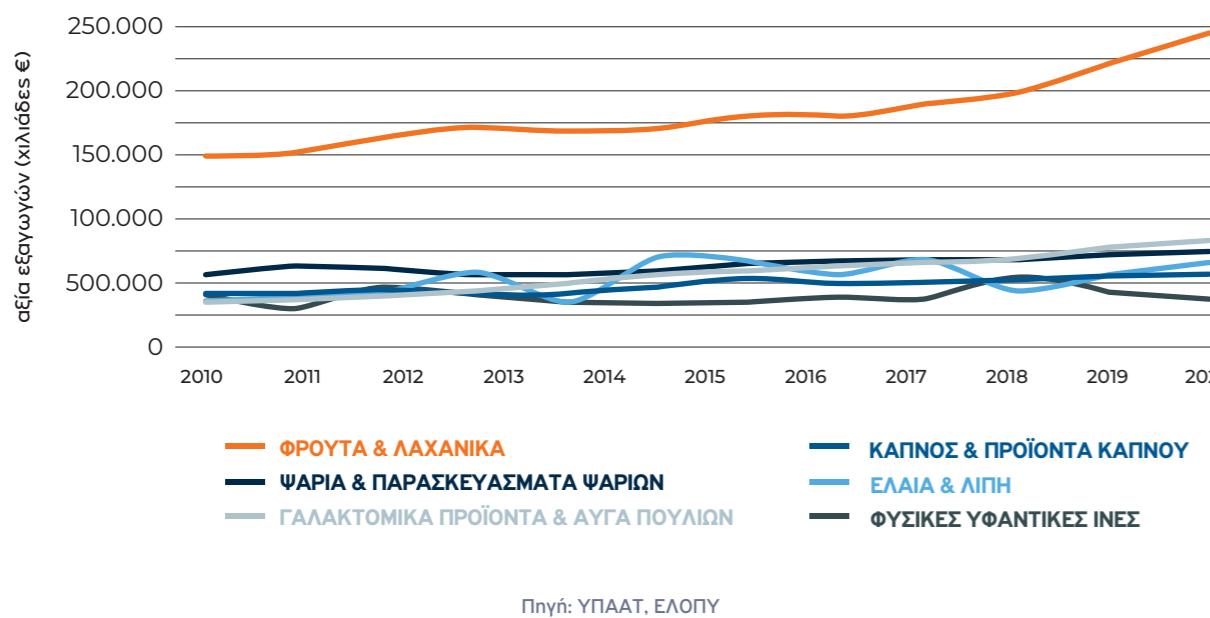
Εμπορικό ισοζύγιο 2020 (Αξία)

ΨΑΡΙΑ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΑΤΑ ΨΑΡΙΩΝ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (€)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΓΡ. ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ (€)	% ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΓΡ. ΕΞΑΓΩΓΩΝ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ (€)
Ε.Ε.	241.003.231	4,20%	726.663.737	13,77%	485.660.506
Τρίτες χώρες	302.735.801	14,34%	80.218.358	2,64%	-222.517.443
ΣΥΝΟΛΟ	543.739.032		806.882.095		263.143.063

Πηγή: ΥΠΑΑΤ

Από τις 20 γενικές κατηγορίες που περιλαμβάνονται στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων της χώρας, μόλις 8 συνέβαλλαν θετικά στο ΑΕΠ ενώ οι υπόλοιπες 12 κατηγορίες είναι ελλειμματικές (ζωντανά ζώα εκτός των ψαριών, κρέατα & παρασκευάσματα κρέατος, δημητριακά & παρασκευάσματα δημητριακών, ζάχαρες & παρασκευάσματα & μέλι, καφές / κακάο / τσάι / μπαχαρικά κλπ., ζωοτροφές, ελαιούχοι σπόροι & καρποί, καουτσούκ φυσικό, ξυλεία & φελλός, ακατέργαστες ζωικές & φυτικές ύλες, άμυλα σιταριού και καλαμποκιού). Οι 6 παρακάτω είναι οι κατηγορίες με την μεγαλύτερη καθαρή θετική συνεισφορά στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων.

Κατάταξη εξαγωγικών κλάδων αγροτικών προϊόντων

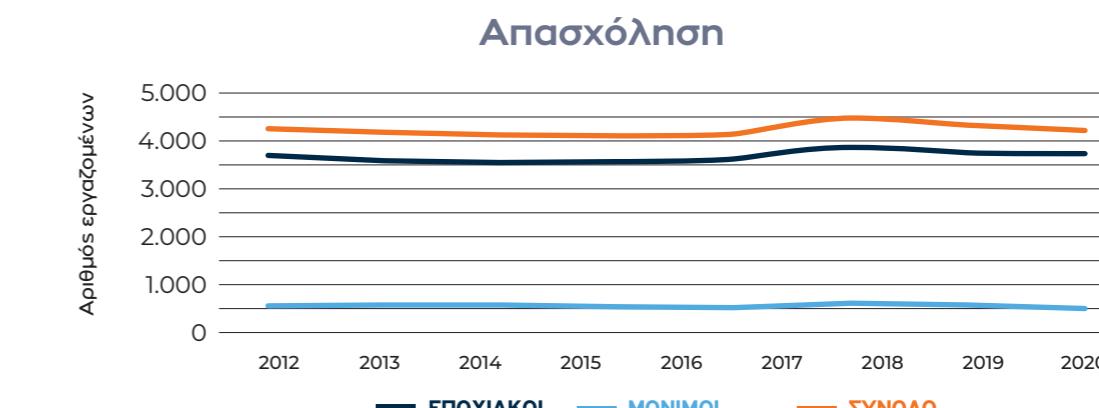
1.5 Απασχόληση στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας

Λόγω μεγέθους του κλάδου, στην Ελλάδα καταγράφεται ένα από τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης επί του συνόλου των απασχολούμενων στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε. Στο γενικό σύνολο (μόνιμο και έκτακτο προσωπικό), ο αριθμός των εργαζομένων ανήλθε το 2020 σε 4.236 άτομα. Σε σχέση με το 2019 παρουσιάζεται αύξηση 1,5% (4.173 εργαζόμενοι) που οφείλεται κυρίως στην πρόσληψη μόνιμου προσωπικού.

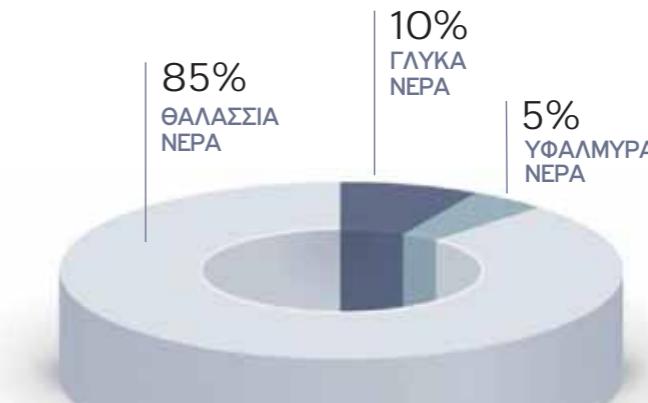
Σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΕΛΟΠΥ, η θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια (ψάρια και μύδια) δημιουργεί το 85% των άμεσων θέσεων απασχόλησης, η καλλιέργεια σε υφάλμυρα νερά το 5%, ενώ η καλλιέργεια εσωτερικών υδάτων

το 10%. Αν υπολογίζουμε και τις έμμεσες θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από τις συνοδευτικές - υποστηρικτικές υπηρεσίες του κλάδου (παρασκευαστήρια ιχθυοτροφών, εξοπλισμός, ιχθυοκιβώτια, μεταφορές κλπ) τότε εκτιμάται πως συνολικά απασχολούνται άμεσα και έμμεσα περίπου 12.000 εργαζόμενοι διαφόρων ειδικοτήτων (επιστημονικό, τεχνικό και εργατικό προσωπικό).

Το σημαντικότερο όλων είναι ότι μεγάλος αριθμός αυτών των θέσεων απασχόλησης δημιουργούνται σε απομακρυσμένες περιοχές της Ελληνικής επικράτειας, κυρίως νησιωτικές, γεγονός το οποίο συμβάλει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

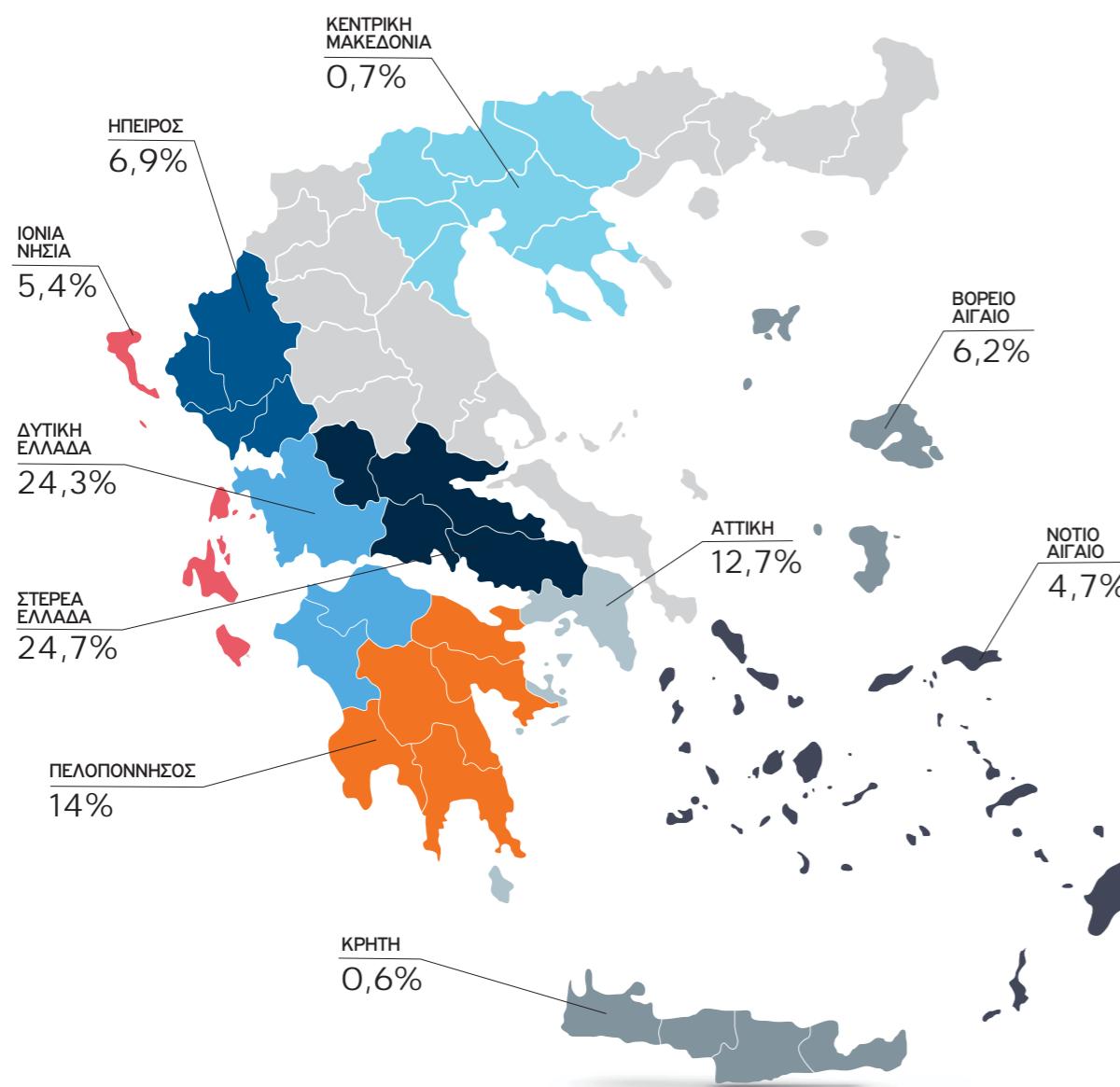

Θέσεις εργασίας στην υδατοκαλλιέργεια

Όσον αφορά στην ιχθυοκαλλιέργεια, δημιουργεί θέσεις εργασίας σε 10 από τις 13 περιφέρειες της Ελλάδας με τη Δυτική Ελλάδα, την Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο και την Αττική να έχουν τις περισσότερες θέσεις εργασίας.

Κατανομή θέσεων εργασίας ιχθυοκαλλιέργειας ανά περιφέρεια

πηγή: ΕΛΟΠΥ

1.6 Θρεπτική αξία τσιπούρας και λαβρακιού ιχθυοκαλλιέργειας

Το **ψάρι** είναι μια πολύτιμη και απαραίτητη τροφή, για μικρούς και μεγάλους, αποτελώντας εξαιρετική πηγή πρωτεΐνων υψηλής βιολογικής αξίας, βιταμινών και μεταλλικών στοιχείων. Η μεσογειακή διατροφή, που αποτελεί μια από τις πιο υγιεινές διάτες στον κόσμο, «επιτάσσει» την κατανάλωση ψαριού τουλάχιστον 2 φορές την εβδομάδα. Σύμφωνα με την επιστημονική γνωμοδότηση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) «η κατανάλωση λαβρακιού και τσιπούρας ιχθυοτροφείου δύο φορές την εβδομάδα, ως μια πλούσια πηγή πολυακόρεστων ωμέγα 3 λιπαρών οξέων (EPA, DHA) και ως μέρος ενός υγιεινού τρόπου ζωής, έχει αποδειχθεί ότι βοηθά στη διατήρηση της φυσιολογικής καρδιακής λειτουργίας, στη διατήρηση φυσιολογικής αρτηριακής πίεσης και διατήρησης των φυσιολογικών συγκεντρώσεων τριγλυκεριδίων αίματος και LDL χοληστερόλης στο αίμα» (EFSA Journal 2010;8(10):1796).

Η τσιπούρα και το λαβράκι ιχθυοτροφείου είναι δυο λευκόσαρκα ψάρια με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά σε σχέση με άλλα λευκά ψάρια και για αυτό μπορούν να θεωρηθούν πολύτιμη πηγή των «καλών» ωμέγα-3 λιπαρών, δηλαδή πηγή των πολύτιμων λιπαρών οξέων EPA και DHA. Τα οφέλη που έχουν τα ω-3 λιπαρά για την υγεία μας είναι πολλά και αναγνωρισμένα: συμβάλλουν στη μείωση της αρτηριακής πίεσης και των αγγειών, ενισχύουν το ανοσοποιητικό μας σύστημα μειώνοντας την φλεγμονή και προάγοντας την καταπολέμηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας. Επιπλέον επειδή ακριβώς περιέχουν περισσότερο λίπος, σε σχέση με άλλα λευκά ψάρια, αποτελούν επίσης πηγή των λιποδιαλυτών βιταμινών E και D.

Ωστόσο, καθώς η τσιπούρα και το λαβράκι περιέχουν λιγότερα λιπαρά συγκριτικά από άλλα λιπαρά ψάρια, όπως π.χ. ο σολομός, αποτελούν ιδανική επιλογή και για όσους προσέχουν το σωματικό τους βάρος.

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΞΙΑ ΑΝΑ 100 ΓΡ.	ΤΣΙΠΟΥΡΑ	ΛΑΒΡΑΚΙ
Ενέργεια (kj):	596	555
Ενέργεια (kcal):	142	133
Λιπαρά (g):	6,6	7,2
εκ των οποίων κορεσμένα (g):	1,24	1,45
Υδατάνθρακες (g):	< 1	< 1
Σάκχαρα (g):	0	0
Πρωτεΐνες (g):	20,6	16,8
Αλάτι (%)	0,3	0,34
Σύνολο Ω3	0,95g	1,88g

πηγή: ΕΛΟΠΥ

02

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

- 2.1 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ - ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟ 2021
- 2.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
- 2.3 ΟΓΚΟΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
- 2.4 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- 2.5 ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΙΧΘΥΩΝ
- 2.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΕΙΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ
- 2.7 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2014-2020
- 2.8 ΟΡΑΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΥΕΤΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

2.1 Βασικά χαρακτηριστικά του κλάδου - σημαντικότερες εξελίξεις το 2021

To 2021 ο κλάδος σημείωσε ρεκόρ πωλήσεων δεκαετίας και επανήλθε στα προχρηματοπιστωτικής κρίσης επίπεδα

Το 2021 ήταν αναμφίβολα μια ιδιαίτερη χρονιά καθώς εκτός από τις βραχυπρόθεσμες συνέπειες της υγειονομικής κρίσης Covid-19 άρχισαν να γίνονται αισθητές και οι μακροχρόνιες συνέπειες της. Η χρονιά ζεκίνησε με μια μικρή πτώση των πωλήσεων λόγω της πανδημίας η οποία διορθώθηκε με την σταδιακή άρση των περιοριστικών υγειονομικών μέτρων και την αποκατάσταση της λειτουργίας της αγοράς. Όσο προχωρούσαν οι εμβολιασμοί τόσο επαναλειτουργούσε η «εκτός σπιτιού κατανάλωση», όπως η εστίαση και ο τουρισμός, δημιουργώντας θετικές προοπτικές για την ζήτηση.

Είναι γεγονός πως το 2021 η κατανάλωση αυξήθηκε σε σχέση με το 2020 και επανήλθε στα επίπεδα του 2019.

Ωστόσο το δεύτερο εξάμηνο του έτους έγιναν αισθητές μια σειρά από αρνητικές επιπτώσεις που είχε πυροδοτήσει η πανδημία. Η επανεκκίνηση της οικονομίας και των περισσότερων παραγωγικών και εμπορικών δραστηριοτήτων μετά από μια σχεδόν διετή «χειμερία νάρκη», δημιούργησε ανισορροπίες στην διαθεσιμότητα πρώτων υλών και αγαθών, προκαλώντας επιπτώσεις και στην κυκλοφορία των αγαθών. Το αποτέλεσμα ήταν υψηλός πληθωρισμός και ανατιμήσεις σε όλες τις εισροές της παραγωγικής διαδικασίας με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους παραγωγής. Στην ιχθυοκαλλιέργεια συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν ανατιμήσεις στις ιχθυοφορές, στην ενέργεια, στο υγρό οξυγόνο, στα υλικά συσκευασίας καθώς

και στο κόστος μεταφοράς. Η σημαντικότερη επιβάρυνση στο κόστος παραγωγής προέκυψε από την αύξηση της τιμής των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ιχθυοτρόφων. Ήδη μέχρι το τέλος του 2021 η αύξηση του κόστους της ιχθυοφορής ανά τόνο ανατιμήθηκε δυο φορές από σχεδόν 5%.

Σημειώνεται πως την στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση, το κόστος παραγωγής έχει αυξηθεί κατά 25% λόγω της ενεργειακής κρίσης και των διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα από την Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Δεν είναι σαφές πότε θα ισορροπήσει η αγορά και οι επιπτώσεις στην ελληνική ιχθυοκαλλιέργεια θα εξαρτηθούν από την διάρκεια και την ένταση αυτής της κρίσης ενώ οι εταιρείες του κλάδου διερευνούν όλες τις πιθανές λύσεις για την αντιμετώπιση

της κρίσης και την συγκράτηση του κόστους παραγωγής.

Το 2021 και παρά τις δυσκολίες που προκλήθηκαν από την υγειονομική κρίση και τις ανατιμήσεις σημειώθηκαν και σημαντικά επιτεύγματα. Σε επίπεδο πωλήσεων ο κλάδος σημείωσε ρεκόρ δεκαετίας και επανήλθε στα προχρηματοπιστωτικής κρίσης επίπεδα. Η παραγωγή αυξήθηκε κατά 7,3% ξεπερνώντας τους 125.000 τόνους ενώ αναμένεται να διατηρήσει ανοδική τάση και το 2022. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 9% ξεπερνώντας τους 100.000 τόνους ενώ συνεχίστηκε και η αναζήτηση διεξόδων σε νέες αγορές και νέες μορφές προϊόντων που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω τα επόμενα χρόνια. Βελτιωμένα ήταν και τα οικονομικά αποτελέσματα του κλάδου αφού οι μέσες τιμές και για τα δύο κύρια προϊόντα εμπορίας του κλάδου δηλαδή την τσιπούρα και το λαβράκι, ήταν σχετικά βελτιωμένες σε σχέση με το 2020.

To 2021 η ΕΛΟΠΥ συνέχισε να επενδύει στην προώθηση βιώσιμων πρακτικών υδατοκαλλιέργειας

Εκτός όμως από τις δράσεις για την αύξηση του όγκου παραγωγής και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην πραγματικότητα που συνέθεσαν η πανδημία, η ενεργειακή κρίση, οι γεωπολιτικές εξελίξεις και η κλιματική αλλαγή, το 2021 η ΕΛΟΠΥ συνέχισε να επενδύει και σε δράσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της αειφορίας του κλάδου και την προώθηση βιώσιμων πρακτικών υδατοκαλλιέργειας. Η παρακολούθηση, αξιολόγηση και περαιτέρω μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ιχθυοκαλλιέργειας με στόχο την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων παραμένει προτεραιότητα και συνέχισε την συνεργασία της με ερευνητικά ίδρυματα της χώρας.

Ανάπτυξη

Ανταγωνιστικότητα

Αειφορία

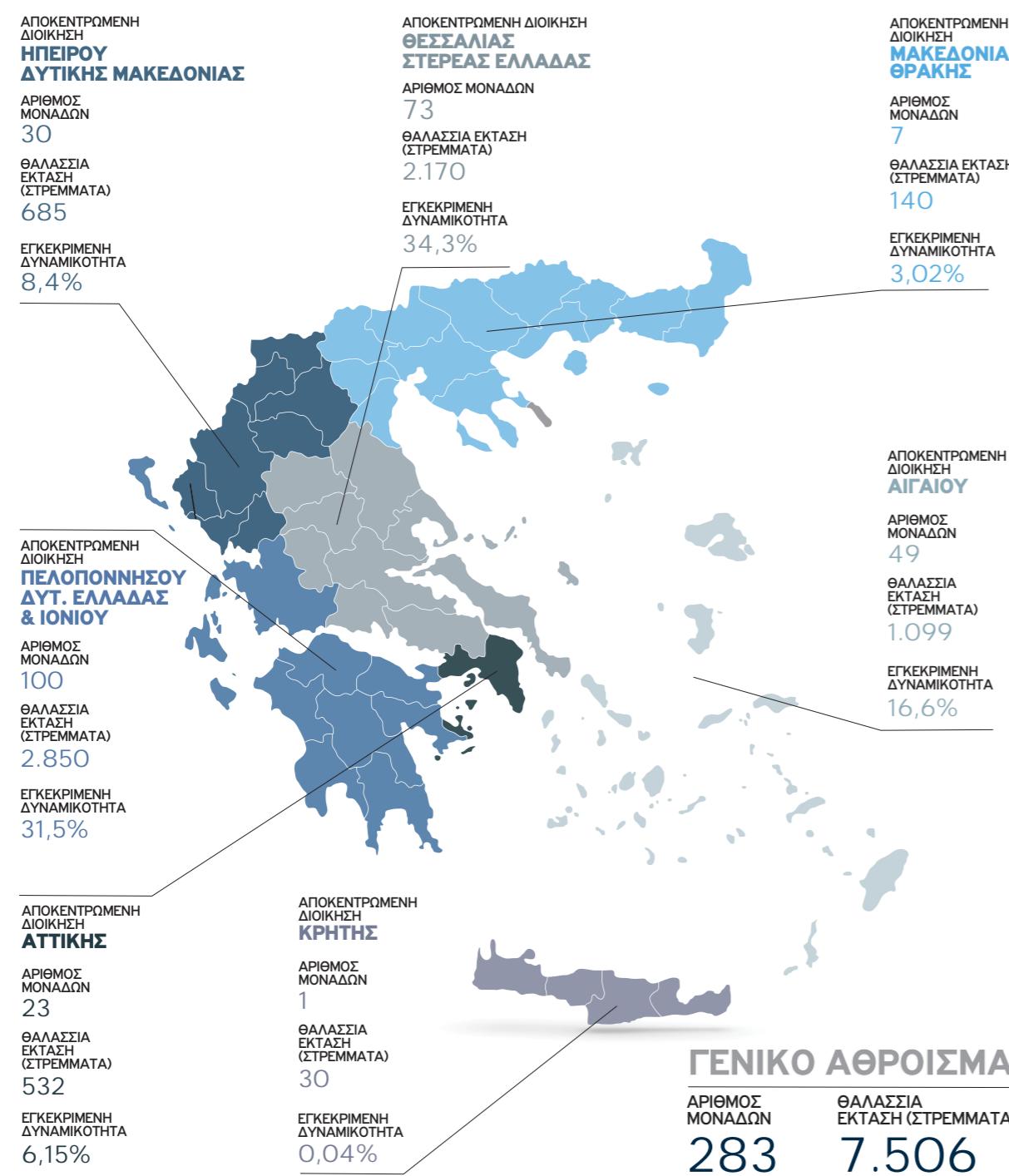
Όσον αφορά στις θεσμικές προτεραιότητες του κλάδου, όπως τέθηκαν το 2014 στο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών, το 2021 σημείωθηκε μικρή πρόοδος. Σε σχέση με την ολοκλήρωση του ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού των υδατοκαλλιέργειών, το 2021 ιδρύθηκαν 4 Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιέργειών (ΠΟΑΥ) ενώ εκκρεμούν ακόμα 19 ΠΟΑΥ. Παρά τις διαδοχικές παρατάσεις που έχουν δοθεί για την εμπρόθευση ίδρυση όλων των ΠΟΑΥ, το χωροταξικό των υδατοκαλλιέργειών εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις υποβαθμίζοντας οποιαδήποτε αναπτυξιακή προοπτική, τον εξορθολογισμό της παραγωγικής διαδικασίας αλλά και την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Όσον αφορά στο καθεστώς αδειοδότησης και λειτουργίας των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, εκκρεμούν οι

τελευταίες εκτελεστικές πράξεις του Ν. 4282/2014 για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών με πιο σημαντική την διαδικασία ίδρυσης νέων μονάδων εντός των ΠΟΑΥ. Όσον αφορά στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020, το 2021 παρουσίασε βελτιωμένη απορροφητικότητα καθώς δόθηκαν οι έκτακτες αποζημιώσεις στους δικαιούχους για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της CODIC-19 ενώ συνεχίστηκε και η υλοποίηση των σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μονάδων, ύψους επιπλέον 10 εκατ. ευρώ. Παράλληλα ξεκίνησε και η προετοιμασία για την σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος της νέας προγραμματικής περιόδου.

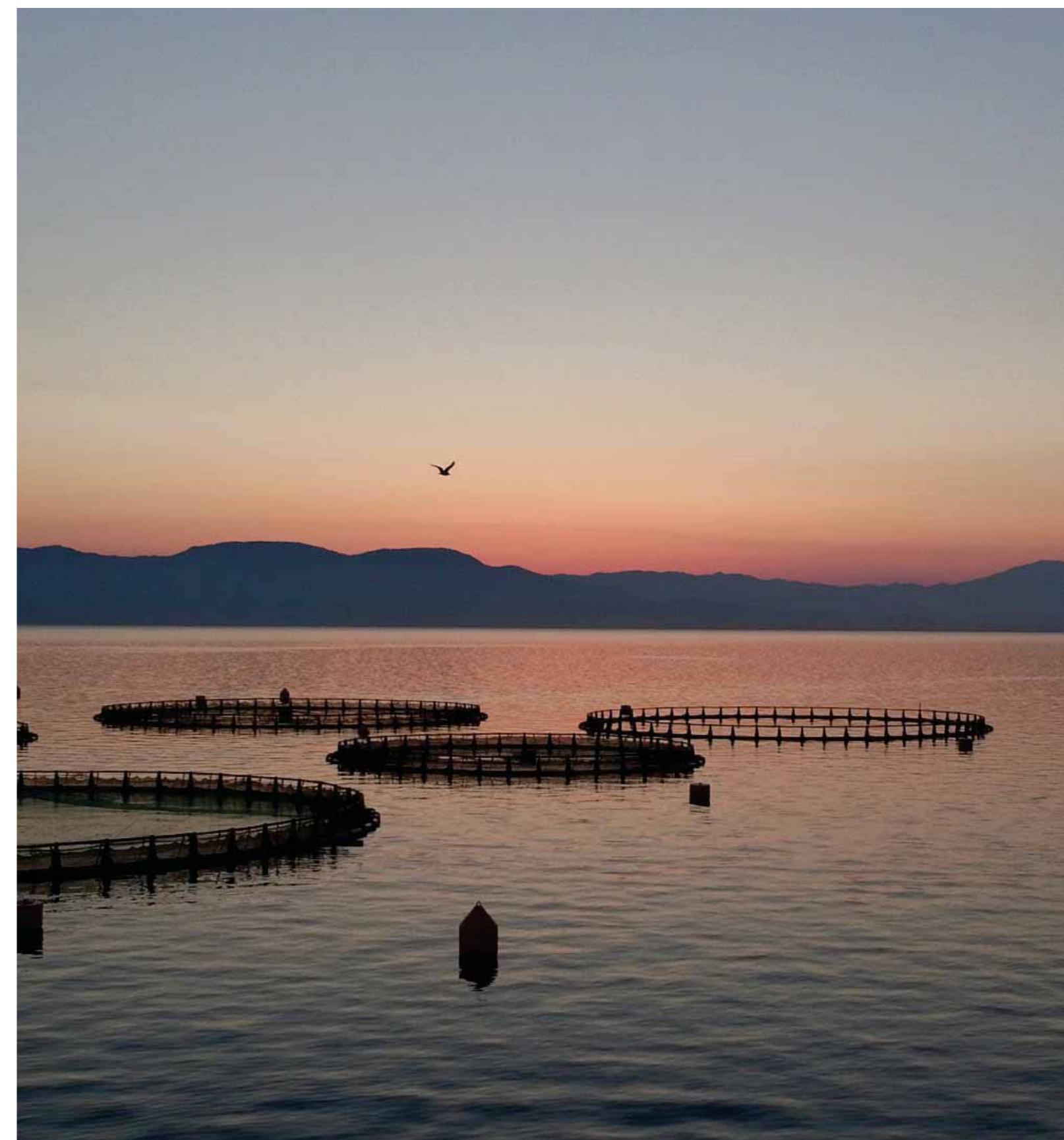
2.2 Διάρθρωση του κλάδου

Λαμβάνοντας υπόψη την συνεχιζόμενη αναδιάρθρωση του κλάδου το 2021 δραστηριοποιήθηκαν 73 εταιρείες και όμιλοι με 283 μονάδες εκτροφής θαλάσσιων μεσογειακών ιχθύων. Το 63% των εταιρειών είναι μικρομεσαίες και οικογενειακές εταιρείες με παράγωγη έως 500 τόνους ετησίως. Σε σχέση με την γεωγραφική κατανομή των εκμεταλλεύσεων θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, παρατηρείται πως σε τρεις αποκεντρωμένες διοικήσεις είναι χωροθετημένο σχεδόν το 78% των μονάδων. Αυτές είναι οι Αποκεντρωμένες διοικήσεις της Πελοποννήσου – Δυτ. Ελλάδας & Ιονίου, Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας και Αιγαίου και σε αυτές αντιστοιχεί σχεδόν το 87% των μισθωμένων εκτάσεων και εκτρέφεται σχεδόν το 82% της ελληνικής παραγωγής.

Πηγή: ΥΠΑΑΤ

Σε περιφερειακό επίπεδο, ο κλάδος έχει παρουσία στις 11 από τις 13 περιφερειακές ενότητες της χώρας και δημιουργεί χιλιάδες θέσεις εργασίας. Αυτές είναι οι Περιφερειακές Ενότητες Εύβοιας, Δωδεκανήσου, Αιτωλοακαρνανίας, Κεφαλλονιάς, Φθιώτιδας, Θεσπρωτίας, Αττικής, Αργολίδας, Κορίνθου, Χίου και Πρέβεζας, καθώς λειτουργούν τοπικά πάνω από 10 μονάδες. Στις υπόλοιπες περιφερειακές ενότητες είναι αδειοδοτημένες λιγότερες από 10 μονάδες. Ωστόσο υπάρχουν περιφερειακές ενότητες όπου αν και οι αδειοδοτημένες μονάδες είναι λιγότερες από 10, ο όγκος παραγωγής είναι μεγάλος (π.χ. Φωκίδα, Μυτιλήνη, κλπ).

2.3 Όγκος και αξία παραγωγής

Το 2021 η συνολική παραγωγή μεσογειακών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας ανήλθε σε 131.250 τόνους, αξίας 636 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση 7% ως προς τον όγκο και σχεδόν 10% ως προς την αξία πωλήσεων. Η τσιπούρα αντιστοιχεί στο 58% του όγκου παραγωγής και το λαβράκι στο 42%.

Ανά είδος, η παραγωγή τσιπούρας σημείωσε σημαντική αύξηση 12,3% ενώ το λαβράκι αυξήθηκε μόλις 1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αξίζει να σημειωθεί πως το 2021 η παραγωγή αυτών των δύο ειδών επανήλθε στα επίπεδα προ του 2010.

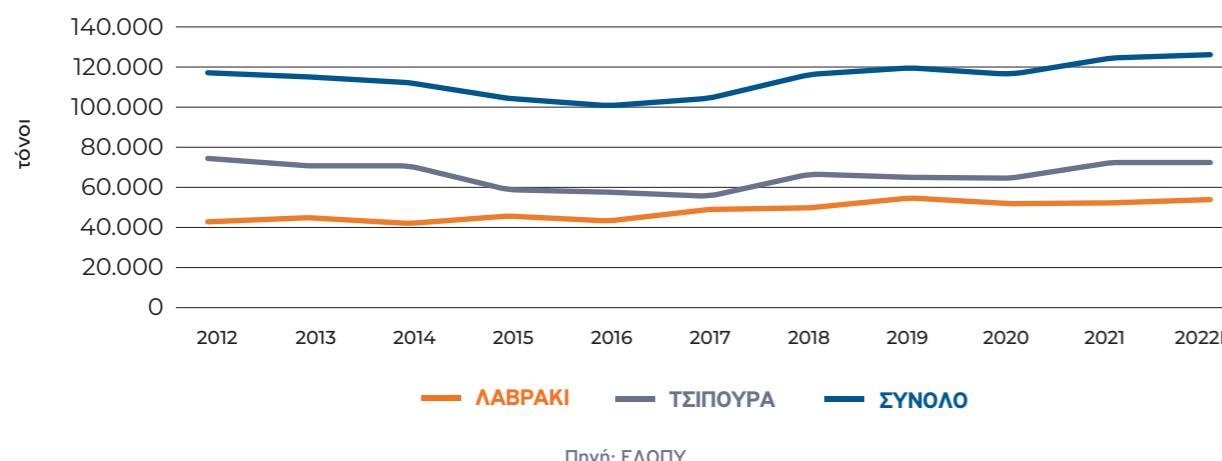
Η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού ανήλθε σε 125.550 τόνους (73.050 τόνοι τσιπούρας και 52.500 τόνοι λαβρακιού) συνολικής αξίας 604,6

- To 2022 εκτιμάται ότι η παραγωγή των δύο ειδών θα παρουσιάσει αύξηση τουλάχιστον 2% και θα ξεπεράσει τους 127.000 τόνους.**

Κύρια είδη ιχθυοκαλλιέργειας

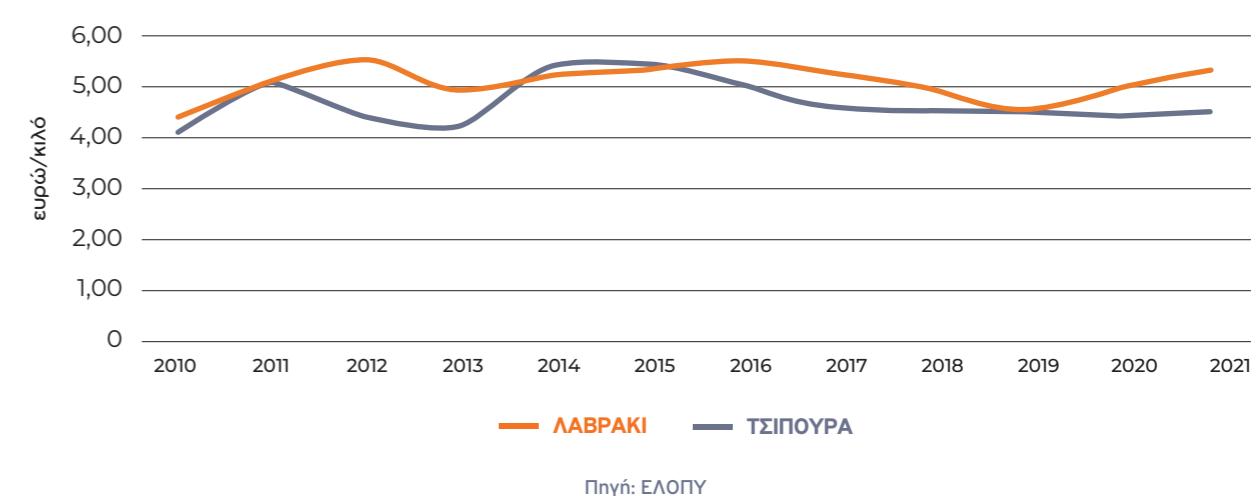

Παραγωγή τσιπούρας & λαβρακιού

Οι τιμές το 2021 ήταν βελτιωμένες και για τα δύο είδη ενώ οι μεγαλύτερες διακυμάνσεις παρατηρήθηκαν στο λαβράκι καθώς υπήρχε έλλειμα στην αγορά. Η μέση τιμή πώλησης της τσιπούρας κυμάνθηκε στα 4,49€/κιλό παρουσιάζοντας βελτίωση 1,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος ενώ για το λαβράκι η μέση τιμή πώλησης ανήλθε στα 5,27€/κιλό παρουσιάζοντας αύξηση σχεδόν 6%. Σύμφωνα με τα ως τώρα διαθέσιμα στοιχεία πωλήσεων, η τάση αυτή αναμένεται να διατηρηθεί και το 2022.

Μέση τιμή τσιπούρας & λαβρακιού

Βιολογική ιχθυοκαλλιέργεια

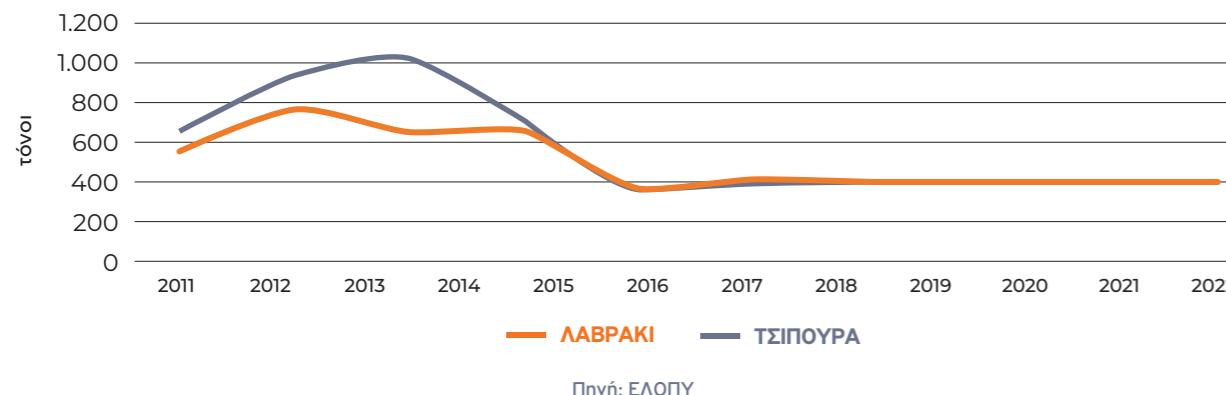
Η συνολική παραγωγή προϊόντων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 εκτιμάται σε 74.000 τόνους και αντιπροσωπεύει περίπου το 6% της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας της Ε.Ε. Τα τελευταία χρόνια η βιολογική υδατοκαλλιέργεια έχει αποκτήσει μια δυναμική και η παραγωγή της έχει αυξηθεί κατά 60% από το 2015. Βέβαια αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση της βιολογικής παραγωγής μυδιών (σχεδόν 42.000 τόνους). Η ζήτηση για βιολογικά ψάρια δεν έχει παρουσιάσει την ίδια τάση. Συνολικά η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. είναι μόλις 2.750 τόνοι εκ των οπίσιων 800 τόνοι παράγονται στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα η βιολογική υδατοκαλλιέργεια αντιπροσωπεύει ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό της παραγωγής καθώς η ζήτηση τους παραμένει περιορισμένη. Η εκτροφή τους γίνεται από 2 πιστοποιημένες μονάδες που ανήκουν σε 2 εταιρείες ιχθυοκαλλιέργειας. Παρόλο που η δυναμικότητα και των 2 μονάδων αθροιστικά είναι σχεδόν 2.000 τόνοι, η παραγωγή τους κυμαίνεται στους 800 τόνους (400 τόνους τσιπούρας και άλλους 400 τόνους λαβράκι). Η

παραγωγή βιολογικής τσιπούρας και λαβρακιού αντιπροσωπεύει μόλις το 0,6% της συνολικής παραγωγής αυτών των δύο ειδών. Η μέση τιμή βιολογικής τσιπούρας και λαβρακιού κυμάνθηκε στα 9€/κιλό. Από το 2018 ο όγκος παραγωγής τους παραμένει σταθερός ενώ δεν αναμένεται καμία ουσιαστική μεταβολή το 2021. Κύρια αιτία για την χαμηλή ζήτηση βιολογικών ψαριών υποδεικνύεται το υψηλό κόστος παραγωγής τους και κατ' επέκταση η τιμή τους καθώς είναι έως και 60% ακριβότερα σε σχέση με τα ψάρια συμβατικής εκτροφής. Η Ελλάδα παραμένει στις χώρες με την χαμηλότερη πωλήσεις βιολογικών προϊόντων (0,3%) σε σύνολο της Ε.Ε.-27.

Παραγωγή βιολογικής τσιπούρας & λαβρακιού

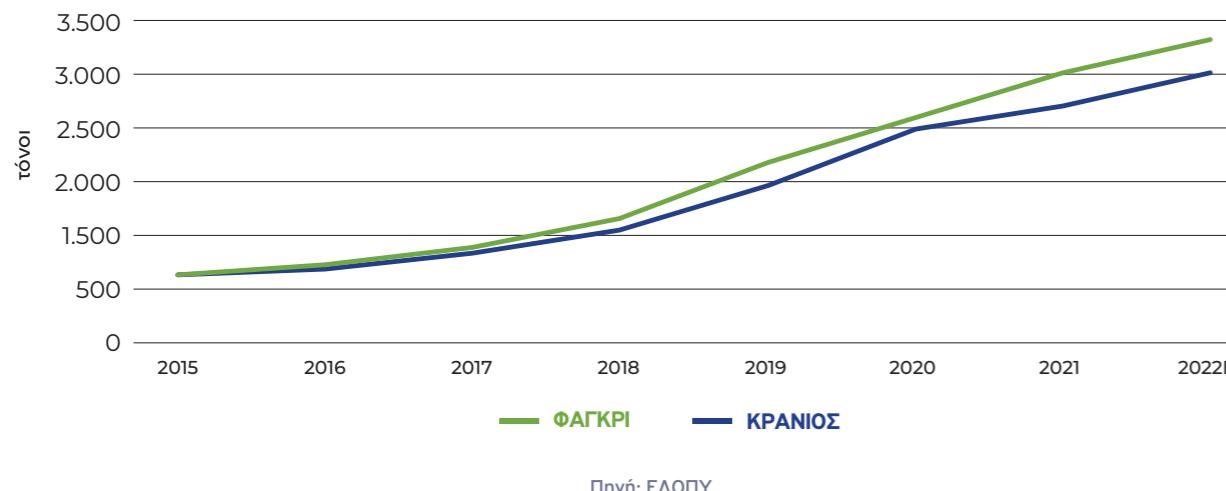

Παραγωγή λοιπών μεσογειακών ειδών θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας

Εκτός από την τσιπούρα και το λαβράκι, την τελευταία δεκαετία έχει γίνει μια σημαντική προσπάθεια διαφοροποίησης των εκτρεφόμενων ειδών προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανάγκη των καταναλωτών για μεγαλύτερη ποικιλία ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας. Η προσπάθεια αυτή απέδωσε με αποτέλεσμα να εκτρέφονται σε όλο και μεγαλύτερες ποσότητες και άλλα είδη μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας όπως το φρακρί, ο κρανιός και το μυτάκι. Το 2021 παρήχθησαν συνολικά 5.700 τόνοι «νέων ειδών», κυρίως φαγκρί και κρανιός, αξίας 31,3 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση σχεδόν 12% ως προς την ποσότητα σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Τα νέα είδη αντιπροσωπεύουν μόλις το 4% του δύκου παραγωγής θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας και η παραγωγή τους αυξάνεται διαρκώς λόγω της αυξανόμενης ζήτησης τους στην Ελλάδα αλλά και στις ευρωπαϊκές αγορές αλλά και λόγω της διαρκούς βελτίωσης της τεχνογνωσίας εκτροφής αυτών των ειδών.

- Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία το 2022 η παραγωγή τους να αναμένεται να αυξηθεί κατά 10% και να ξεπεράσει τους 6.300 τόνους.

Λοιπά μεσογειακά είδη

2.4 Βασικές πρώτες ύλες θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας

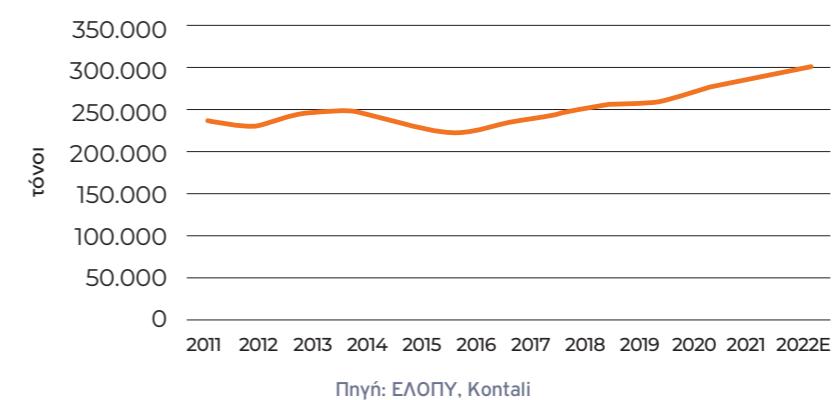
Οι κυριότερες πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή των ψαριών είναι ο γόνος και οι ιχθυοτροφές. Ανεξάρτητα από το μέγεθος και την οργάνωση μιας εταιρείας ιχθυοκαλλιέργειας, αυτές οι δύο εισοροές αποτελούν έως και το 70% του κόστους παραγωγής ανά κιλό προϊόντος. Το υπόλοιπο 30% επιμεριζεται σε εργατικά κόστη, αποσβέσεις, στο κόστος διάθεσης & συσκευασίας και σε λοιπές

λειτουργικές δαπάνες. Στην Ελλάδα υπάρχουν 8 παρασκευαστές ιχθυοτροφών, τρεις εταιρίες ιχθυοκαλλιέργειας που κατέχουν ή συμμετέχουν σε εταιρίες παρασκευής ιχθυοτροφών, ενώ υπάρχει και μια εταιρεία που δραστηριοποιείται κυρίως στην παρασκευή ζωατροφών και έχει στην ιδιοκτησία της μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας.

Κατανάλωση και διακίνηση ιχθυοτροφών

Η ιχθυοκαλλιέργεια είναι μια δραστηρότητα εντάσεως κεφαλαίου καθώς θα πρέπει να σιτίζεται για τουλάχιστον 14 μήνες το ζωικό κεφάλαιο μέχρι να φτάσει το ελάχιστο εμπορικό μέγεθος. Υπό αυτήν την έννοια οι ιχθυοτροφές αποτελούν τη βασικότερη πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται στην παραγωγή διαδικασία και αντιπροσωπεύουν το 57% - 59% του κόστους παραγωγής. Το 2021 οι πωλήσεις τροφών παρουσίασαν αύξηση 5% σε σχέση με το 2020 και ανήλθαν στους 290.000 τόνους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η πλειοψηφία των τροφών που χρησιμοποιήθηκαν παράχθηκε σε ελληνικά εργοστάσια (95%) και ένα πολύ μικρότερο ποσοστό (5%) εισάχθηκε από εμπορικές επιχειρήσεις από το εξωτερικό

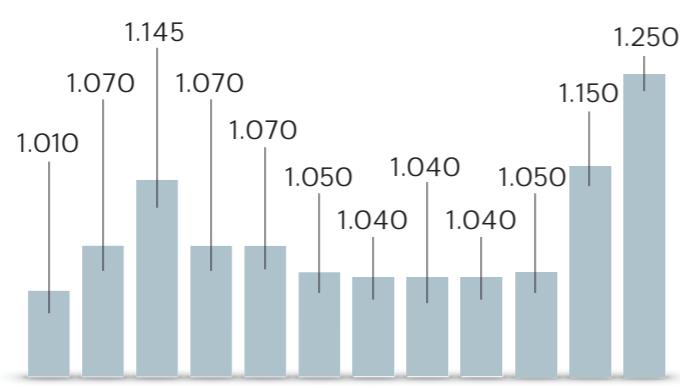
Πωλήσεις τροφών

Η μέση τιμή πώλησης ανά τόνο ιχθυοτροφής παρουσίασε από το 2010 εξάμηνο του έτους σταδιακές αυξήσεις και ανήλθε στα 1.150 ευρώ/τόνο. Το Η συνολική αξία πωλήσεων ιχθυοτροφών το 2021 ανήλθε σχεδόν σε 320 εκατ. ευρώ. Το 2022 οι πωλήσεις τροφών εκτιμάται πως θα αυξηθούν κατά 3% και θα κυμανθούν στους 300.000 τόνους. Ομοίως αναμένονται και περαιτέρω αυξήσεις στις

τιμές των ιχθυοτροφών λόγω των διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα που έχει δημιουργήσει η αυξημένη ζήτηση φυτικών πρώτων υλών και η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Ήδη την στιγμή που γράφεται η παρούσα έκθεση η μέση τιμή κυμαίνεται στα 1.250 ευρώ/τόνος καθώς έχουν αυξηθεί οι τιμές όλων των φυτικών πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στις ιχθυοτροφές.

Μέση τιμή τροφής €/τόνο

Πηγή: ΕΛΟΠΥ

Ως προς την σύνθεση των ιχθυοτροφών θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι είναι μια πλήρης και συμπυκνωμένη φόρμουλα συστατικών σχεδιασμένη για να ανταποκρίνεται στις διατροφικές ανάγκες των εκτρεφόμενων ψαριών σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας (προνυμφών, γόνου, ψαριών). Οι παραγωγοί λαμβάνοντας υπόψη πολλές βιολογικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους (στάδιο εκτροφής, θερμοκρασία, μέγεθος ψαριού κα.) προσαρμόζουν την σύνθεση, τον τύπο και το επίπεδο χορήγησης της τροφής ώστε κάθε φορά να καλύπτονται οι ανάγκες των ψαριών.

Ως προς την βιωσιμότητα των ιχθυοτροφών, υπογραμμίζεται πως όλα τα συστατικά που χροσιμοποιούνται, είτε φυτικά είτε ζωικά, φέρουν τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις σχετικά με τον τρόπο καλλιέργειας και προέλευσης τους. Πρόκειται κυρίως για ιχθύαλευρα και ιχθύέλαια, δημητριακά, φυτικές πρωτεΐνες, προϊόντα ελαιούχων σπόρων, βιταμίνες και ιχνοστοιχεία τα οποία εξασφαλίζουν την υγεία και ισόρροπη ανάπτυξη των ψαριών και εν τέλει ένα υψηλής διατροφικής αξίας τελικό προϊόν. Οι βασικές πρώτες ύλες (ιχθύελαιο και ιχθύαλευρο) εισάγονται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους από τη Νότια Αμερική (Περού), τη Βόρεια Ευρώπη (Δανία) και την Αφρική.

Παραγωγή γόνου μεσογειακών ιχθύων

Στην Ελλάδα υπάρχουν 24 ιχθυογεννητικοί και έχουν μέγιστη δυναμικότητα 556 εκατ. ιχθύδιων ετησίως. Το 2021 η συνολική παραγωγή γόνου ήταν 391,6 εκατ. ιχθύδια συνολικής αξίας 80 εκατ. ευρώ. Από αυτά σχεδόν το 94% αντιπροσωπεύει την παραγωγή γόνου τσιπούρας και λαβρακιού (369 εκατ. ιχθύδια) και το 6% την παραγωγή γόνου για όλα τα υπόλοιπα μεσογειακά είδη (21,9 εκατ. ιχθύδια). Η τιμή μονάδας κυμαίνεται στα 0,2 ευρώ για την τσιπούρα και το λαβράκι και 0,25 - 0,45 ευρώ για τα υπόλοιπα μεσογειακά είδη. Σε σχέση με το προηγούμενο έτος παρατηρείται αύξηση της παραγωγής γόνου μεσογειακών ιχθύων κατά 3,2% που οφείλεται στην αύξηση κυρίως της παραγωγής γόνου νέων ειδών.

Παραγωγή γόνου 2021

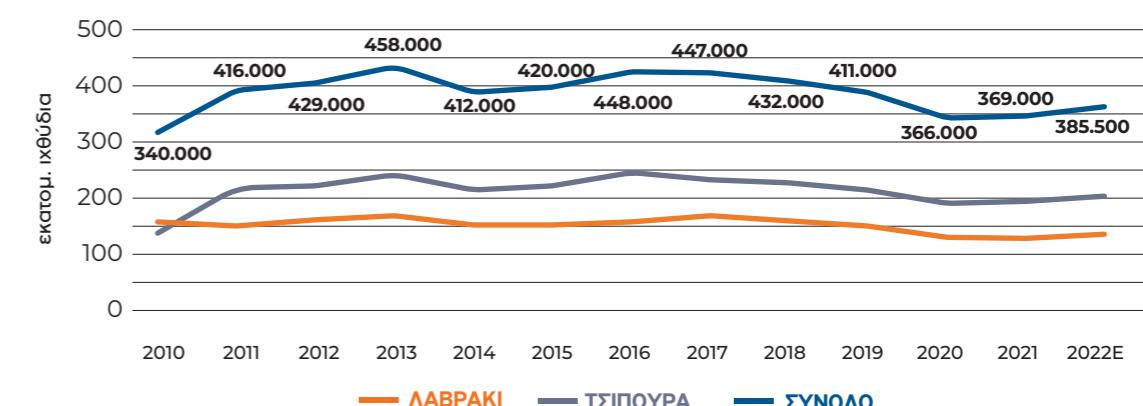

Πηγή: ΕΛΟΠΥ

Αναλυτικότερα και όσον αφορά στην παραγωγή γόνου ανά είδος, το 2021 παρήχθησαν:

- 218 εκατ. ιχθύδια τσιπούρας όπου σε σχέση με το 2020 παρατηρείται αύξηση 2,3%. Εξ' αυτών, το 92,5% τοποθετήθηκε σε μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας στην Ελλάδα και το υπόλοιπο 8,5% εξίχθη σε άλλες χώρες. Συγκεκριμένα εξίχθησαν 9 εκατ. ιχθύδια σε ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρο) και 13 εκατ. ιχθύδια σε τρίτες χώρες (Τυνησία, Η.Α.Ε.). Οι εισαγωγές γόνου τσιπούρας ανήλθαν σε 16,4 εκατ. ιχθύδια.
- 151 εκατ. ιχθύδια λαβρακιού, όπου σε σχέση με το 2021 παρατηρείται μείωση -1,3%. Εξ' αυτών, σχεδόν το 97% τοποθετήθηκε σε μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας στην Ελλάδα και το υπόλοιπο 3% εξίχθη σε άλλες χώρες. Συγκεκριμένα εξίχθησαν 4,2 εκατ. ιχθύδια σε ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρο) και 800.000 ιχθύδια σε τρίτες χώρες (Αλγερία).
- **To 2022 εκτιμάται ότι η παραγωγή γόνου τσιπούρας και λαβρακιού θα παρουσιάσει αύξηση 4,5% και θα παραχθούν συνολικά 385 εκατ. ιχθύδια (226 εκατ. τσιπούρας και 159,5 εκατ. ιχθύδια λαβρακιού).**

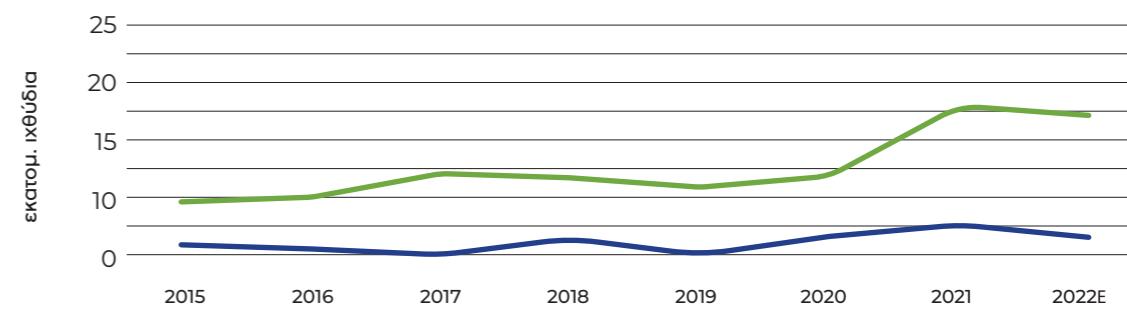
Παραγωγή γόνου τσιπούρας και λαβρακιού

Πηγή: ΕΛΟΠΥ

Όσον αφορά στην παραγωγή ιχθυδίων των υπόλοιπων μεσογειακών ειδών, το 2021 παρήχθησαν συνολικά 21,9 εκατ. ιχθύδια (17,8 εκατ. ιχθύδια φαγκριού, 4,1 εκατ. ιχθύδια κρανιού) παρουσιάζοντας αύξηση 72% σε σχέση με το 2020. Το 2022 εκτιμάται πως η παραγωγή τους θα μειωθεί κατά 12% και θα κυμανθεί στα 19,2 εκατ. ιχθύδια.

Παραγωγή γόνου λοιπών ειδών

Πηγή: ΕΛΟΠΥ

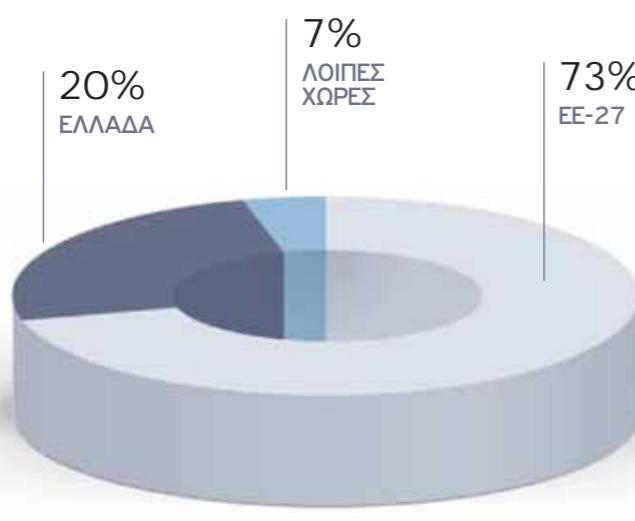
2.5 Εμπορία Μεσογειακών Ιχθύων

Η εξέλιξη των πωλήσεων διαχρονικά δείχνει πως ο κλάδος της μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας είναι έντονα εξωστρεφής. Περίπου το 80% της παραγωγής διατίθεται σε αγορές εκτός Ελλάδας με μηνιαίες εξαγωγές που κυμαίνονται από 6.500 – 9.500 τόνους και το υπόλοιπο 20% διατίθεται στην εγχώρια αγορά. Η τάση αυτή διατηρήθηκε και το 2021 όπου το 20% των πωλήσεων διατέθηκε στην Ελλάδα (25.139 τόνοι), και το υπόλοιπο 80% (100.361 τόνοι) σε όλες τις υπόλοιπες αγορές.

Το 2021 καταγράφηκαν εξαγωγές σε 40 χώρες διεθνώς, οι οποίες κυμαίνονται από 390 τόνους στην Λιβερία μέχρι 39.907 τόνους στην Ιταλία.

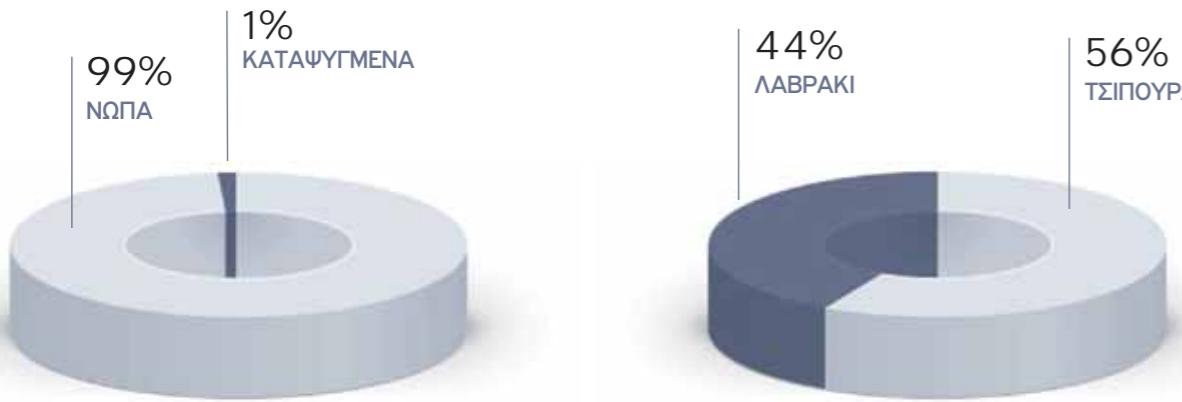
Το 58% των εξαγωγών ήταν τσιπούρα (61.454 τόνοι) και το 42% λαβράκι (43.876 τόνοι). Σχεδόν το σύνολο των πωλήσεων ήταν νωπά ψάρια και μόλις το 0,8% κατεψυγμένα (241 τόνοι κυρίως στις τρίτες χώρες).

Πωλήσεις τσιπούρας & λαβρακιού 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΛΟΠΥ

Εξαγωγές τσιπούρας & λαβρακιού 2021

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΕΛΟΠΥ

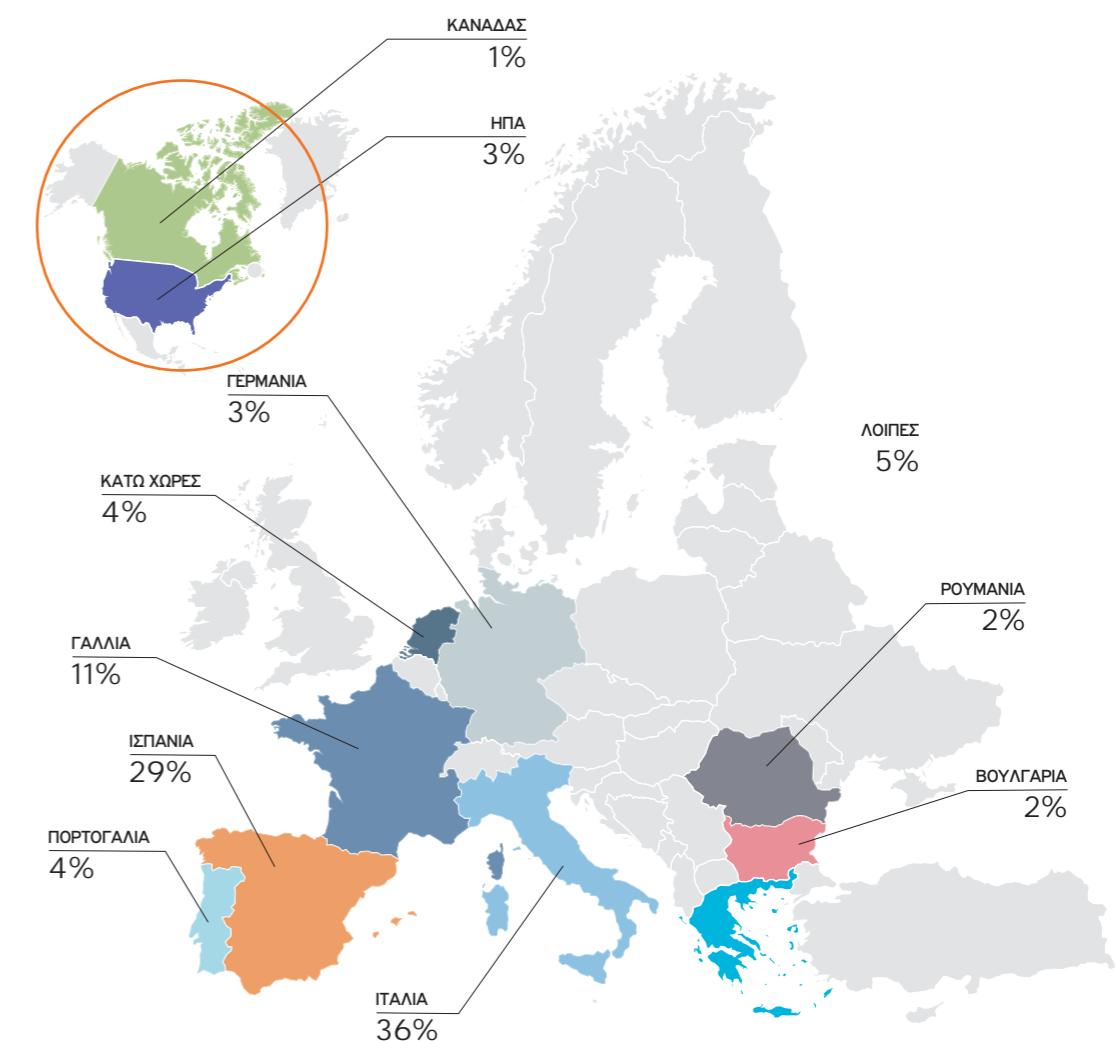
Αναλυτικότερα, το 2021 εξήχθησαν συνολικά 100.361 τόνοι τσιπούρας και λαβρακιού αξίας σχεδόν 499 εκατ. ευρώ σημειώνοντας αύξηση 9,3% ως προς τον όγκο και 9% ως προς την αξία πωλήσεων σε σχέση με το 2020. Εξ αυτών:

- Το 91% (91.500 τόνοι) εξήχθησαν σε 23 χώρες της Ε.Ε.-27
- Το 7% (8.861 τόνοι) σε 17 τρίτες χώρες.

Οι κυριότερες αγορές ωστόσο είναι στην Ε.Ε. όπου παραδοσιακά η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία όπου απορροφούν πάνω μισή Ελληνική παραγωγή. Σε αυτές τις 3 χώρες πωλήθηκαν το 2021 σχεδόν 72.800 τόνοι και αντιστοιχούν στο 58% της ελληνικής παραγωγής ή στο 72% των εξαγωγών. Αν εξαιρέσουμε τις Πορτογαλία, Ολλανδία, Η.Π.Α., Γερμανία, Βουλγαρία, Ρουμανία και Καναδά όπου εξαγωγές κυμάνθηκαν από 1.000 – 4.500 τόνους, σε όλες τις υπόλοιπες 30 χώρες οι εξαγωγές κυμάνθηκαν κάτω των 1.000 τόνων.

Εξαγωγές τσιπούρας & λαβρακιού 2021

(από την Ελλάδα)

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Αγορά Ιταλίας

Η Ιταλία αποτελεί διαχρονικά την μεγαλύτερη αγορά για τα ψάρια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας καθώς απορροφά το 33% της ελληνικής παραγωγής τσιπούρας και λαβρακιού. Το 2021 εισήχθησαν στην Ιταλία συνολικά 80.920 τόνοι τσιπούρας και λαβρακιού εκ των οποίων οι 41.200 τόνοι, δηλαδή το 51%, από την Ελλάδα καθιστώντας την τον κύριο προμηθευτή και στα δύο είδη. Εκτιμάται πως η αγορά της Ιταλίας είναι ακόμα μεγαλύτερη λόγω των φορτώσεων που γίνονται στην Ελλάδα από Ιταλούς εμπόρους και ενδεχομένως καταγράφονται ως πιωλήσεις στην Ελλάδα. Αναλυτικότερα και ανά είδος:

Τσιπούρα

Το 2021 εισήχθησαν στην Ιταλία 43.210 τόνοι τσιπούρας εκ των οποίων οι 22.300 τόνοι, δηλαδή σχεδόν το 52% από την Ελλάδα. Σε σχέση με το 2020, παρατηρείται αύξηση των εισαγωγών

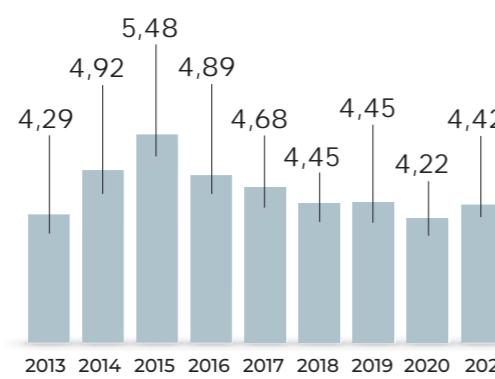
από την Ελλάδα κατά 12,6%, ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα αυξήθηκαν κατά 10%.

ΙΤΑΛΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΤΟΝΟΙ)	2020	2021	Δ%				
	Ελλάδα	Τουρκία	Ισπανία	Μάλτα	Κροατία	Λοιπές	ΣΥΝΟΛΟ
19.800	11.500	450	2.100	3.500	320	39.470	22.300
							12,6
							8,7
							33,3
							4,8
							-
							59,4
							9,5

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Η μέση τιμή (FOB) πώλησης ελληνικής τσιπούρας στην Ιταλία διαμορφώθηκε στα 4,42 €/κιλό το 2021, παρουσιάζοντας πτώση 4,7% σε σχέση με το 2020

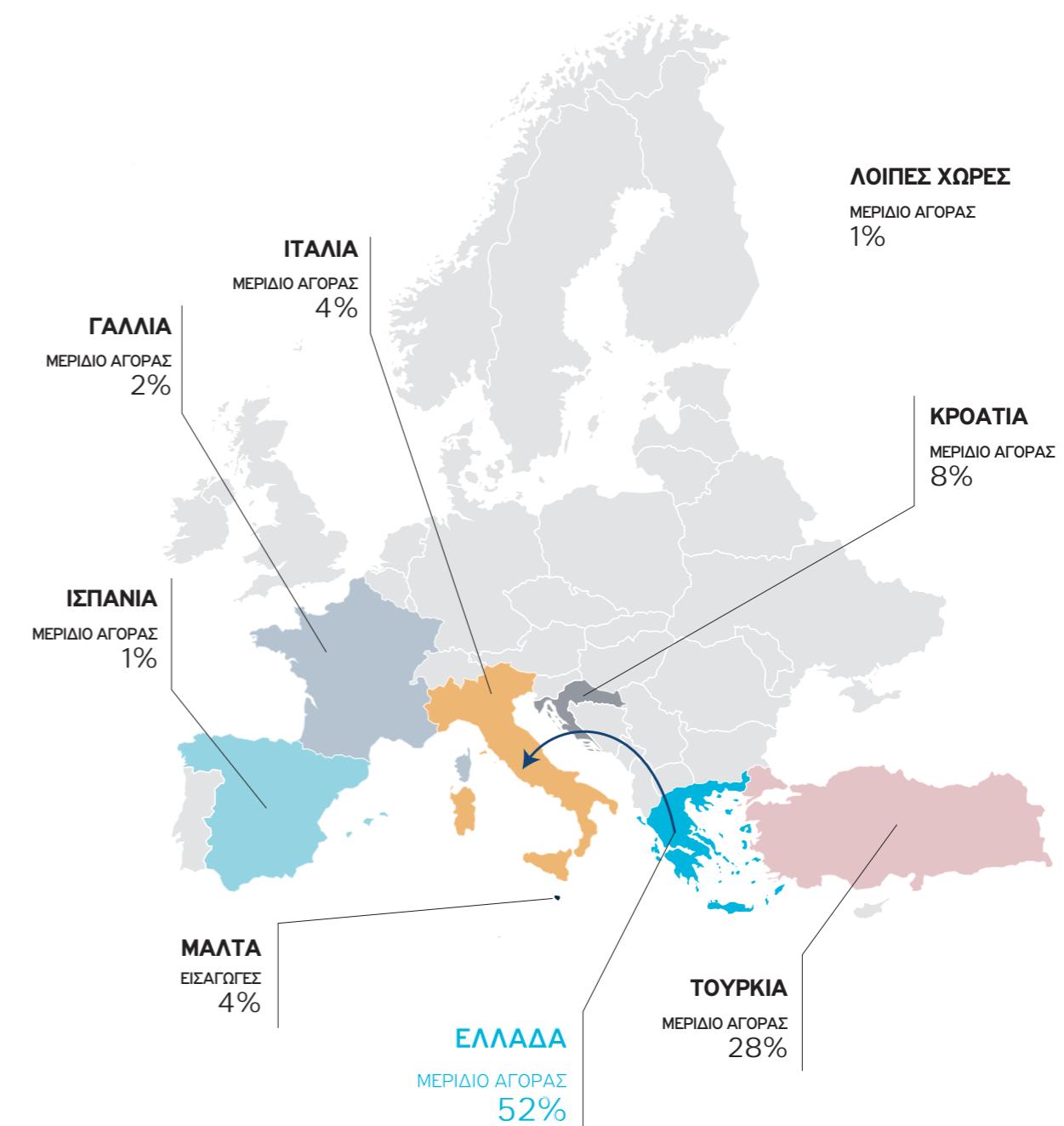
Ιταλία 2021 - μέση τιμή FOB τσιπούρας (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Αν λάβουμε υπόψη την ίδια παραγωγή τσιπούρας της Ιταλίας (9.600 τόνοι εκ των οποίων εξήχθησαν οι 8.000 τόνοι) η Ελλάδα το 2021 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 52% των συνολικών πωλήσεων τσιπούρας στην Ιταλία.

Ιταλία 2021 Μερίδια αγοράς τσιπούρας

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Λαβράκι

Το 2021 εισήχθησαν στην Ιταλία 37.710 τόνοι λαβρακιού εκ των οποίων, δηλαδή το 50%, προήλθε από την Ελλάδα. Σε σχέση με το 2020, παρατηρείται μικρή αύξηση

των εισαγωγών από την Ελλάδα κατά 1,1%, ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα αυξήθηκαν κατά 6,5%.

Αν λάβουμε υπόψη και την ίδια παραγωγή λαβρακιού της Ιταλίας (7.500 τόνοι εκ των οποίων εξήχθησαν οι 3.100 τόνοι), η Ελλάδα το 2021 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 45% των συνολικών πωλήσεων τσιπούρας στην Ισπανία.

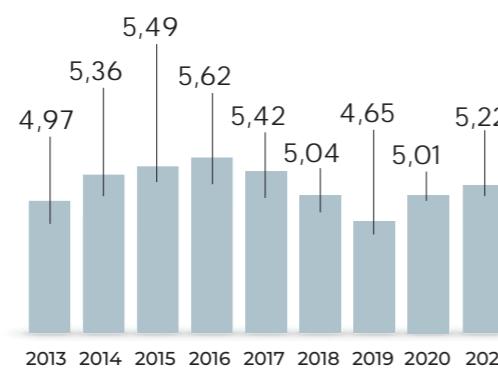
	2020	2021	Δ%
	ΙΤΑΛΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΛΑΒΡΑΚΙΟΥ- ΤΟΝΟΙ)		
Ελλάδα	18.700	18.900	1,1
Τουρκία	11.500	12.000	4,3
Γαλλία	570	660	15,8
Κροατία	4.000	5.000	25,0
Ισπανία	510	870	70,6
Λοιπές	120	280	133,3
ΣΥΝΟΛΟ	35.400	37.710	6,5

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Ιταλία 2021 Μερίδια αγοράς λαβρακιού

Ιταλία 2021 - μέση τιμή ΦΟΒ λαβρακιού (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Αγορά Ισπανίας

Η Ισπανία αποτελεί την 2η μεγαλύτερη αγορά για τα ψάρια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας καθώς το 2021 απορρόφησε το 27% της ελληνικής παραγωγής. Το 2021 εισήχθησαν συνολικά 55.980 τόνοι τσιπούρας και λαβρακιού εκ των οποίων οι 34.100 τόνοι, δηλαδή το %, προήλθαν από την Ελλάδα καθιστώντας την έτσι κύριο προμηθευτή νωπών ψαριών μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας.

Αναλυτικότερα και ανά είδος:

Τσιπούρα

Το 2021 εισήχθησαν στην Ισπανία 35.210 τόνοι από την Ελλάδα κατά 7,3%, ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα αυξήθηκαν κατά 12,6%.

ΙΣΠΑΝΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΤΟΝΟΙ)	2020	2021	Δ%	
	Ελλάδα	20.600	22.100	7,3
Τουρκία		8.900		21,3
Ιταλία		870		-8,0
Πορτογαλία		280		257,1
Γαλλία		150		-33,3
Λοιπές		470		-12,8
ΣΥΝΟΛΟ	31.270	35.210	12,6	

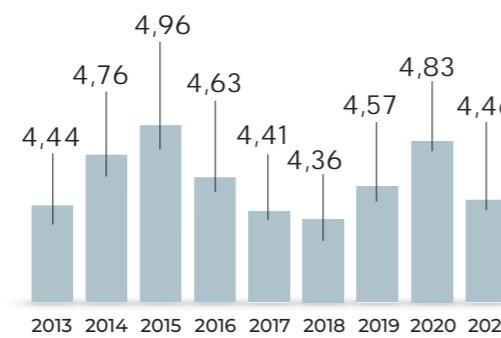
Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Λαμβάνοντας υπόψη και την ίδια παραγωγή τσιπούρας της Ισπανίας η Ελλάδα το 2020 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 50% των συνολικών πωλήσεων νωπής τσιπούρας στην Ισπανία.

Ισπανία 2021 Μερίδια αγοράς τσιπούρας

Ισπανία 2021 - μέση τιμή FOB τσιπούρας (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Λαβράκι

Το 2021 εισήχθησαν στην Ισπανία 20.770 τόνοι λαβρακιού εκ των οποίων οι 12.000 τόνοι, δηλαδή το 58% από την Ελλάδα. Σε σχέση με το 2020, παρατηρείται αύξηση των εισαγωγών από την

Ελλάδα κατά 13,2%, ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα αυξήθηκαν κατά 8,6%.

Λαμβάνοντας υπόψη και την ιδιοπαραγωγή λαβρακιού της Ισπανίας, η Ελλάδα το 2020 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 33% των συνολικών πωλήσεων νωπής τσιπούρας στην Ισπανία.

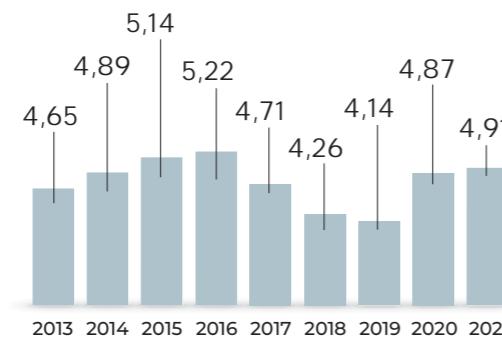
Ισπανία 2021 Μερίδια αγοράς λαβρακιού

	2020	2021	Δ%
ΙΣΠΑΝΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΛΑΒΡΑΚΙΟΥ - ΤΟΝΟΙ)			
Ελλάδα	10.600	12.000	13,2
Τουρκία	7.800	7.900	1,3
Ιταλία	290	260	-10,3
Πορτογαλία	63	87	38,1
Γαλλία	320	430	34,4
Λοιπές	56	93	66,1
ΣΥΝΟΛΟ	19.129	20.770	8,6

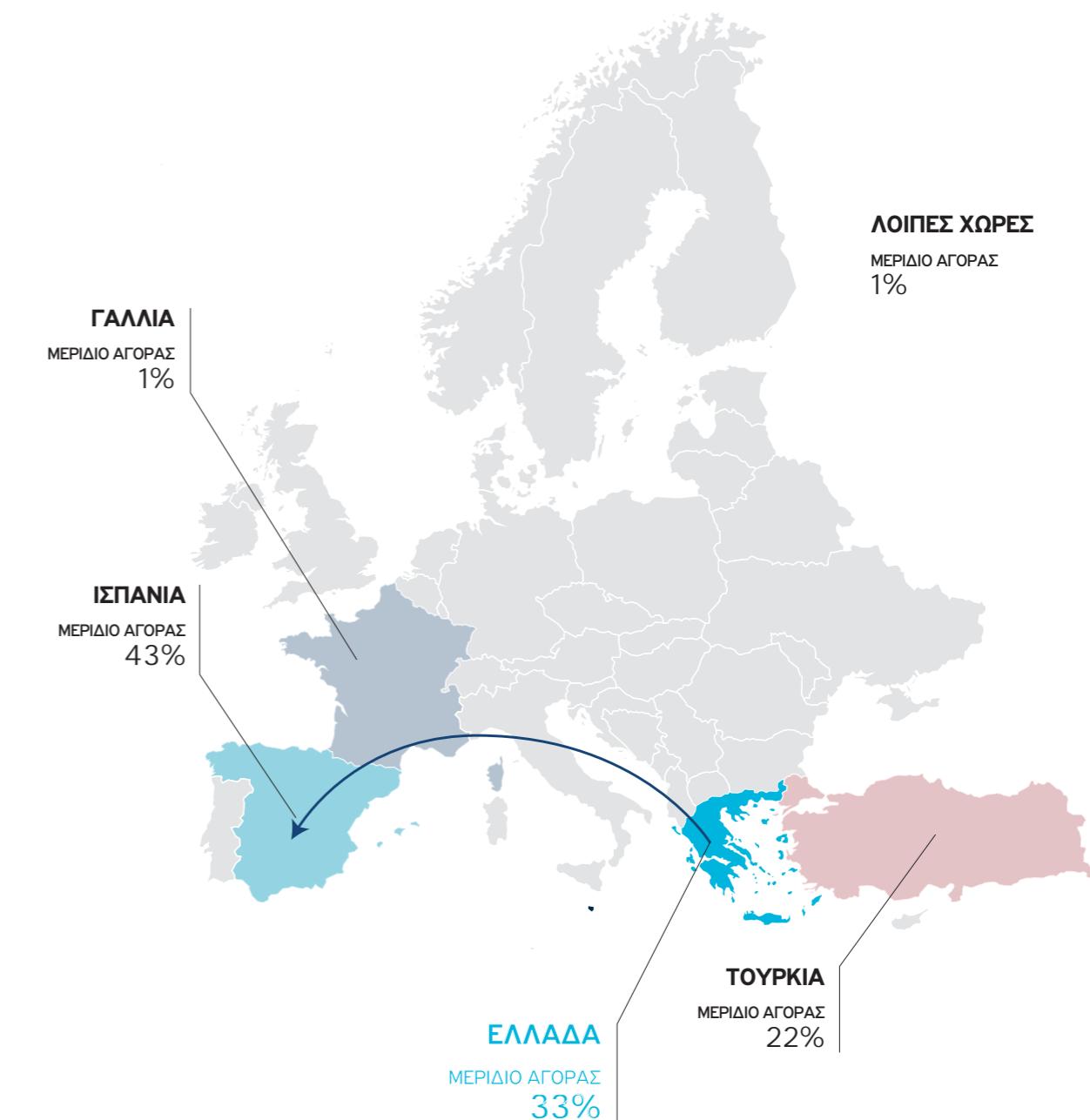
Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Η μέση τιμή (FOB) πώλησης ελληνικού λαβρακιού στην Ισπανία διαμορφώθηκε στα 4,91 €/κιλό το 2021, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση 0,8% σε σχέση με το 2020.

Ισπανία 2021 - μέση τιμή FOB λαβρακιού (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Άγορά Γαλλίας

Η Γαλλία αποτελεί την 3η μεγαλύτερη Ευρωπαϊκή αγορά για τα ψάρια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας καθώς το 2020 απορρόφησε το 9% της ελληνικής παραγωγής. Το 2021 εισήχθησαν συνολικά 34.030 τόνοι τσιπούρας και λαβρακιού εκ των οποίων οι 15.524 τόνοι, δηλαδή το 46%, προήλθαν από την Ελλάδα.

Αναλυτικότερα και ανά είδος:

Τσιπούρα

Το 2021 εισήχθησαν στην Γαλλία 19.050 τόνοι τσιπούρας εκ των οποίων οι 9.100 τόνοι, δηλαδή το 48%, από την Ελλάδα. Σε σχέση με το 2020,

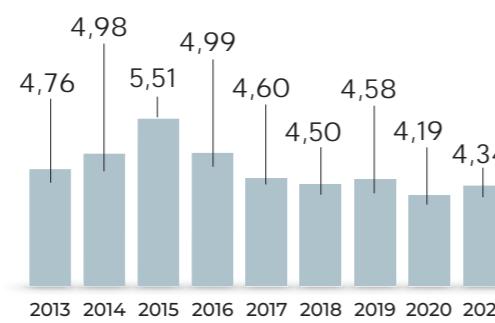
παρατηρείται αύξηση 19,7% των εισαγωγών από την Ελλάδα ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα αυξήθηκαν κατά 10,4%.

ΓΑΛΛΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΤΟΝΟΙ)	2020	2021	Δ%
Ελλάδα	7.600	9.100	19,7
Τουρκία	7.300	7.100	-2,7
Ισπανία	760	890	17,1
Ιταλία	1.300	1.600	23,1
Κροατία	190	230	21,1
Λοιπές	110	130	18,2
ΣΥΝΟΛΟ	17.260	19.050	10,4

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Η μέση τιμή (FOB) πώλησης ελληνικής τσιπούρας στη Γαλλία διαμορφώθηκε στα 4,34€/κιλό το 2021, παρουσιάζοντας αύξηση 3,4% σε σχέση με το 2020.

Γαλλία 2021 - μέση τιμή FOB τσιπούρας (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

λαμβάνοντας υπόψη και την ιδιοπαραγωγή της Γαλλίας, η Ελλάδα το 2021 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 43% των συνολικών πωλήσεων τσιπούρας στη Γαλλία.

Γαλλία 2021 Μερίδια αγοράς τσιπούρας

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Λαβράκι

Το 2021 εισήχθησαν στη Γαλλία 14.980 τόνοι λαβρακιού εκ των οποίων οι 5.100 τόνοι, δηλαδή το 34%, προήλθαν από την Ελλάδα. Σε σχέση με το 2020, παρατηρείται αύξηση των εισαγωγών

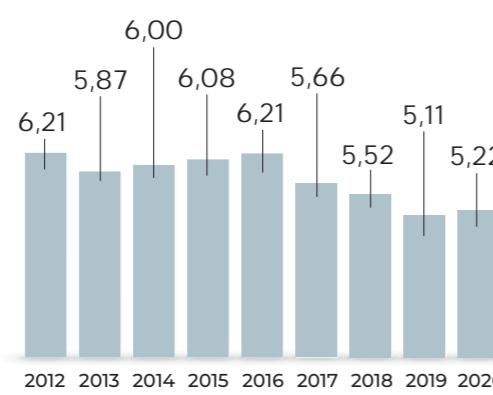
από την Ελλάδα κατά 6,3%, ενώ οι συνολικές εισαγωγές του είδους στη χώρα μειώθηκαν κατά -1,1%.

	2020	2021	Δ%
ΓΑΛΛΙΑ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΛΑΒΡΑΚΙΟΥ- ΤΟΝΟΙ)			
Ελλάδα	4.800	5.100	6,3
Τουρκία	8.200	7.300	-11,0
Ισπανία	930	1.200	29,0
Ιταλία	860	920	7,0
Κροατία	210	250	19,0
Λοιπές	150	210	40,0
ΣΥΝΟΛΟ	15.150	14.980	-1,1

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

Η μέση τιμή (FOB) πώλησης ελληνικού λαβρακιού στην Ισπανία διαμορφώθηκε στα 5,27 €/κιλό το 2021, παρουσιάζοντας οριακή αύξηση 1% σε σχέση με το 2020.

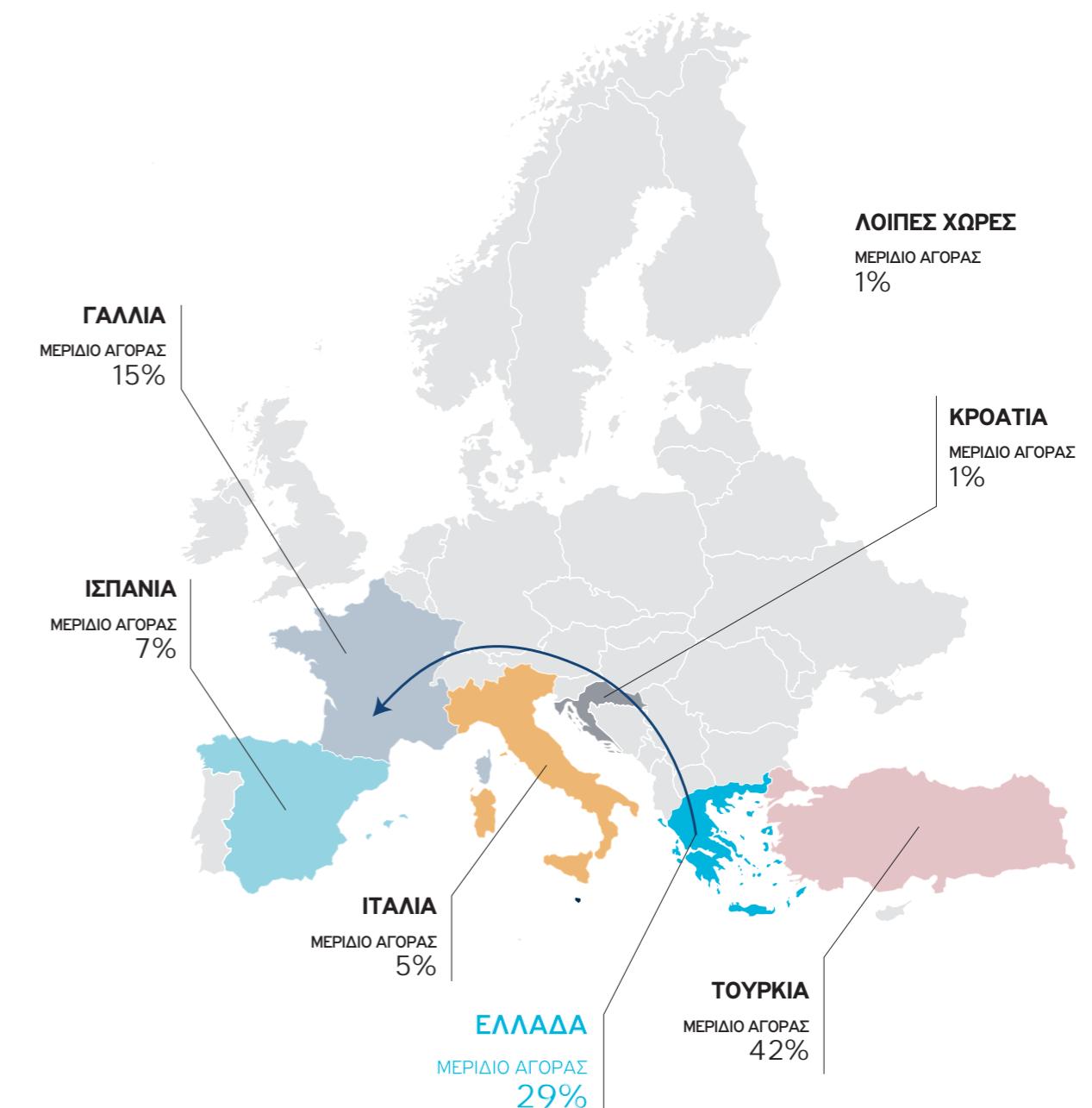
Γαλλία 2021 - μέση τιμή FOB λαβρακιού (€/κιλό)

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

λαμβάνοντας υπόψη και την ιδιοπαραγωγή λαβρακιού της Γαλλίας, η Ελλάδα το 2021 κατείχε μερίδιο αγοράς που αντιστοιχεί στο 29% των συνολικών πωλήσεων λαβρακιού στη Γαλλία.

Γαλλία 2021 Μερίδια αγοράς λαβρακιού

Πηγή: ΕΛΟΠΥ, Kontali

2.6 Περιβαλλοντική αειφορία και κοινωνική ευθύνη

Καθώς η ζήτηση για αλιευτικά προϊόντα και κατ' επέκταση η παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας αυξάνεται διαρκώς, η Τεχνική Επιτροπή ΕΛΟΠΥ και τα Μέλη της εργάζονται με συνέπεια για να ελαχιστοποιήσουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της παραγωγής προϊόντων μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας. Εδώ και πάνω από 20 χρόνια οι εταιρίες του κλάδου έχουν υιοθετήσει και δεσμεύονται με τις αρχές του κώδικα δεοντολογίας της Συνομοσπονδίας Ευρωπαίων Ιχθυοκαλλιέργητών εφαρμόζοντας όλες τις τεχνικές συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές του Πλαγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (Green Deal), της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια στρατηγική από το αγρόκτημα στο τραπέζι (Farm to Fork) αλλά και άλλων σημαντικών πολιτικών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας και την μετάβαση σε πιο βιώσιμα συστήματα παραγωγής τροφίμων, τα Μέλη της ΕΛΟΠΥ δεσμεύονται να αντιμετωπίσουν και όλες τις νέες προκλήσεις που τίθενται και να δημιουργήσουν αξία στους εργαζόμενους του κλάδου, στις τοπικές κοινωνίες, αλλά και στο περιβάλλον.

Δημιουργία αξίας για τους εργαζόμενους

Απασχόληση:

Οι δραστηριότητες των μελών της ΕΛΟΠΥ πραγματοποιούνται σε 10 από τις 13 περιφέρειες στην Ελλάδα και μοιράζονται ένα κοινό σύνολο βασικών αξιών που προωθούν τη δίκαιη μεταχείριση και τις ασφαλείς συνθήκες εργασίας για όλους τους εργαζόμενους του κλάδου. Η άμεση εργασία υπολογίζεται ως ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης ανά ημερολογιακό έτος. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία ανέρχονται στα 3.600 τα άτομα μόνιμης άμεσης απασχόλησης, ενώ και η εποχική απασχόληση εκτιμάται σε σχεδόν 350 άτομα.

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία:

Τα μέλη της ΕΛΟΠΥ παρέχουν στους υπαλλήλους τους όλα τα προβλεπόμενα μέσα προσωπικής προστασίας με στόχο την ελαχιστοποίηση του κινδύνου ατυχημάτων στην εργασία. Για το λόγο αυτό έχουν αναπτυχθεί και επικαιροποιούνται διαρκώς πρωτόκολλα ασφαλείας ενώ πραγματοποιούνται και ετήσιες εκπαιδευτικές συνεδρίες για θέματα υγείας και ασφάλειας σε εταιρικό επίπεδο. Επιπλέον οι εργαζόμενοι ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά σεμινάρια Υγείας και Ασφάλειας που παρέχονται από εξωτερικούς οργανισμούς.

νέο Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016] για την προστασία των φυσικών προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση:

Η ιχθυοκαλλιέργεια είναι μια δραστηριότητα που βασίζεται στην επιστημονική γνώση και στην τεχνική κατάρτιση. Οι εργαζόμενοι του κλάδου ενθαρρύνονται και υποστηρίζονται για να λάβουν μεταπτυχιακές σπουδές και διπλώματα σχετικά με τις δραστηριότητες και τις ανάγκες των εταιρειών τους. Το επιστημονικό προσωπικό και οι τεχνικοί ομοίως ενθαρρύνονται να παρακολουθούν εκπαιδευτικά σεμινάρια και συνέδρια στην Ελλάδα και στην Ε.Ε. σχετικά με όλες τις ιχθυοκαλλιέργητικές δραστηριότητες (παραγωγή ζωτροφών, υγεία των ψαριών, νέα είδη κλπ).

Δημιουργία αξίας για την κοινωνία

Οικονομική απόδοση:

Η κερδοφορία αποτελεί την βάση για την ύπαρξη και την ευημερία κάθε εταιρείας και των εργαζομένων της. Τα μέλη της ΕΛΟΠΥ δραστηριοποιούνται σε μια ανταγωνιστική αγορά αλιευτικών προϊόντων και συναγωνίζονται για να εξασφαλίσουν μερίδια αγοράς, να διατηρήσουν την κερδοφορία τους και να συμβάλλουν κατ' επέκταση στην εθνική οικονομία. Ο διεθνής ανταγωνισμός ωστόσο και οι συχνά μεταβαλλόμενες τιμές επηρεάζουν τα αποτελέσματα των εταιρειών του κλάδου. Τα οικονομικά και παραγωγικά στοιχεία του τομέα συλλέγονται από διαφορετικές επίσημες πηγές (Ευρωπαϊκό Παραπροτήριο Αγορών Αλιείας & Υδατοκαλλιέργειας, Globefish, FAO, ELSATAT) και δημοσιεύονται από το 2015 σε ετήσια βάση στην έκθεση υδατοκαλλιέργειας της ΕΛΟΠΥ για την ενημέρωση του κάθε ενδιαφερόμενου.

Υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών:

Ο πρωταρχικός στόχος του κλάδου είναι να παράγει θρεπτικά, υγιεινά και υψηλής ποιότητας τρόφιμα για ανθρώπινη κατανάλωση. Τα μέλη μας συμμορφώνονται υποχρεωτικά καθ' όλη την διάρκεια της εκτροφής αλλά και της διαχείρισης του τελικού προϊόντος με αυστηρές προδιαγραφές ποιότητας που απορρέουν από την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Επιπροσθέτως από τις κανονιστικές απαιτήσεις, τα Μέλη της ΕΛΟΠΥ διασφαλίζουν την ποιότητα των προϊόντων που προσφέρουν στους καταναλωτές ακολουθώντας μία σειρά καλών πρακτικών οι οποίες περιλαμβάνουν:

Τη χρήση γενετικά μη τροποποιημένων πρώτων υλών.

- Το συνεχή έλεγχο της διαδικασίας εκτροφής σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας.
- Τους συνεχείς και αυστηρούς ελέγχους της ποιότητας του γόνου, των ιχθυοτροφών αλλά και των τελικών προϊόντων.
- Την παρακολούθηση του περιβάλλοντος μέσα από ενδελεχείς ελέγχους και μετρήσεις.
- Το πλήρες σύστημα ικνηλασμότητας.

Επενδύσεις έρευνας και καινοτομίας:

Η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις για την επιτάχυνση της μετάβασης σε βιώσιμα συστήματα παραγωγής τροφίμων. Η ΕΛΟΠΥ προωθεί τις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία ως προτεραιότητα για την βελτίωση των δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιέργειας, τη μείωση πιθανών λειτουργικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, τη μείωση της εξάρτησης από τα ιχθύαλευρα και τα ιχθύελαια και τη διασφάλιση συνεχούς προσόντου προς την αειφόρο καλλιέργεια λαβρακιού και τσιπούρας. Το **2021** συνεχίστηκε η υλοποίηση στο πλαίσιο του Ε.Π.Α.Λ 2014-2020 25 έργων Ε&Α με συνολικό προϋπολογισμό 12 εκατομμύρια ευρώ.

Συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες:

Η ΕΛΟΠΥ έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής και Κοινωνικής Ευθύνης, κυρίως σε περιοχές όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη της, με πολυδιάστατες δράσεις ανάλογα με τις ανάγκες της εκάστοτε τοπικής κοινωνίας. Διαχρονικά μεταξύ των δράσεων περιλαμβάνονται περιβαλλοντικές δράσεις καθαριότητας των ακτών σε διάφορες περιοχές, ενέργειες υποστήριξης τοπικών αθλητικών ομάδων και σωματείων, παροχής γευμάτων σε ευπαθείς ομάδες, οικονομικής υποστήριξης πολιτιστικών εκδηλώσεων, συμμετοχή σε αθλητικές διοργανώσεις, δωρεών σε κοινωνικά σωματεία και εκπαιδευτικές δομές, παροχής υλικοτεχνικής υποδομής και πετρελαίου θέρμανσης σε δημόσιες υπηρεσίες.

Το 2021 ήταν μια χρονιά με έντονη δραστηριότητα και οι δράσεις της ΕΛΟΠΥ περιλάμβαναν δράσεις καθαρισμού λιμανιών και βυθών ανά την Ελλάδα, καθώς και την πρόσφορά φρέσκων ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας σε ανθρώπους που το έχουν ανάγκη, μέσω της συνεργασίας με τοπικές μονάδες, δήμους και Κοινωνικά Παντοπωλεία.

Διατροφή των Παιδιών: Η ΕΛΟΠΥ στηρίζει για 2^η χρονιά το Χαμόγελο του Παιδιού

Η ΕΛΟΠΥ συνέχισε και το 2021 να στηρίζει έμπρακτα το έργο του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και κάθε μίνα προσέφερε στα παιδιά που φιλοξενούνται στα σπίτια του Οργανισμού ολόφρεσκα λαβράκια και τσιπούρες ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας συμβάλλοντας στην υγιεινή, ισορροπημένη και ποιοτική διατροφή τους. Με την προσφορά της ΕΛΟΠΥ, τα παιδιά είχαν την δυνατότητα να τρώνε τουλάχιστον δύο φορές τον μίνα ψάρι, το οποίο είναι πλούσιο σε βιταμίνες, ιχνοστοιχεία και Ω-3 λιπαρά, αποδεδειγμένα ευεργετικά συστατικά για τον οργανισμό και κυρίως για την καρδιά.

Η ΕΛΟΠΥ προσφέρει φρέσκα ψάρια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Φιλιατών.

Η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ), προσφέρει σε μηνιαία βάση, φρέσκα ψάρια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Φιλιατών, στηρίζοντας έμπρακτα την τοπική κοινωνία της Θεσπρωτίας, στην οποία δραστηριοποιούνται πολλές από τις εταιρείες μέλη της. Η μηνιαία δωρεά πραγματοποιείται με την πολύτιμη συνεισφορά τοπικών μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας – μελών της ΕΛΟΠΥ, σε συνεργασία με το Δήμο Φιλιατών.

Καθαρισμοί λιμανιών και βυθών:

Η ΕΛΟΠΥ είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε όλα τα θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και είναι παρούσα σε δράσεις που σχετίζονται με την ποιότητα της ζωής και της βιοποικιλότητας μέσα και γύρω από τη θάλασσα, ειδικά στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται οι εταιρείες-μέλη της. Ένα καθαρό λιμάνι ισοδυναμεί με μία καθαρή θάλασσα, με ανάπλαση του βυθού και προστασία της θαλάσσιας ζωής – σε μία περιοχή πολύ πλούσια σε φυτοπλαγκτόν, ψάρια και χελώνες καρέτα-καρέτα. Την ίδια στιγμή, ένα καθαρό και περιποιημένο λιμάνι βελτιώνει την ποιότητα ζωής για τους κατοίκους της περιοχής και αποτελεί πόλο έλξης για τους επισκέπτες.

Καθαρισμός του λιμανιού Αγίου Θωμά στην Πρέβεζα με την συμμετοχή της Καταδυτικής Εταιρείας ΘΕΤΙΣ.

Η ΕΛΟΠΥ, ανταποκρινόμενη στο αίτημα του Δημάρχου Πρέβεζας, κ. Νικόλαου Γεωργάκου, οργάνωσε και συντόνισε τον καθαρισμό του βυθού στο γραφικό λιμανάκι του Αγίου Θωμά, που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 5 Μαρτίου 2021, με την εθελοντική συμμετοχή της Καταδυτικής Εταιρείας ΘΕΤΙΣ και εργαζομένων από τοπική εταιρεία ιχθυοκαλλιέργειας – μέλος της ΕΛΟΠΥ. Στη δράση παραβρέθηκαν εκ μέρους του Δήμου Πρέβεζας, ο Αντιδήμαρχος Οικονομικών, κ. Ιωάννης Δαρδαμάνης και ο Εντεταλμένος Σύμβουλος κ. Λεωνίδας Αργυρός, ενώ από τη μεριά της ΕΛΟΠΥ, επικεφαλής για τη δράση ήταν ο κ. Χαράλαμπος Κοντονάσιος. Ο Δήμαρχος Πρέβεζας, κ. Γεωργάκος, επισκέφτηκε το λιμάνι και συνεχάρη την ΕΛΟΠΥ για την πολύ σημαντική αυτή πρωτοβουλία.

Καθαρισμός του λιμανιού της Βόνιτσας με τη συνεισφορά των αρχών του Δήμου Ακτίου-Βόνιτσας, τοπικής μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας και δυτών.

Η ΕΛΟΠΥ, ανταποκρινόμενη στην πρόσκληση του Δήμου Ακτίου-Βόνιτσας, οργάνωσε την Παρασκευή 16 Απριλίου 2021 έναν ακόμη εθελοντικό καθαρισμό, αυτή τη φορά στο γραφικό λιμάνι της Βόνιτσας, που αποτελεί τουριστικό προορισμό μεγάλου φυσικού κάλλους και ιστορικού ενδιαφέροντος. Με την ενεργή συμμετοχή τοπικής μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας-μέλους της ΕΛΟΠΥ που δραστηριοποιείται στην περιοχή και της τοπικής καταδυτικής ομάδας, ανασύρθηκαν από τον βυθό του λιμανιού πλαστικά και άλλα απορρίμματα, βελτιώνοντας σημαντικά την κατάσταση του βυθού. Για την ΕΛΟΠΥ, η ιχθυοκαλλιέργεια και ο τουρισμός είναι δύο δραστηρότητες που βαδίζουν μαζί και συμβάλλουν στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας μας.

Καθαρισμός του λιμανιού της Σαγιάδας σε συνεργασία με τον Δήμο Φιλιατών.

Η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ) πραγματοποίησε εθελοντικό καθαρισμό βυθού στο γραφικό λιμάνι της Σαγιάδας, στο δυτικότερο σημείο της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Η δράση έλαβε χώρα σε συνεργασία με τον Δήμο Φιλιατών, τις καταδυτικές εταιρίες Marinetech Underwater και Θέτις Καταδυτική και με την ενεργή συμμετοχή εθελοντών από τις τοπικές μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας - μέλη της ΕΛΟΠΥ, έχοντας πάντα ως γνώμονα τη διατήρηση, τη βελτίωση και την προστασία της θαλάσσιας ζωής και βιοποικιλότητας, αλλά και την ανάδειξη της περιοχής ως τουριστικό προορισμό. Στη δράση παρευρέθηκαν από τον Δήμο Φιλιατών, οι αντιδήμαρχοι, Ταύτως Δημήτρης και Μιχάλης Πανταζάκος, και ο Λιμενάρχης Σαγιάδας Κώστας Ντάκουρης. Από την ΕΛΟΠΥ, συντονιστής του έργου ήταν ο κ. Χαράλαμπος Κοντονάσιος, ενώ παρευρέθηκαν ο Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΟΠΥ, Ιωάννης Χεκίμογλου, ο Διευθύντρια Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας, Ισμήνη Μπογδάνου και άλλα στελέχη.

Στύριξη του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Θαλάσσιου Σκι Ανδρών - Γυναικών και ΑΜΕΑ στο Αγρίνιο.

Η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ) ήταν αναμέσα στους χορηγούς του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Θαλάσσιου Σκι Ανδρών - Γυναικών και ΑΜΕΑ, που συνδιοργάνωσαν ο Δήμος Αγρινίου, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και η Ελληνική Ομοσπονδία Θαλάσσιου Σκι, στις 22-25 Ιουλίου, στο Φράγμα Στράτου, στο Αγρίνιο. Η ΕΛΟΠΥ προσέφερε ολόφρεσκες τσιπούρες και λαβράκια ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας από τα ιχθυοτροφεία των εταιρειών-μελών της, για την πλήρη και ισορροπημένη διατροφή τόσο των διαγωνιζόμενων αθλητών και αθλητριών όσο και των κριτών και των συνοδών καθ' όλη τη διάρκεια του Πρωταθλήματος.

01. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

02. Η ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

03. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

04. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Δημιουργία αξίας για το περιβάλλον

Αειφόρες ιχθυοτροφές:

Η τσιπούρα και το λαβράκι ιχθυοτροφείου είναι μια εξαιρετικά θρεπτική και υγιεινή πηγή πρωτεΐνης διότι η τροφή που λαμβάνουν τα ψάρια είναι πλούσια σε θρεπτικά συστατικά και Ωμέγα-3. Καθώς αυξάνεται η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας διεθνώς η διασφάλιση της βιωσιμότητας των πρώτων υλών των ζωτροφών είναι πολύ σημαντική. Στην περίπτωση της τσιπούρας και του λαβρακιού εκτροφής, το ιχθύελαιο και το ιχθυάλευρο αποτελούν τα βασικά συστατικά των ιχθυοτροφών και η διασφάλιση της βιωσιμότητας αυτών των συστατικών στο μέλλον αποτελούν μια από τις κύριες επιδιώξεις των παραγωγών Μελών της ΕΛΟΠΥ. Για το λόγο αυτό η τεχνική Επιτροπή της ΕΛΟΠΥ εργάζεται για να βρει καινοτόμους τρόπους χρήσης αυτών των πόρων αλλά και να διερευνήσει εναλλακτικές πηγές ισοδύναμης διατροφικής αξίας.

Εκτός από τις δράσεις για την αειφορία των ιχθυοτροφών, η ΕΛΟΠΥ υλοποιεί και δράσεις ενημέρωσης γύρω από τις ιχθυοτροφές.

- Το 2021 η Τεχνική Επιτροπή της ΕΛΟΠΥ συνεργάστηκε με την Πανεπιστημιακή και Επιστημονική κοινότητα για την εκπόνηση μελέτης με τίτλο «**Σύγχρονες Ιχθυοτροφές Θαλασσινών Ψαριών για τη Διασφάλιση Υψηλής Διατροφικής Αξίας και Ευζωίας**». Η Μελέτη παρέχει εμπειριστατωμένη πληροφόρηση για την παραγωγή και τη σύσταση των ιχθυοτροφών που χρησιμοποιούνται στις ελληνικές ιχθυοκαλλιέργειες και απαντάει στα βασικά ερωτήματα των καταναλωτών σχετικά με το «τι τρώνε τα ψάρια;». Απευθύνεται σε επαγγελματίες όπως διαιτολόγους, εμπόρους, ειδικούς της εστίασης, γιατρούς και ενώσεις καταναλωτών που ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για τις ανάγκες των ψαριών στα διάφορα στάδια ανάπτυξής τους και τα συστατικά των ιχθυοτροφών.

Κλιματική αλλαγή: προσαρμογή και μετριασμός:

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν και η Ευρ. Επιτροπή έχει υιοθετήσει μια αναπτυξιακή στρατηγική, την «**Πράσινη Συμφωνία**» που αποσκοπεί στον μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια δίκαιη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία ως το 2050 και την αποσύνδεση της ανάπτυξης από τη χρήση πόρων. Η υδατοκαλλιέργεια, αν και έχει τις χαμηλότερες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (GHG) από όλους τους τομείς των εκτρεφόμενων ζώων, καλείται να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας και τις γαλάζιες οικονομίας μειώνοντας περαιτέρω το αποτύπωμα του κλάδου.

- Το 2021 η Τεχνική Επιτροπή της ΕΛΟΠΥ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών και τον Αν. Καθηγητή Παύλο Αβραμίδη ξεκίνησαν την εκπόνηση μελέτης για την αποτίμηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε αέρια του θερμοκηπίου για όλο το εύρος της παραγωγικής διαδικασίας και διακίνησης των ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας και των συνεξαρτώμενων λειτουργιών του κλάδου, μέσω της Ανάλυσης του Κύκλου Ζωής των ελληνικών καλλιεργούμενων ψαριών των εταιρειών-Μελών της ΕΛΟΠΥ. Η μελέτη αυτή θα βοηθήσει στην αξιολόγηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της δραστηριότητας, στον σχεδιασμό και στη λήψη μέτρων για την περαιτέρω μείωση του αλλά και στην τεκμηριωμένη σύγκριση του με άλλους κλάδους της ζωικής παραγωγής.

Διαφυγές και αλληλεπιδράσεις με την άγρια πανίδα:

Τα μέλη της ΕΛΟΠΥ δεσμεύονται να μειώσουν τυχόν αρνητικές αλληλεπιδράσεις της υδατοκαλλιέργειας με την άγρια πανίδα μέσω της υιοθέτησης υπεύθυνων πρακτικών διαχείρισης των οικοσυστημάτων στα οποία λειτουργούν. Λόγω αυτών των πρακτικών διαχείρισης και των προσπαθειών μας, καταγράφονται πλέον σπάνιες περιπτώσεις αλληλεπιδράσης με άγρια ζώα, κυρίως πτηνά, που πλησιάζουν τους κλωβούς για να τραφούν. Η αλληλεπιδραση αυτή υπολογίζεται ως ο συνολικός αριθμός των περιστατικών διά του συνολικού αριθμού μονάδων από τον Ιανουάριο έως το Δεκέμβριο κάθε έτους. Επίσης από το 2000 τα μέλη του Σ.Ε.Θ. έχουν υιοθετήσει έναν κώδικα συμπεριφοράς που παρέχει βέλτιστες πρακτικές και για την ελαχιστοποίηση του αριθμού των διαφυγών. Παρά τις επίπονες προσπάθειές τους παραμένει ένας χαμηλός κίνδυνος διαφυγής ψαριών, κυρίως λόγω κακών καιρικών συνθηκών. Το 2021 δεν καταγράφηκαν περιστατικά

Ευζωία των ψαριών:

Η καλή μεταχείριση των ψαριών εξαρτάται από μια σειρά βιολογικών και περιβαλλοντικών παραγόντων συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των συνθηκών διαβίωσης, της υγείας και της διατροφής τους. Η εξασφάλιση της βέλτιστης δυνατής διαβίωσης τους είναι προτεραιότητα των Μελών ΕΛΟΠΥ διότι αποτελεί προϋπόθεση για την εκτροφή υγιών και υψηλής ποιότητας ψαριών. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των ψαριών, οι παραγωγοί μας εφαρμόζουν τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα υγείας και ευημερίας και λαμβάνουν προληπτικά μέτρα ώστε να ελαχιστοποιείται ο πόνος, η ταλαιπωρία, τα κρούσματα ασθενειών, η θνητιμότητα, το στρες, η επιθετικότητα και οι διαταραχές συμπεριφοράς. Όμως ο κλάδος της ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας συνεχώς εξελίσσεται και η ΕΛΟΠΥ:

- Σε ερευνητικό επίπεδο συμμετέχει στο πρόγραμμα Performfish όπου, μεταξύ άλλων, έχει ως στόχο να καθιερώσει δείκτες παρακολούθησης της υγείας και ευζωίας των εκτρεφόμενων ψαριών και να καθιερώσει πρακτικές για την βελτίωση τους.
- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο συμμετέχει σε ομάδες εργασίας (Platform for animal welfare, AAC working group) υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για την επικαιροποίηση

των κατευθυντήριων γραμμών για την καλή διαβίωση των ζώων.

- Σε εθνικό επίπεδο η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας ολοκλήρωσε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης οδηγό για την καλή διαβίωση της εκτρεφόμενης τασπούρας και του λαβρακιού και πραγματοποίησε επιμορφωτικά σεμινάρια.

Πρόληψη:

Το επίκεντρο των προσπαθειών των μελών μας εστιάζει στην πρόληψη των ασθενειών και όχι στην θεραπεία τους. Για τον λόγο αυτό έχουν αναπτυχθεί βέλτιστες πρακτικές εκτροφής σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας που να εξασφαλίζουν την καλή υγεία των εκτρεφόμενων ψαριών και κατ' επέκταση να ελαχιστοποιούν την ανάγκη χρήσης αντιβιοτικών. Σε περίπτωση που η χορήγηση τους κριθεί απαραίτητη για την αντιμετώπιση κάποιας ασθένειας και την διασφάλιση της υγείας και της ευημερίας των εκτρεφόμενων ιχθυοπληθυσμών, η διάγνωση γίνεται αποκλειστικά από κτηνιάτρους/ιχθυοπαθολόγους και η χορήγηση υπό την στενή επίβλεψη πιστοποιημένων επαγγελματιών υγείας των ψαριών, σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες των κτηνιατρικών συνταγών.

Πιστοποίησης και περιβαλλοντική συμμόρφωση:

Όλα τα μέλη μας έχουν δεσμευτεί για διαφάνεια και συνεχείς βελτιώσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της βιωσιμότητας των ιχθυοκαλλιέργητικών δραστηριοτήτων τους. Αν και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας είναι απόταπλέον πιστοποιημένα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα, τα Μέλη μας δεσμεύτηκαν από το 2018 να αποκτήσουν ένα ακόμη πρότυπο ποιότητας, το "Fish from Greece". Το πρότυπο αυτό έχει αναπτυχθεί από την Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας, πιστοποιείται από τον ανεξάρτητο φορέα TUV και στηρίζεται σε 6 πυλώνες για τη διασφάλιση της ποιότητας:

1. Τις αρχές για την διασφάλιση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της υψηλής ποιότητας των προϊόντων.
2. Τις αρχές για την υγεία και την ευζωία των εκτρεφόμενων ψαριών.
3. Τις αρχές και το πλαίσιο της θεσμικής θωράκισης για την ασφάλεια των τροφίμων.
4. Τις αρχές για την ελαχιστοποίηση των

περιβαλλοντικών επιδράσεων της δραστηριότητας και την προστασία και διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

5. Τις αρχές για την υποστήριξη των κοινωνιών, στις οποίες εδράζονται οι παραγωγικές εγκαταστάσεις.
6. Τα κριτήρια που πληρούν οι εταιρίες, οι οποίες θα επιλέξουν να τα εφαρμόσουν καθώς και τις απαιτήσεις Ελέγχου διασφάλισης ποιότητας διεργασιών.

- Το 2021 η Τεχνική Επιτροπή της ΕΛΟΠΥ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών και τον Αν. Καθηγού Παύλο Αβραμίδη ανέλαβε **την ανάπτυξη οδηγιών και πρωτοκόλλων για την περιβαλλοντική παρακολούθηση της επίδρασης των μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον** και την ανάπτυξη ενός **εφαρμόσιμου μοντέλου περιβαλλοντικής προσομοίωσης για καθημερινή χρήση στην παραγωγική διαδικασία**. Μέσα από την πιλοτική εφαρμογή του μοντέλου αυτού θα επιχειρηθεί, σε επιλεγμένες μονάδες των εταιρειών-Μελών της ΕΛΟΠΥ, η εκτίμηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος στο θαλάσσιο οικοσύστημα.

2.7 Υλοποίηση Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2014-2020

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 (Ε.Π.Α.Λ.Θ) είναι ένα εθνικό σχέδιο στο οποίο παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο θα αξιοποιήσει κάθε κράτος - μέλος της Ε.Ε. τα κονδύλια που έχει στη διάθεση του από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) για την ανάπτυξη της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2015 με συνολική Δημόσια Δαπάνη (ΔΔ) 523.406.309 Ευρώ. Η διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος είναι επταετής και βασίζεται σε έξι προτεραιότητες που είναι κοινές σε όλη την Ε.Ε. Η προτεραιότητα 2 περιλαμβάνει τις δράσεις για την αειφόρο ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας και έχει συνολική Δημόσια Δαπάνη (προϋπολογισμό) 83,2 εκατ. ευρώ.

Το 2021, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Αλιείας & Θάλασσας, η πρόσδος υλοποίησης του Προγράμματος από την έναρξη του έως τις 31 Δεκατ. 2020 διαμορφώνεται ως εξής:

- Έχουν ενεργοποιηθεί συνολικά 25 μέτρα από τα 43 που προβλέπονται στο πρόγραμμα.
- Η ενεργοποίηση του Προγράμματος μέσω των αντίστοιχων προσκλήσεων ανήλθε σε 472.160.367,84 € που αντιστοιχεί σε ποσοστό σχεδόν 92% της ΔΔ του Προγράμματος
- Η συνολική Δημόσια Δαπάνη όλων των ενταγμένων πράξεων (2.263) ανήλθε σε 472.160.367,84 € που αντιστοιχεί στο 91,83% της Δ.Δ. του Προγράμματος.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Σύνολο 2016-2021
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ Ε. Π. ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ 2014 - 2020 (έως 31.12.2021)							
13 μέτρα Υδατοκ. με ΔΔ	83.192.115	83.192.115	83.192.115	83.192.115	83.192.115	83.192.115	83.192.115
Πληρωμές μέτρων Υδατοκ.	-	-	1.465.342	14.486.406	11.890.421	31.275.762	59.117.930
Απορροφητικότητα Υδατοκ. %			1,8	17,4	14,3	37,6	71,1
Πληρωμές λοιπών μέτρων (€)	-	928.115	57.547.640	24.761.010	18.910.343	43.406.318	145.553.427
Σύνολο πληρωμών ΕΠ.Α.Λ.Θ	-	928.115	59.012.983	39.247.416	30.800.764	74.682.080	204.671.358
Συνολική ΔΔ	523.406.308	523.406.308	521.221.994	522.888.660	514.862.005	514.195.337	514.195.337
Απορρόφηση ΕΠ.Α.Λ.Θ %	0,00	0,18	11,32	7,51	5,98	14,52	39,80

Πηγή: ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ, ΕΛΟΠΥ

Παράλληλα το 2021 ξεκίνησε η σύνταξη του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας Θάλασσας και Υδατοκαλλιέργειας 2021 -2027 (ΠΑΛΥΘ). Το ΠΑΛΥΘ δεν έχει την εξειδίκευση των μέτρων που υπήρχαν στο ΕΠΑΛ 2014 - 2020 αλλά περιγράφονται γενικοί στόχοι και τα Κράτη Μέλη έχουν την ευελιξία να εξειδικεύσουν και

προσαρμόσουν τα μέτρα ανάλογα με τις ανάγκες τους. Όσον αφορά στην υδατοκαλλιέργεια, ο κλάδος συμμετείχε σε μια διαβούλευση στο αρχικό προσχέδιο του ΠΑΛΥΘ το οποίο τώρα βρίσκεται υπό επεξεργασία από την Κομισιόν και αναμένεται να εγκριθεί στο τέλος του 2022.

2.8 Όραμα ανάπτυξης - υλοποίηση Πολυετούς Εθνικού Στρατηγικού Σχέδιου για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών

Το 2014 τα Κράτη Μέλη υπέβαλλαν στην Ευρ. Επιτροπή, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, πολυετή εθνικά στρατηγικά σχέδια για την προώθηση της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας όπου περιλαμβαναν αναπτυξιακούς στόχους με ορίζοντα το 2020. Σκοπός αυτής της ενότητας είναι να παρουσιαστεί το όραμα ανάπτυξης της ελληνικής ιχθυοκαλλιέργειας όπως όπως είχε τεθεί στο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών στην Ελλάδα, 2014-2020 (ΠΕΣΣΑΥ). Πρακτικά γίνεται μια καταγραφή της προόδου που επιτυχάνεται επισήμως σε σχέση με την υλοποίηση 4 στρατηγικών προτεραιοτήτων που έχουν τεθεί από την πολιτεία κατόπιν διαβούλευσης με τον κλάδο. Οι προτεραιότητες αυτές είναι οι:

1. Απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών
2. Ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας
4. Καθιέρωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού

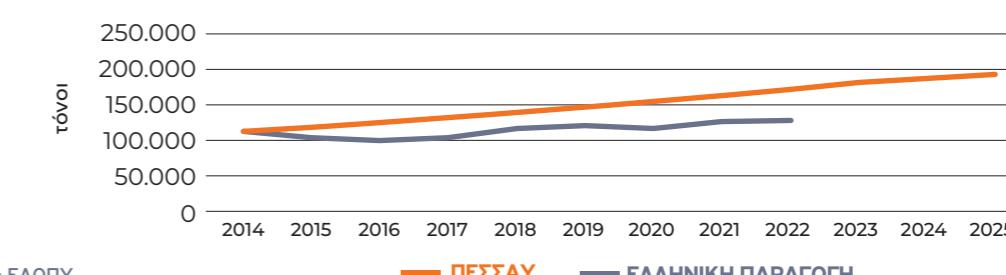
Παραγωγικός στόχος

Καταρχάς στο Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιέργειών στην Ελλάδα, 2014-2020 είχε τεθεί ως στόχος ένας ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της τάξεως του 7%. Ωστόσο λόγω της χρηματοπιστωτικής κρίσης

της χώρας αλλά και εν συνεχείᾳ της διαδικασίας αναδιάρθρωσης των μεγαλύτερων επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας, ο στόχος ανάπτυξης αναθεωρήθηκε δίνοντας έμφαση πρωτίστως στην σταθεροποίηση του κλάδου και την βελτίωση της κερδοφορίας των εταιρειών και δευτερευόντως στην αύξηση της παραγωγής. Στην ενδιάμεση αξιολόγηση του ΠΕΣΣΑΥ, ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης αναθεωρήθηκε και εκτιμάται πως μεταξύ 2017-2023 θα κυμανθεί στο 5,5% και την επόμενη εποχεία θα επανέλθει στην αρχική εκτίμηση του 7% μέσως ετήσιας ανάπτυξης. Στην πραγματικότητα η παραγωγή αποκλίνει από τις προβλέψεις και τους στόχους που είχαν τεθεί αλλά το 2021 και μετά από μακρά πορεία διακυμάνσεων και ασθματικής ανάπτυξης ο κλάδος φαίνεται να αποκτά μια νέα δυναμική.

Με αφορμή την προετοιμασία της νέας προγραμματικής περιόδου, τον Μάιο 2021 ξεκίνησε η διαβούλευση για το νέο ΠΕΣΣΑΥ βασιζόμενη στις νέες κατευθυντήριες γραμμές της Ευρ. Επιτροπής για την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Εκτός από τον παραγωγικό στόχο που προβλέπει ετήσια αύξηση 3% έως το 2025 και 5% μεταξύ 2025-2030, στο ΠΕΣΣΑΥ περιγράφονται προκλήσεις & μέτρα για την αντιμετώπιση τους όπως η κλιματική αλλαγή, η περαιτέρω βελτίωση της υγείας και ευζωίας των εκτρεφόμενων ψαριών κ.α.

Όραμα ανάπτυξης 2030

Πηγή: ΕΛΟΠΥ

— ΠΕΣΣΑΥ

— ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

1. Απλοποίηση διοικητικών διαδικασιών

Με τον Ν. 4282/2014 για την «Ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών» ξεκίνησε μια διαδικασία εκσυγχρονισμού του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης και λειτουργίας των μονάδων διότι ήταν πολύπλοκο και γραφειοκρατικό, δημιουργούσε ασάφειες και αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκομένων υπηρεσιών και ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των διαδικασιών χορήγησης μιας άδειας κυμαινόταν στα δύο χρόνια. Τα κύρια προβλήματα που είχαν εντοπιστεί ήταν ο αυξημένος αριθμός των απαιτούμενων αδειών για την ίδρυση μιας μονάδας, η εμπλοκή πολλών υπηρεσιών, η μη τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών, ο μεγάλος διοικητικός φόρτος για τις υπηρεσίες και η σημαντική οικονομική επιβάρυνση των επενδυτών για την εκπόνηση μελετών κλπ, οι οποίες προαπαιτούνται σε διάφορα στάδια αδειοδότησης των μονάδων.

- Πορεία υλοποίησης:** Ο στόχος αυτής της προτεραιότητας έχει επιτευχθεί στο μεγαλύτερο βαθμό του αφού με τον Ν.4282/2014 ιδρύθηκε «η υπηρεσία μιας στάσης» και μειώθηκε σημαντικά ο χρόνος που απαιτείται για την ίδρυση μιας μονάδας. Η σημαντικότερη εξέλιξη το 2021 ήταν η ενεργοποίηση του Εθνικού Συμβουλίου Υδατοκαλλιεργειών (ΕΣΥΔ) που προβλεπόταν από το 2014. Αν και έχουν εκδοθεί οι περισσότερες Υ.Α. που προβλέπονταν στις εξουσιοδοτικές διατάξεις του νόμου, παρέμεινε σε εκκρεμότητα η Υ.Α για τους όρους και τις διαδικασία μοριοδότησης για την ίδρυση μονάδων εντός των ΠΟΑΥ.

2. Ολοκλήρωση χωροταξικού σχεδιασμού

Το 2011 εγκρίθηκε το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο των Υδατοκαλλιεργειών (ΕΠΣΧΑΥ) και προσδιόρισε Περιοχές Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΑΥ), δηλ. «θαλάσσιες περιοχές που πληρούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών». Βασικό έργαλείο για την εφαρμογή του ειδικού πλαισίου είναι η πρόβλεψη ότι μέσα στις ΠΑΥ θα δημιουργούνται Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), δηλ. οργανωμένων θαλάσσιων εκτάσεων εντός των οποίων θα χωριθετούνται μονάδες υδατοκαλλιεργειας. Το ειδικό πλαίσιο προέβλεπε ως προθεσμία υποβολής των αιτημάτων ίδρυσης ΠΟΑΥ τον Νοέμβριο του 2015 και ίδρυσης του έως τον Νοέμβριο του 2017. Ωστόσο μετά από την χορήγηση δύο διαδοχικών παρατάσεων για την ίδρυση των ΠΟΑΥ, ορίστηκε νέα ημερομηνία για την εξέταση των αιτημάτων ίδρυσης έως τον Νοέμβριο 2021. Συνολικά έχουν κατατεθεί

εμπρόθεσμα και προ της λήξης της αρχικής προθεσμίας 25 αιτήματα ίδρυσης ΠΟΑΥ (23 για ψάρια και 2 για όστρακα).

- Πορεία υλοποίησης:** Η σημαντικότερη εξέλιξη το 2021 ήταν η έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων για την θεσμοθέτηση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειας (ΠΟΑΥ) σε Κεφαλλονιά, Οξιά και Χαλκιδική. Εκκρεμούν ακόμα 20 Π.Δ. εκ των οποίων μόνο 2 αιτήσεις ΠΟΑΥ είναι σε πιο ώριμο στάδιο θεσμοθέτησης.

3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσα από την μείωση του κόστους παραγωγής και τις δράσεις προώθησης, αποτελεί κλειδί για την ανάπτυξη του κλάδου, ιδίως σε ένα περιβάλλον αυξανόμενου ανταγωνισμού από εισαγόμενα προϊόντα τρίτων χωρών. Στο ΠΕΣΣΑΥ προβλέπονται ενέργειες με έμφαση την υλοποίηση συλλογικών δράσεων προώθησης μέσω των Οργανώσεων Παραγωγών (ΟΠ) Υδατοκαλλιεργειας και την μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της έρευνας και της καινοτομίας για την βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας, την διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιεργειας, την ενίσχυση της διαφοροποίησης κλπ. Οι περισσότερες από αυτές τις δράσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα μέτρα του ΕΠΑΛΘ που αφορούν κυρίως την σύσταση ΟΠ, τα μέτρα εμπορίας, τις παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιεργεία και τα μέτρα καινοτομίας.

- Πορεία υλοποίησης:** Στρατηγική προώθησης: Το 2021 η ΕΛΟΠΥ συνέχισε την υλοποίηση των δράσεων επικοινωνίας και προώθησης που προβλεπόταν στο Σχέδιο Παραγωγής & Εμπορίας της οργάνωσης για τα έτη 2020-2021. Οι δράσεις αυτές εντάσσονται σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα προώθησης βασιζόμενο στην εθνική ταυτότητα «Fish from Greece» και περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων συμμετοχή σε εξειδικευμένες εμπορικές εκθέσεις εντός και εκτός Ελλάδας, την προβολή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, συνεργασίες με σεφ και δημοσιογράφους, ενημερωτικές εκδηλώσεις κλπ. Το 2021 λόγω της πανδημίας δεν πραγματοποιήθηκαν εμπορικές εκθέσεις και οι δράσεις επικεντρώθηκαν σε ενέργειες επικοινωνίας και ενημέρωσης σχετικά με το περιβάλλον εκτροφής αλλά και τα προϊόντα υδατοκαλλιεργειας. Ενδεικτικά αναφέρονται η διοργάνωση δύο Gastro-Swim events με την

01. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

02. Η ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

03. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

04. Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

κοινωνική – μη ανταγωνιστική ομάδα WeSwim. Το πρώτο πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο 2021 στο Βιβάρι (έξω από το Ναύπλιο) όπου βρίσκονται η εταιρεία «ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ, Ιχθυοκαλλιέργειες Μητσάκου» και το δεύτερο τον Οκτώβριο 2021 στη Σαλαμίνα όπου βρίσκονται η εταιρεία «Ιχθυοκαλλιέργειες Αργοσαρωνικός». Και στα δύο events τα μέλη της WeSwim κολύμπησαν δίπλα στα κλουβιά και είχαν τη δυνατότητα να γνωρίσουν από κοντά το φυσικό περιβάλλον των ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας και να ενημερωθούν από τον Ιχθυολόγο της μονάδας για τη διαδικασία εκτροφής, τις τροφές, τα πρότυπα ευζωίας και τις προδιαγραφές ποιότητας που ακολουθούνται. Μετά την επίσκεψη στη μονάδα, τα μέλη της ομάδας WeSwim απόλαυσαν γεύμα με φρέσκα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας.

Μια άλλη δράση επικοινωνίας ήταν η δημιουργία μιας σειράς από 5 σύντομα βίντεο «Μια ιχθυοπαθολόγος απαντά σε όλες τις απορίες για την εκτροφή των ψαριών». Στόχος είναι να καταρριφθούν οι μύθοι γύρω από την ιχθυοκαλλιέργεια. Η κα Κατερίνα Λύτρα, Senior Veterinarian & Aquaculture Specialist, λύνει όλες τις απορίες παρέχοντας επιστημονικά τεκμηριωμένες πληροφορίες για την παραγωγή των ψαριών, τις τροφές τους, την φρεσκότητα και την προέλευσή τους, τα κτηνιατρικά φάρμακα, καθώς και για το περιβάλλον στο οποίο ζουν τα ψάρια.

- Έρευνα και καινοτομία στον κλάδο:** Το 2021 συνεχίστηκε μέσω των καινοτόμων μέτρων του ΕΠΑΛΘ η υλοποίηση ερευνητικών δράσεων σε συνεργασία με επιστημονικά ιδρύματα τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν συστήματα αλίευσης και ευζωίας των ειδών θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων κατά την αλίευση για την βελτίωση της ποιότητας και της διατηρησιμότητας των ιχθύων, βελτίωση της παραγωγής του

μαγιάτικου, προσδιορισμός της νωπότητας των ιχθυωρών, ανάπτυξη πιλοτικών πολυτροφικών υδατοκαλλιεργειών, διαχείριση οξυγόνου σε κλωβούς.

4. Ισότιμοι όροι ανταγωνισμού

Μια από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαίοι και κατ' επέκταση και οι Έλληνες παραγωγοί, είναι ο άνισος ανταγωνισμός με τις εισαγόμενες προϊόντα τρίτων χωρών. Η Ελληνική ιχθυοκαλλιέργεια παράγει κορυφαίας ποιότητας προϊόντα ακολουθώντας αυστηρές Ευρωπαϊκές και εθνικές προδιαγραφές για την προστασία των εκτρεφόμενων οργανισμών και την προστασία του καταναλωτή. Η υποχρεωτική εφαρμογή αυτών των προδιαγραφών αυξάνει το κόστος παραγωγής των προϊόντων και ενώ θα έπρεπε να αποτελεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα λόγω ποιότητας, στην πραγματικότητα υποβαθμίζει την ανταγωνιστικότητά του λόγω της τιμής τους. Είναι γεγονός πως στην Ε.Ε. ισχύει το εξής παράδοξο: Από την μια επιβάλλονται πολύ αυστηροί κανόνες παραγωγής στους Ευρωπαϊκους ιχθυοτρόφους και από την άλλη εισάγονται, σε μερικές περιπτώσεις απελώς, αντίστοιχα προϊόντα τρίτων χωρών που δεν διέπονται από την ίδια αυστηρή νομοθεσία και συνεπώς δεν έχουν το ίδιο κόστος παραγωγής. Στην δύναμη του προβλήματος συνέβαλε και η απουσία συλλογικών δράσεων που θα αναδείξουν τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των Ελληνικών προϊόντων.

- Πορεία υλοποίησης:** Το 2021 συνεχίστηκαν μέσω του Aquaculture Advisory Council, του Markets Advisory Council και του Eup. Κοινοβουλίου συλλογικές δράσεις ανάδειξη του προβλήματος συνέβασην και προτάσεων για την εξεύρεση μιας μόνιμης κ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ
03

Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.-27

- 3.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
ΣΤΗΝ Ε.Ε.
- 3.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.
- 3.3 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

3.1 Υφιστάμενη κατάσταση της υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27

Το 2021 ήταν άλλη μια ιδιαίτερη χρονιά για την ευρωπαϊκή υδατοκαλλιέργεια. Το 1ο εξάμηνο του έτους συνεχίστηκαν σε μικρότερη κλίμακα οι αρνητικές επιπτώσεις, κυρίως στον χώρο της εστίασης και γενικότερα στην εκτός σπιτιού κατανάλωση, λόγω των περιστασιακών υγειονομικών περιορισμών. Σταδιακά όμως και καθώς προχωρούσαν οι εμβολιασμοί, αποκαταστάθηκε η λειτουργία της αγοράς δημιουργώντας θετικές προοπτικές. Η κατανάλωση αυξήθηκε σε σχέση με το 2020 και επανήλθε σχεδόν στα επίπεδα του 2019, πριν το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης. Ωστόσο η χρονιά που πέρασε χαρακτηρίστηκε κυρίως από τις ανατιμήσεις που έκινησαν δειλά στο τέλος του 1ου εξαμήνου του 2021. Η άρση των υγειονομικών περιορισμών ώθησε την επανέναρξη της πρωτογενούς

παραγωγής και του διεθνούς εμπορίου προκαλώντας αυξημένη ζήτηση για πρώτες ύλες και κατ' επέκταση αυξημένο κόστος μεταφορών και ενέργειας. Μέχρι το τέλος του 2021 η αύξηση του κόστους παραγωγής κυμάνονταν στο 15% (δεν είχε ξεκινήσει ακόμα η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία).

Γενικότερα και όσον αφορά στις τάσεις που χαρακτηρίζουν την ευρωπαϊκή αγορά προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, αυτές ήταν η μείωση της εγκώριας προσφοράς αλιευτικών προϊόντων, η οριακή αύξηση των εξαγωγών προς τρίτες χώρες, η μείωση της μέσης κατά κεφαλήν κατανάλωσης αλλά και η εξάρτηση της εφοδιαστικής αλυσίδας και της κατανάλωσης από τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

Προσφορά αλιευτικών προϊόντων:

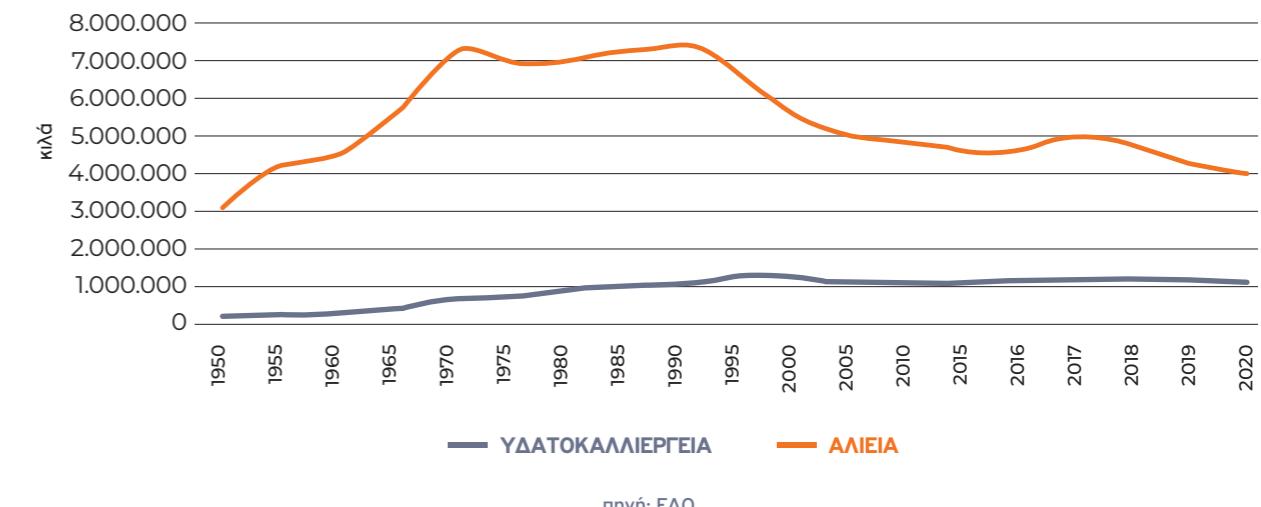
Το 2020 η συνολική προσφορά προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ανήλθε σε 5,113 εκατ. τόνους παρουσιάζοντας μείωση -5% σε σχέση με το 2019 (5,406 εκατ. τόνοι), η οποία οφείλεται κυρίως στη μείωση των εκφορτώσεων από την συλλεκτική αλιεία. Η προσφορά από την αλιεία ανήλθε σε 4,01 εκατ. τόνους παρουσιάζοντας πτώση σχεδόν -6% σε σχέση με το 2019 (4,265

εκατ. τόνοι). Η προσφορά από την υδατοκαλλιέργεια ανήλθε στους 1,094 εκατ. τόνους παρουσιάζοντας πτώση -4%, (1,141 εκατ. τόνοι το 2019). Για άλλη μια χρονιά το 80% της προσφοράς αλιευτικών προϊόντων στην Ε.Ε.-27 προήλθε από την αλιεία και το 20% από την υδατοκαλλιέργεια, διατηρώντας την τάση που παρατηρείται με μικρές διακυμάνσεις τα τελευταία 20 χρόνια

Προσφορά αλιευτικών προϊόντων στην Ε.Ε.-27

πηγή: FAO

Οι εισαγωγές προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας αντιστοιχούν στο 70% της προσφοράς και στο 87% των προϊόντων που καταναλώνονται στην Ε.Ε.-27

Προσφορά και κατανάλωση στην Ε.Ε.:

Η συνολική προσφορά αλιευτικών προϊόντων για ανθρώπινη κατανάλωση (παραγωγή Ε.Ε. 27 + εισαγωγές αλιείας/υδατοκαλλιέργειας) διαμορφώθηκε στα 12.809 εκατ. τόνους και αναλύεται ως εξής:

- **3,862 εκατ. τόνοι** ήταν η προσφορά προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. Σε σχέση με το 2020 παρατηρείται μείωση -5,5% (ήταν 4,156 εκατ. τόνοι).
- **8,457 εκατ. τόνοι** ήταν τα εισαγόμενα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας από τρίτες χώρες. Σε σχέση με το 2020 καταγράφεται οριακή πτώση -1,2% (9,062 εκατ. τόνοι).

² Αν υποθέσουμε πως οι εξαγωγές σε τρίτες χώρες αποτελούνται μονάχα από προϊόντα που αλιεύονται ή εκτρέφονται στην Ε.Ε.-27.

ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΤΟΝΟΙ	
ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ Ε.Ε.	
Αλιεία	+ 4.018
Υδατοκαλλιέργεια	+ 1.094
Αλιεύματα για μη ανθρώπινη κατανάλωση	- 1.250
Προσφορά αλιευμάτων	= 3.862
Εισαγωγές από τρίτες χώρες	+ 8.947
Συνολική προσφορά	12.809
Εξαγωγές σε τρίτες χώρες	- 2.517
Συνολική κατανάλωση στην Ε.Ε.	10.292

πηγή: FAO, AIPCE, ΕΛΟΠΥ

Προσφορά αλιευμάτων στην Ε.Ε.

Πηγή: : FAO, AIPCE, ΕΛΟΠΥ

Κατανάλωση αλιευμάτων στην Ε.Ε.

Το 2020, το εμπόριο προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ ήταν το υψηλότερο στον κόσμο. Ανήλθε συνολικά σε 8,72 εκατομμύρια τόνους αξίας 31,17 δισ. ευρώ. Ωστόσο οι εισαγωγές ανήλθαν σε 6,15 εκατ. τόνους αξίας 24,21 δισ. ευρώ αντιπροσωπεύοντας το 71% των συνολικών όγκων και το 78% ως προς την αξία του εμπορίου. Σε σύγκριση με το 2019 μειώθηκαν κατά 2% σε όγκο λόγω της σημαντικής μείωσης των εισαγωγών ειδών υψηλής αξίας που προορίζονται κυρίως για ξενοδοχεία, εστιατόρια και τον τομέα της εστίασης (HoReCa), ο οποίος είχε επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19. Οι εξαγωγές, από την άλλη πλευρά, αυξήθηκαν κατά 1% από το 2019 και ανήλθαν σε 2,21 εκατ. τόνους. Σε κάθε περίπτωση η Ε.Ε. παραμένει ένας καθαρός εισαγωγέας και πως η κάλυψη της ζήτησης αυτών των προϊόντων στην εγχώρια αγορά βασίζεται κυρίως σε εισαγωγές.

Η μέση ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση το 2020, αν λάβουμε υπόψη την μείωση της κατανάλωσης λόγω Brexit, κυμάνθηκε στα 23,5 κιλά. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία παρατηρούνται μεγάλες διαφορές μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η χαμηλότερη μέση ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση είναι στην Ουγγαρία με 4,8 κιλά και η υψηλότερη στην Πορτογαλία με 56,9 κιλά. Στην Ελλάδα η μέση ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση εκτιμάται σε 20,9 κιλά. Τα είδη με την μεγαλύτερη κατά κεφαλήν κατανάλωση είναι ο τόνος, ο γάδος και ο σολομός.

3.2 Διάρθρωση της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27

Ο συνολικός όγκος παραγωγής στην Ε.Ε.-27 ήταν, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα του FAO, 1.094.315 τόνοι αξίας 3.377.694 χιλιάδες ευρώ παρουσιάζοντας πτώση -4,3% ως προς τον όγκο και οριακά αύξηση 1,6% ως προς την αξία σε σχέση με το προηγούμενο έτος (1.141.290 τόνοι, 3.245.779 ευρώ). Οι κυριότερες κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών ως προς τον όγκο αλλά και ως προς την αξία είναι μακράν τα ψάρια και τα μύδια, ενώ σε πολύ μικρότερες ποσότητες παράγονται υδρόβια φυτά (φύκια), ασπόνδυλα, καρκινοειδή, αμφίβια, ερπετοειδή κλπ. Αναλυτικότερα και ανά κατηγορία:

Ψάρια υδατοκαλλιέργειας:

η παραγωγή τους το 2020 ανήλθε σε 552.47 τόνους αξίας 2,44 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 50,5% ως προς τον όγκο και το 72% ως προς την αξία της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27. Σε σχέση με το προηγούμενο έτος η κατηγορία αυτή παρουσιάζει οριακή πτώση 0,5% ως προς τον όγκο αλλά αύξηση 2,2% ως προς την αξία πωλήσεων (555.477 τόνοι αξίας 2,39 δισ. ευρώ το 2019)..

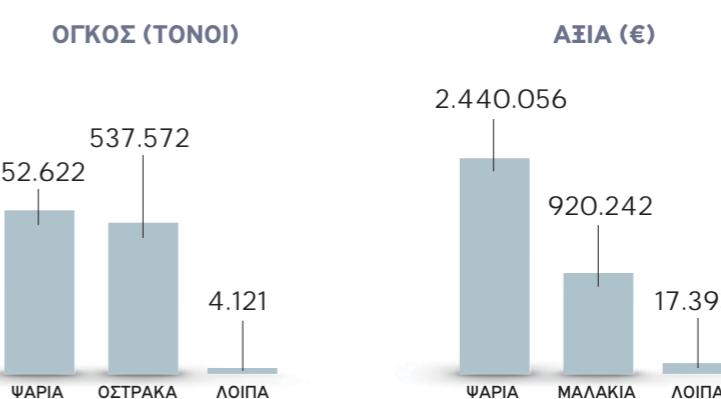
Μαλάκια υδατοκαλλιέργειας:

η παραγωγή τους το 2020 ανήλθε σε 537.572 τόνους αξίας 0,9 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 49% ως προς τον όγκο και το 27% ως προς την αξία πωλήσεων προϊόντων υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27. Σε σχέση με το προηγούμενο έτος η κατηγορία αυτή παρουσιάζει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά μείωση 8% ως προς τον όγκο και μείωση -3% ως προς την αξία (584.292 τόνοι αξίας 0,95 δισ. ευρώ το 2019).

Λοιπά είδη υδατοκαλλιέργειας:

Την ίδια περίοδο παρήχθησαν σε πολύ μικρότερη ποσότητα στην Ε.Ε. και 4.121 τόνοι άλλων ειδών (519 τόνοι υδρόβιων φυτών, δηλαδή φύκια, 3.466 τόνοι καρκινοειδών, 131 τόνοι ασπόνδυλων και 5 τόνοι αμφίβιων) συνολικής αξίας σχεδόν 17,4 εκατ. ευρώ. Συνολικά αυτή η κατηγορία αντιπροσωπεύει σχεδόν το 0,4% του όγκου και το 1 % της αξίας της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε..

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27

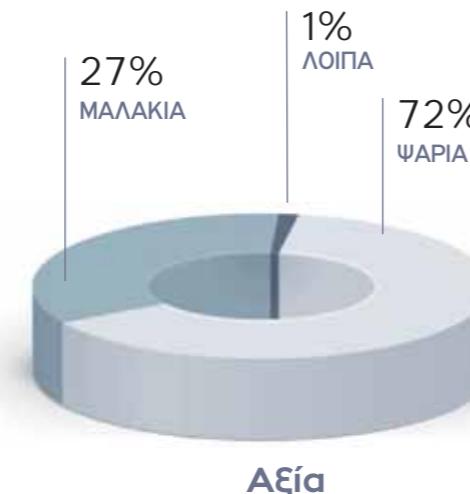

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27

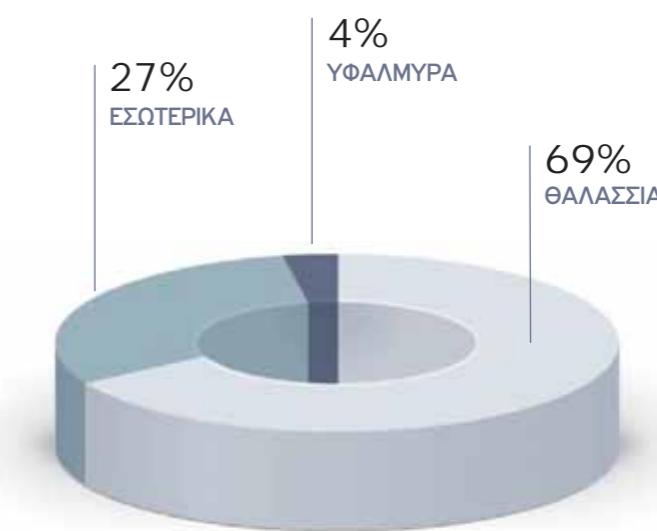
Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Παραπρώντας την εξέλιξη της παραγωγής των δυο κύριων κατηγοριών εκτροφής στην Ε.Ε., γίνεται αντιληπτό πώς το μεγαλύτερο μέρος αυτής της δραστηριότητας πραγματοποιείται σε εκμεταλλεύσεις στη θάλασσα. Συγκεκριμένα, το 69% της παραγωγής πραγματοποιείται στη θάλασσα και το υπόλοιπο 32% σε υφάλμυρα και γλυκά νερά.

Παραγωγή ανά περιβάλλον εκτροφής

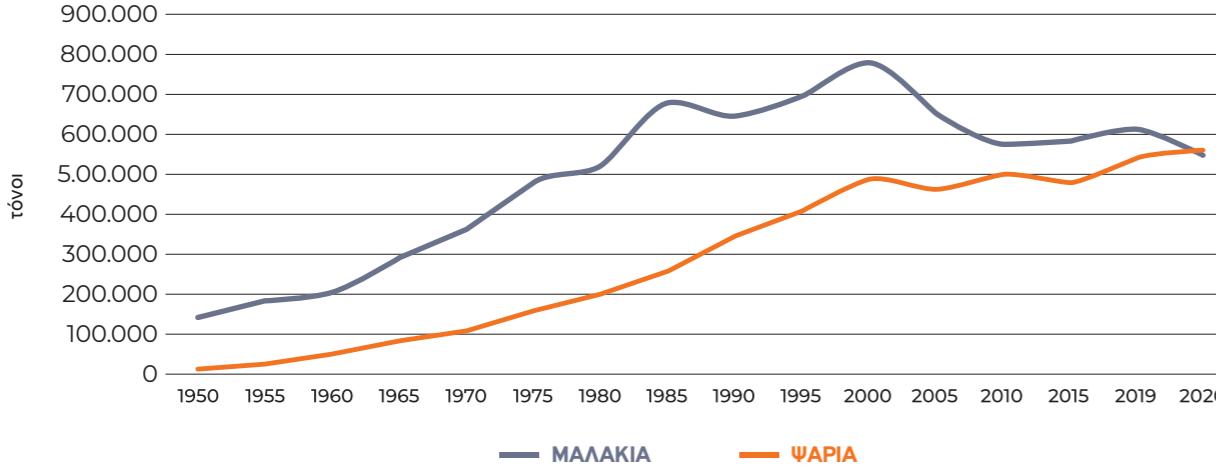

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

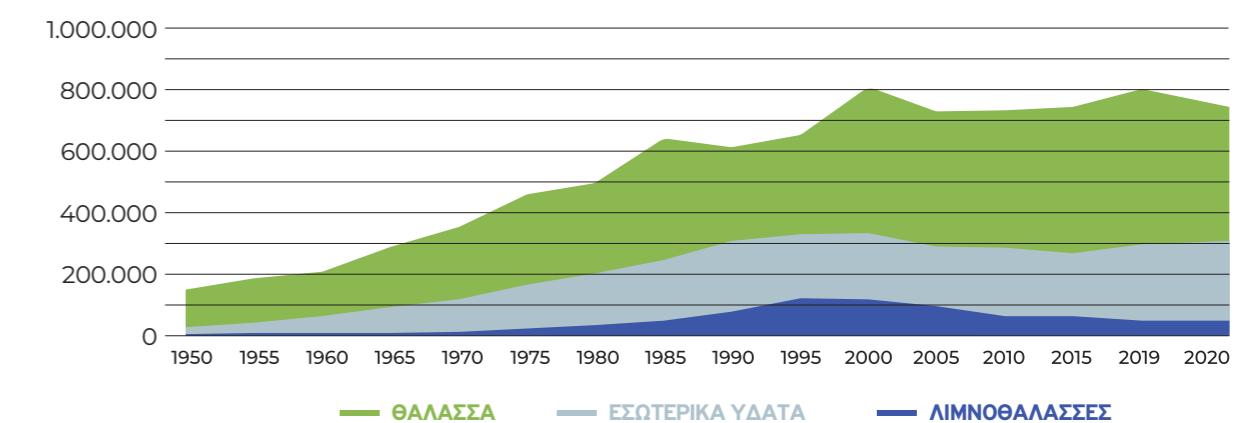
Ως προς τις δυο κύριες κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών της Ε.Ε., παρατηρούμε ότι την τελευταία δεκαετία η παραγωγή ψαριών παρουσιάζει αύξηση 10% και των οστράκων μείωση -5%.

Υδατοκαλλιέργεια ανά περιβάλλον εκροφής 2020, Ε.Ε.-27

Εξέλιξη παραγωγής κύριων κατηγοριών εκτροφής στην Ε.Ε.-27

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Ως προ τον όγκο παραγωγής τους, τα κυριότερα είδη στην Ε.Ε. είναι τα μύδια με 409.622 τόνους και η ιριδίζουσα πέστροφα με 183.506 τόνους. Η τσιπούρα και το λαβράκι κατατάσσονται στην 3η και 5η θέση με 90.409 και 78.486 τόνους αντίστοιχα. Ως προ την αξία τους κατά την πρώτη πώληση, στην κορυφή βρίσκεται η ιριδίζουσα πέστροφα με 593 εκατ. ευρώ, ακολουθούν η τσιπούρα με 432,5 εκατ. ευρώ και το λαβράκι με 432 εκατ. ευρώ.

	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΝΟΙ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΚΥΡΙΑ ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΣΕ ΟΓΚΟ ΤΟ 2020 (ΤΟΝΟΙ)			
Μύδια	<i>Mytilidae spp</i>	409.622	-9,69
Ιριδίζουσα πέστροφα	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	183.506	-0,17
Τσιπούρα	<i>Sparus aurata</i>	90.409	-2,4
Στρείδι Ειρηνικού	<i>Crassostrea gigas</i>	89.554	-6,8
Λαβράκι	<i>Dicentrarchus labrax</i>	78.486	-3,1
Κοινός Κυπρίνος	<i>Cyprinus carpio</i>	72.524	-0,7
Ερυθρός τόνος Ατλαντικού	(<i>Thunnus thynnus</i>)	28.853	26,4
Κυδώνι Ιαπωνίας	<i>Ruditapes philippinarum</i>	24.911	19,4
Σολομός Ατλαντικού	<i>Salmo salar</i>	12.870	13,4
Κρανίος	<i>Argyrosomus regius</i>	9.150	13,4
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ		999.885	
ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ		94.430	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΗΝ Ε.Ε.-28		1.094.315	-4,3

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

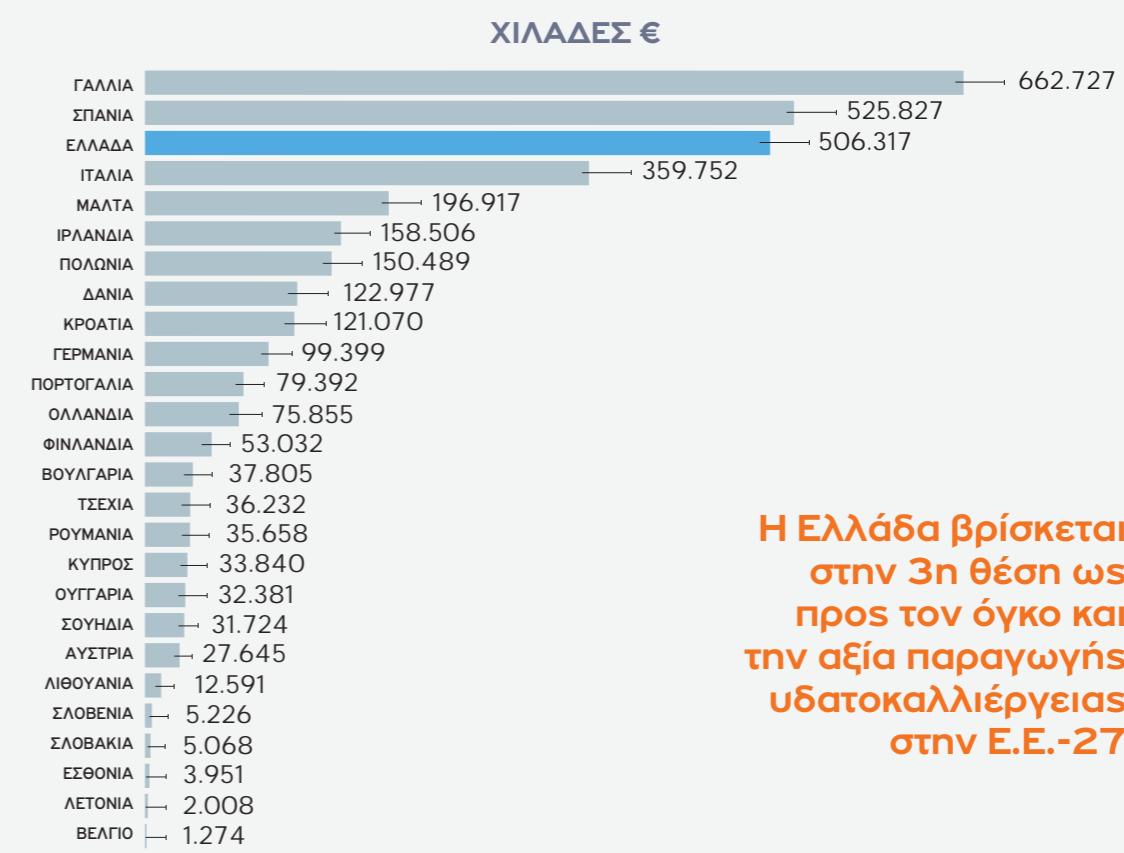
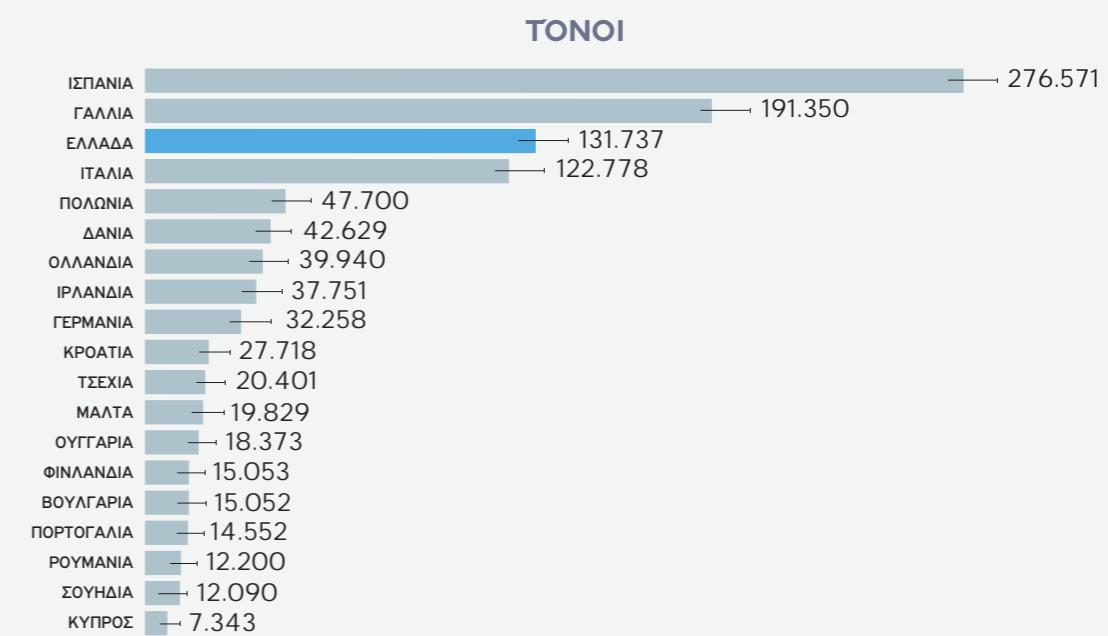
	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΞΙΑ ΧΙΛΙΔΕΣ (€)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΚΥΡΙΑ ΕΙΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΣΕ ΑΞΙΑ ΤΟ 2020			
Ιριδίζουσα πέστροφα	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	593.051	2,0
Τσιπούρα	<i>Sparus aurata</i>	432.488	-0,3
Λαβράκι	<i>Dicentrarchus labrax</i>	432.020	-4,0
Στρείδι Ειρηνικού	<i>Crassostrea gigas</i>	368.306	-8,3
Γαλαζόπτερος τόνος Ατλαντικού	<i>Thunnus thynnus</i>	335.080	27,7
Μύδια	<i>Mytilus spp</i>	351.682	-7,4
Κοινός Κυπρίνος	<i>Cyprinus carpio</i>	165.307	1,7
Κυδώνι Ιαπωνίας	<i>Ruditapes philippinarum</i>	141.887	37,3
Σολομός Ατλαντικού	<i>Salmo salar</i>	103	14,2
Καλκάνι	<i>Psetta maxima</i>	44.896	-43,8
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ		2.864.820	
ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ		512.874	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΗΝ Ε.Ε.-28		3.377.694	0,7

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Σε σχέση με την κατάταξη των χωρών της Ε.Ε.-27 σύμφωνα με τον όγκο παραγωγής υδατοκαλλιέργειας, στις τρεις πρώτες χώρες βρίσκονται η Ισπανία με 276.571 τόνους, η Γαλλία με 191.350 τόνους και η Ελλάδα 131.737 τόνους. Ως προς την αξία παραγωγής, στις τρεις πρώτες χώρες κατατάσσεται, η Γαλλία με 662.727 εκατ. ευρώ, η Ισπανία με 525.827 εκατ. ευρώ και η Ελλάδα³ με 506.317 εκατ. ευρώ. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 3η θέση ως προς τον όγκο και την αξία παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27.

³ Σημειώνεται πως σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΛΟΠΥ και του ΥΠΑΑΤ η συνολική παραγωγή υδατοκαλλιέργειας της Ελλάδας το 2020 ήταν 143.416 τόνοι αξίας 593,83 εκατ. ευρώ.

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 το 2020

Η Ελλάδα βρίσκεται στην 3η θέση ως προς τον όγκο και την αξία παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή ψαριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Το 2020, παρήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση 552.622 τόνοι ψαριών υδατοκαλλιέργειας παρουσιάζοντας οριακή πτώση 0,5% σε σύγκριση με το 2019. Η συνολική αξία τους κατά την πρώτη πώληση ήταν περίπου 2,22 δισ. Ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 2,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στα κυριότερα εκτρεφόμενα είδη των ψαριών στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2020 συγκαταλέγεται η ιριδίζουσα πέστροφα όπου αντιπροσωπεύει σχεδόν το 33% του συνόλου της παραγωγής ιχθυοκαλλιέργειας (183.506 τόνοι) και ακολουθούν η τσιπούρα που αντιπροσωπεύει το 17% (93.131 τόνοι), το λαβράκι το 15% (81.369 τόνοι) και ο κυπρίνος το 13% (72.524 τόνοι). Όλα τα υπόλοιπα είδη του παρακάτω πίνακα αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 22% της παραγωγής ιχθυοκαλλιέργειας της Ε.Ε.-27.

Κύρια είδη ιχθυοκαλλιέργειας Ε.Ε.-27 (όγκος)

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Οι πρώτες αξίες πωλήσεων ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27, στις πρώτες θέσεις κατατάσσονται η ιριδίζουσα πέστροφα όπου αντιπροσωπεύει σχεδόν το 24% της αξίας με (593.051 εκατ. ευρώ), και ακολουθούν η τσιπούρα που αντιπροσωπεύει το 18% (434.2 εκατ. ευρώ), το λαβράκι επίσης το 18% (432.020 εκατ. ευρώ) και ο γαλαζόπτερος τόνος Ατλαντικού το 14% (335.080 εκατ. Ευρώ). Όλα τα υπόλοιπα είδη του παρακάτω πίνακα αντιστοιχούν στο υπόλοιπο 26% της αξίας παραγωγής ιχθυοκαλλιέργειας της Ε.Ε.-27.

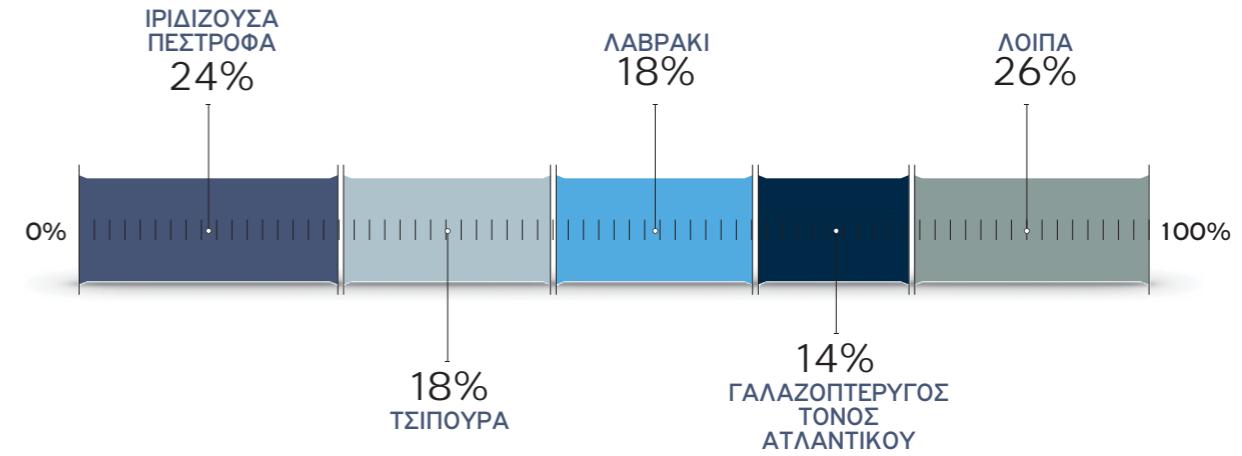
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΞΙΑ ΧΙΛΙΔΕΣ (€)	ΗΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΚΥΡΙΑ ΕΙΔΗ ΨΑΡΙΩΝ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΤΟ 2020 (ΕΥΡΩ)		
Oncorhynchus mykiss	593.051	2,0
Sparus aurata	432.488	-0,3
Dicentrarchus labrax	432.020	-4,0
Thunnus thynnus	335.080	27,7
Cyprinus carpio	165.307	1,7
Salmo salar	117.502	14,2
Psetta maxima	44.896	-43,8
Argyrosomus regius	44.537	8,9
Anguilla anguilla	44.190	-1,3
Pagrus pagrus	20.961	243,8
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ	2.230.034	
ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ	210.022	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΗΝ Ε.Ε.-27	2.440.056	2,2

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΝΟΙ	ΗΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΚΥΡΙΑ ΕΙΔΗ ΨΑΡΙΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΤΟ 2020 (ΟΓΚΟΣ)		
Irridizousa pesterofa	183.506	-0,2
Tsipoura	93.131	-0,6
Labrax	81.369	-5,5
Koinos kypriнос	72.524	-0,7
Galazopterous tonos atlantikou	28.853	26,4
Solomos atlantikou	14.810	15,6
Kranios	9.200	9,2
Kaklani	7.063	-38,1
Afrikaniκo gatoparo	5.776	17,0
Eurhopaiκo xeli	4.993	-7,0
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ	501.225	
ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ	51.398	
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΗΝ Ε.Ε.-27	552.622	-0,5

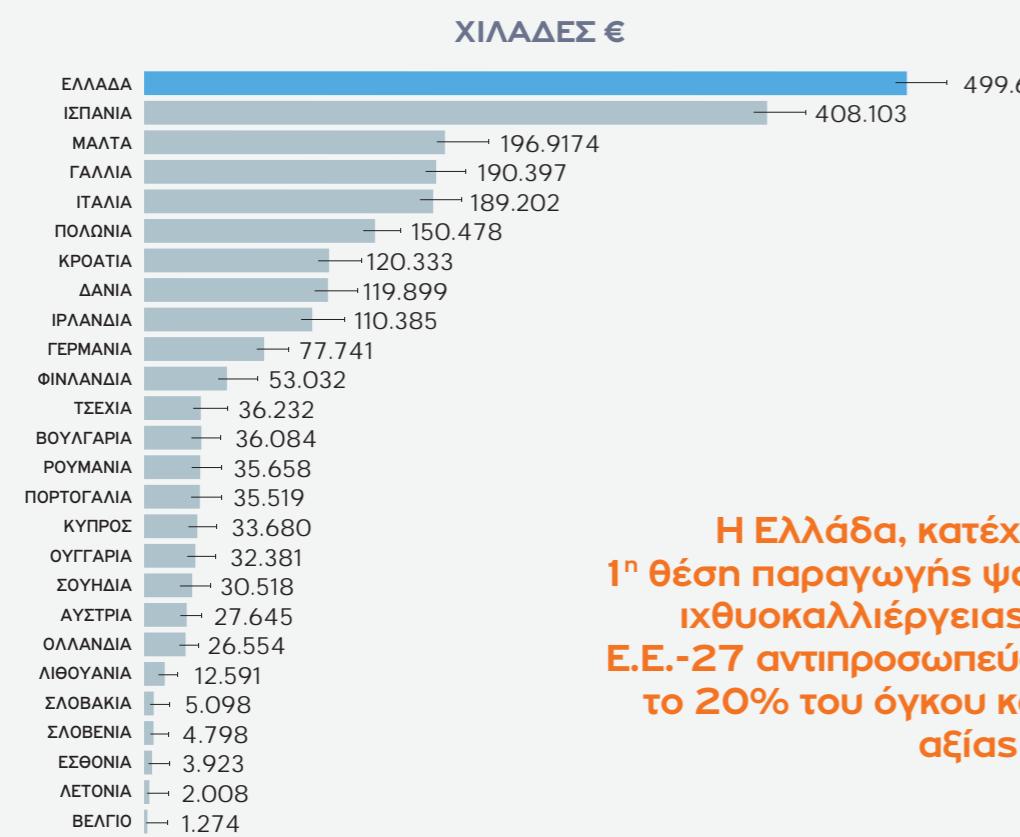
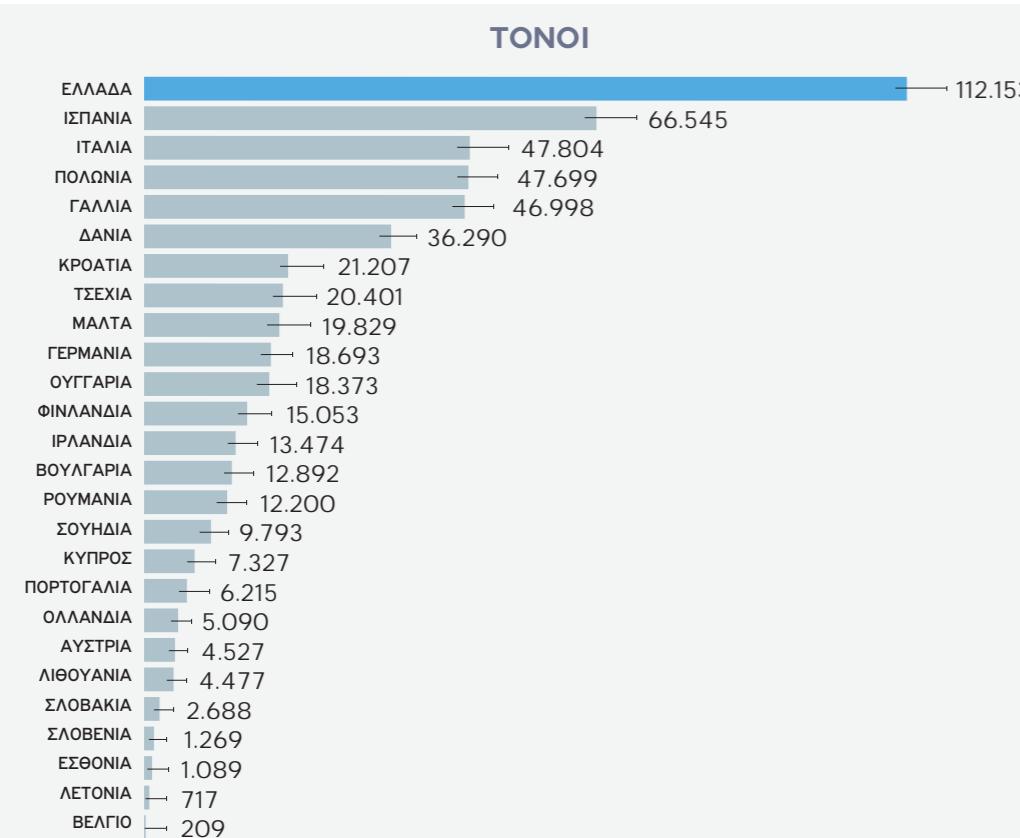
πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Κύρια είδη ιχθυοκαλλιέργειας Ε.Ε.-27 (αξία)

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 το 2020

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

Η Ελλάδα⁴, κατέχει την 1η θέση παραγωγής ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 αντιπροσωπεύοντας το 20% του όγκου και το 17% της αξίας της παραγωγής. Ακολουθεί η Ισπανία, όπου με 66.545 τόνους ψαριών αξίας 408.103 εκατ. ευρώ αντιπροσωπεύει το 12% του όγκου και το 14% της αξίας της παραγωγής ψαριών στην Ε.Ε.. Τρίτη κατατάσσεται η Ιταλία, όπου με 47.804 τόνους αξίας 189 εκατ. ευρώ αντιπροσωπεύει το 9% του όγκου και το 7% της αξίας της ευρωπαϊκής παραγωγής ψαριών.

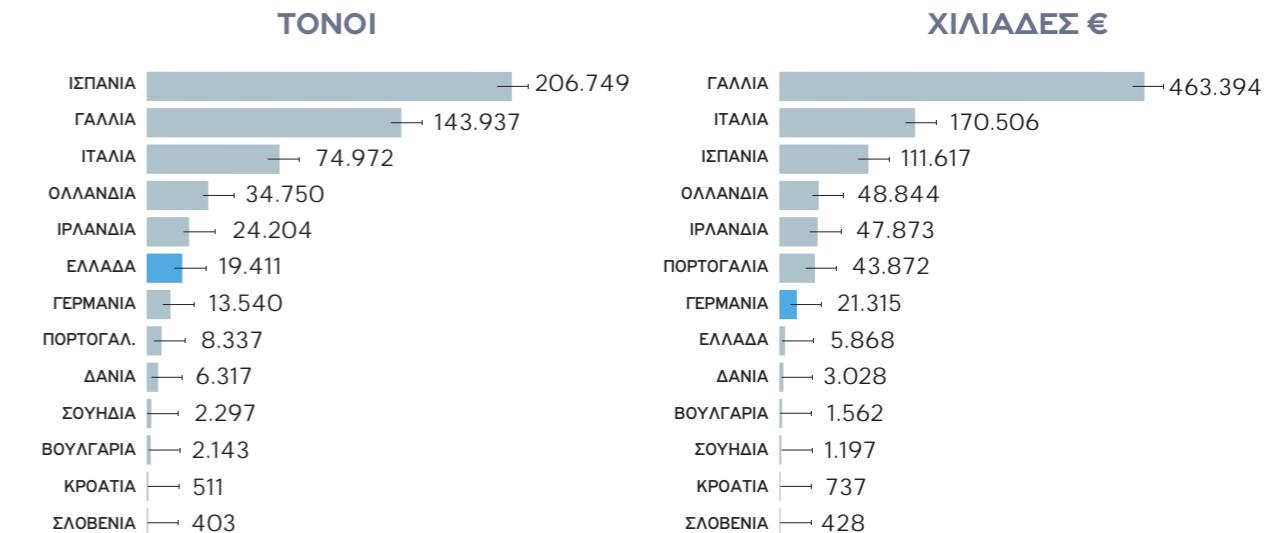
Τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στον όγκο και την αξία της ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 αντλούνται από τον FAO και παραπορούνται διαφορές στην καταγραφή μερικών ειδών, ιδίως στην παραγωγή της τσιπούρας και του λαβρακιού. Στις ενότητες της παρούσας έκθεσης για τα μεσογειακά ιχθυοκαλλιέργεια, χρησιμοποιούνται τα παραγωγικά στοιχεία του FEAP και την ΕΛΟΠΥ καθώς είναι πιο αντιπροσωπευτικά.

Παραγωγή μαλακίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα μαλάκια αποτελούν μια από τις πιο σημαντικές κατηγορίες εκτρεφόμενων ειδών υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 και για πρώτη φορά το 2020 κατατάσσονται δεύτερα, μετά τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας. Το 2020 παρήχθησαν στην Ε.Ε.-27 537.572 τόνοι αξίας 920.242 εκατ. ευρώ εκ των οποίων το 76% είναι μύδια (409.622 τόνοι), το 17% είναι στρείδια (89.554 τόνοι) και το υπόλοιπο 7% αποτελείται από χτένια και άλλα είδη. Ο μεγαλύτερος παραγωγός μυδιών είναι η Ισπανία, ακολουθούμενη από τη Γαλλία και την Ιταλία. Οι τρεις αυτές χώρες αντιπροσώπευαν το 2020, το 79% της συνολικής ευρωπαϊκής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας μαλακίων.

Η Ελλάδα κατατάσσεται 6η στην Ε.Ε. ως προς τον όγκο παραγωγής μαλακίων υδατοκαλλιέργειας (19.411 τόνοι μύδια) και 8η ως προς την αξία παραγωγής (8,7 εκατ. ευρώ).

Παραγωγή μαλακίων στην Ε.Ε.-27

πηγή: FAO, ΕΛΟΠΥ

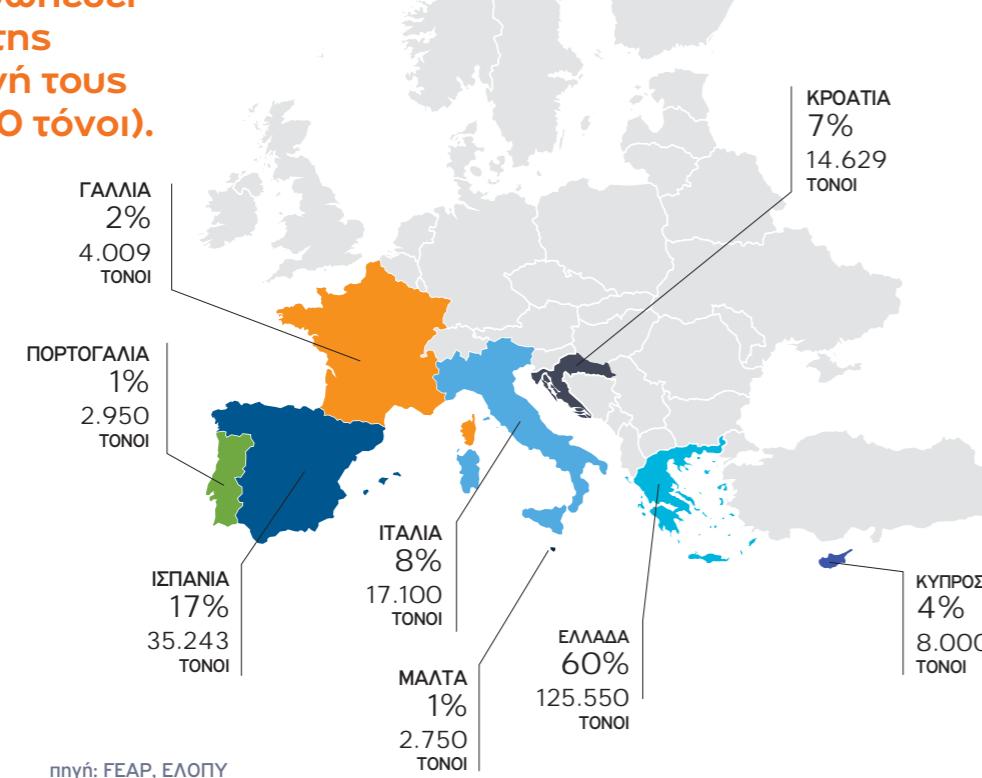
⁴ Σημειώνεται πώς σύμφωνα με τα επικαιροποιημένα στοιχεία της ΕΛΟΠΥ και του ΥΠΑΑΤ τη συνολική παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας της Ελλάδας το 2020 ήταν 124.212 τόνοι αξίας 584,5 εκατ. ευρώ.

3.3 Εξέλιξη της μεσογειακής ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής μεσογειακών ειδών στην Ε.Ε.-27. Για την ενότητα αυτή υπάρχουν επικαιροποιημένα στοιχεία για το 2021 ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις εκτιμήσεις και για το 2022. Η τσιπούρα και το λαβράκι αποτελούν δυο από τα τέσσερα κυριότερα εκτρεφόμενα είδη ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27. Αντιπροσωπεύουν το 38% της παραγωγής ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας και το 19% της συνολικής παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27. Αυτά τα δυο είδη παράγονται κυρίως από 8 μεσογειακές χώρες (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Κροατία, Πορτογαλία, Κύπρος, Μάλτα).

- Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, εκτιμάται πως το 2022 η παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. θα επανέλθει στα προ πανδημίας επίπεδα και θα κυμανθεί στους 221.000 τόνους (+5%). Η παραγωγή της Ελλάδας αναμένεται να παρουσιάσει αύξηση 2% - 3%.**

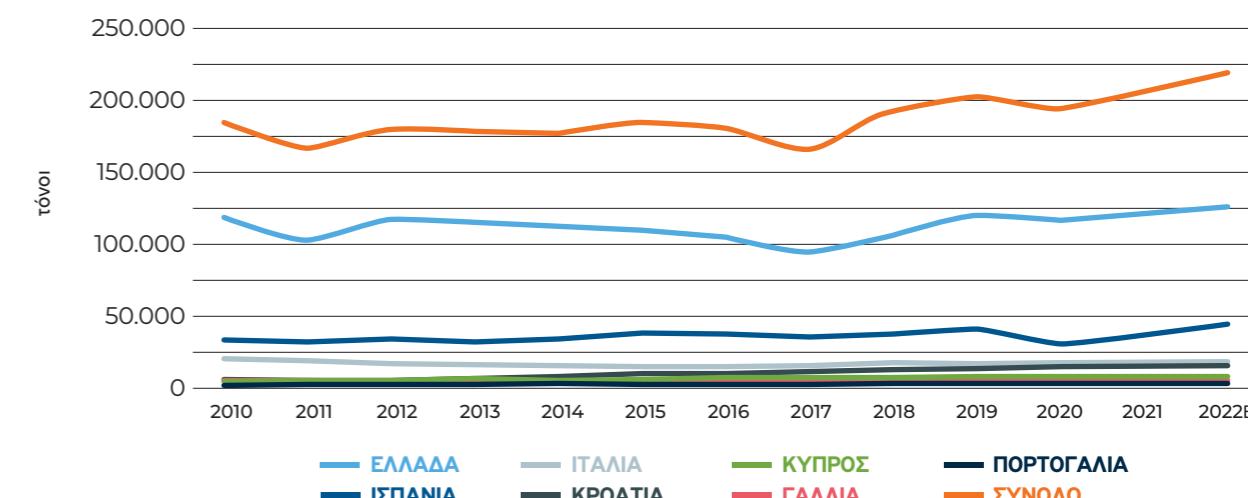
Η μεγαλύτερη χώρα παραγωγός τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. είναι η Ελλάδα αφού αντιπροσωπεύει το 60% της παραγωγής τους (125.550 τόνοι).

Παραγωγή τσιπούρας & λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 το 2021

Σε σχέση με την προσφορά τσιπούρας και λαβρακιού στην Ε.Ε. σημειώνεται πως εκτός από την εγχώρια παραγωγή, όπως ισχύει και για τα υπόλοιπα λευκόσαρκα ψάρια, η αυξανόμενη ζήτηση καλύπτεται εν μέρο και από τις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Ο κύριος εξαγωγέας στην Ε.Ε. είναι η Τουρκία η οποία προμηθεύει σχεδόν το 98% των εισαγόμενων ποσοτήτων τσιπούρας και λαβρακιού (σχεδόν 61.643 τόνοι). Το υπόλοιπο 2% εισάγεται κυρίως από την Τυνησία.

Παραγωγή τσιπούρας & λαβρακιού ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.

Τσιπούρα

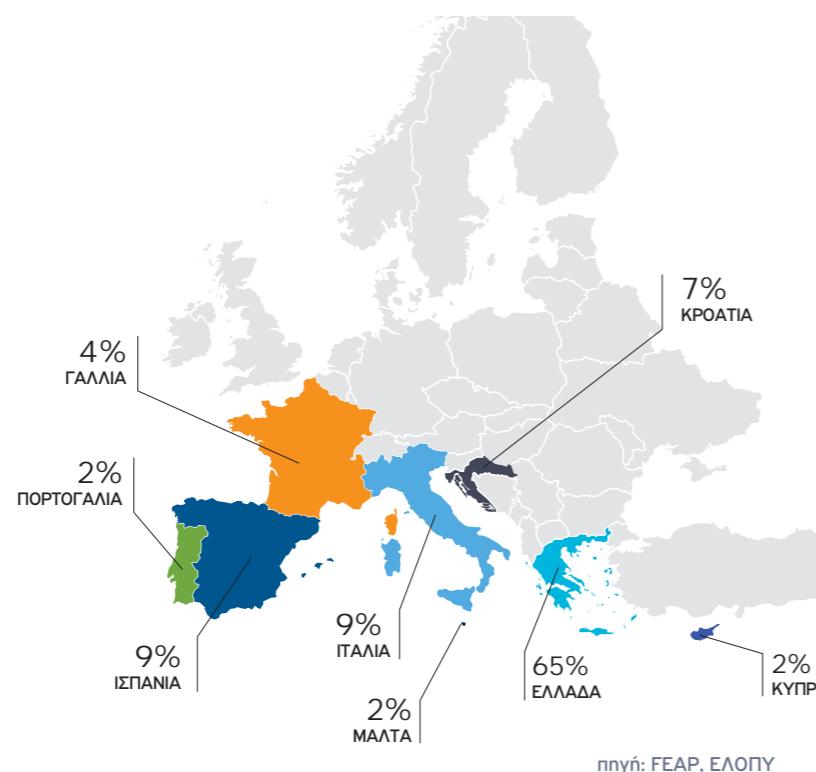
Η παραγωγή τσιπούρας το 2021 ανήλθε συνολικά σε 111.688 τόνους, παρουσιάζοντας αύξηση 14% σε σχέση με το 2020 (97.773 τόνοι). Στην Ελλάδα και στην Ισπανία καταγράφηκε η μεγαλύτερη αύξηση της παραγωγής. Η Ελλάδα κατατάσσεται στην κορυφή αφού με 65.000 τόνους αντιπροσωπεύει το 65% της ευρωπαϊκής παραγωγής τσιπούρας και ακολουθούν η Ισπανία με 10.030 τόνους (9%), η Ιταλία με 9.600 τόνους

(9%) και Κροατία με 7.527 τόνους (7%). Η Κύπρος με 5.000 τόνους (2%). Το υπόλοιπο 8% παράγεται από τη Γαλλία, την Πορτογαλία και την Μάλτα.

- To 2022, η παραγωγή τσιπούρας στην Ε.Ε. εκτιμάται πως θα παρουσιάσει αύξηση 7% και θα κυμανθεί σχεδόν στους 116.500 τόνους.**

Εκτροφή τσιπούρας στην Ε.Ε.-27 το 2021 (τόνοι)

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην κορυφή αφού με 65.000 τόνους αντιπροσωπεύει το 65% της ευρωπαϊκής παραγωγής τσιπούρας

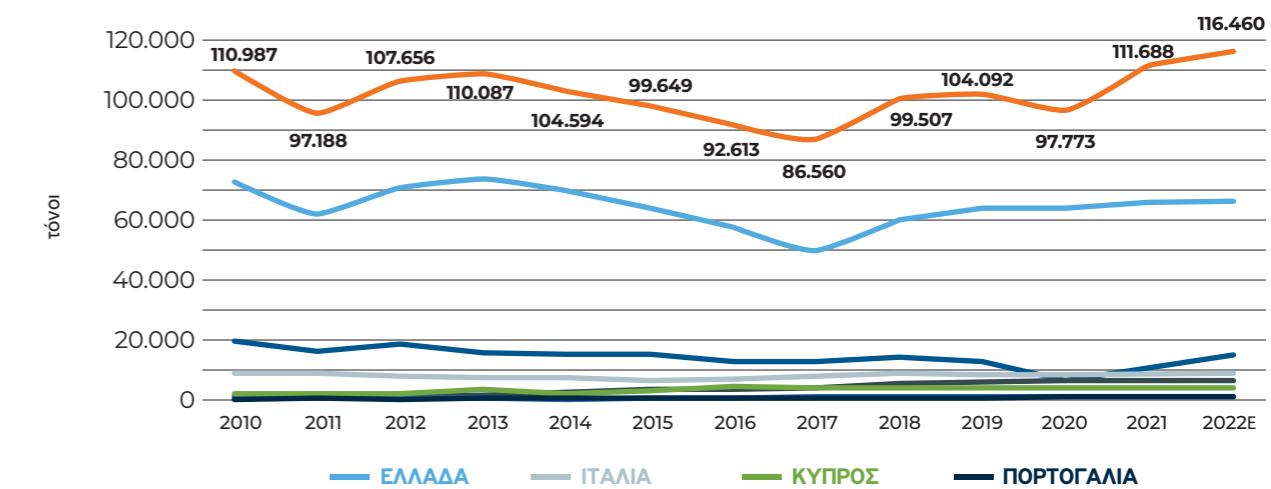
πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Εκτροφή τσιπούρας στην Ε.Ε. το 2021 (τόνοι)

πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή τσιπούρας ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 το 2021

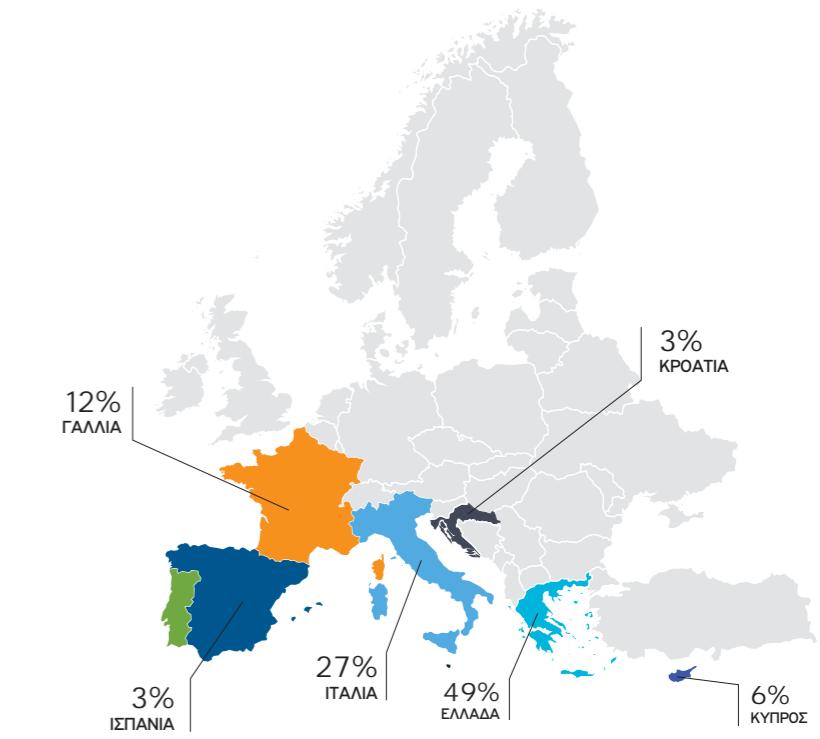

πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή γόνου τσιπούρας στην Ε.Ε.-27 το 2021

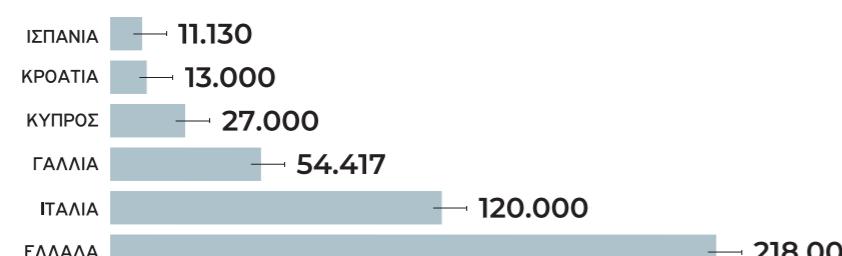
Όσον αφορά στην παραγωγή γόνου τσιπούρας, το 2021 παρήχθησαν 443,55 εκατ. ιχθύδια, δηλαδή σχεδόν 8% περισσότερα σε σχέση με το 2010 (411,1 εκατ. ιχθύδια). Στην Ελλάδα αντιστοιχεί το 49% της παραγωγής γόνου (218 εκατ. ιχθύδια), στην Ιταλία το 27% (120 εκατ. ιχθύδια), στην Γαλλία το 12% (54,4 εκατ. ιχθύδια), στην Κύπρο το 7% (27 εκατ. ιχθύδια) και στην Ισπανία και στην Κροατία από 3%.

- To 2022 αναμένεται να παραχθούν 466 εκατ. ιχθύδια τσιπούρας παρουσιάζοντας αύξηση 5%**

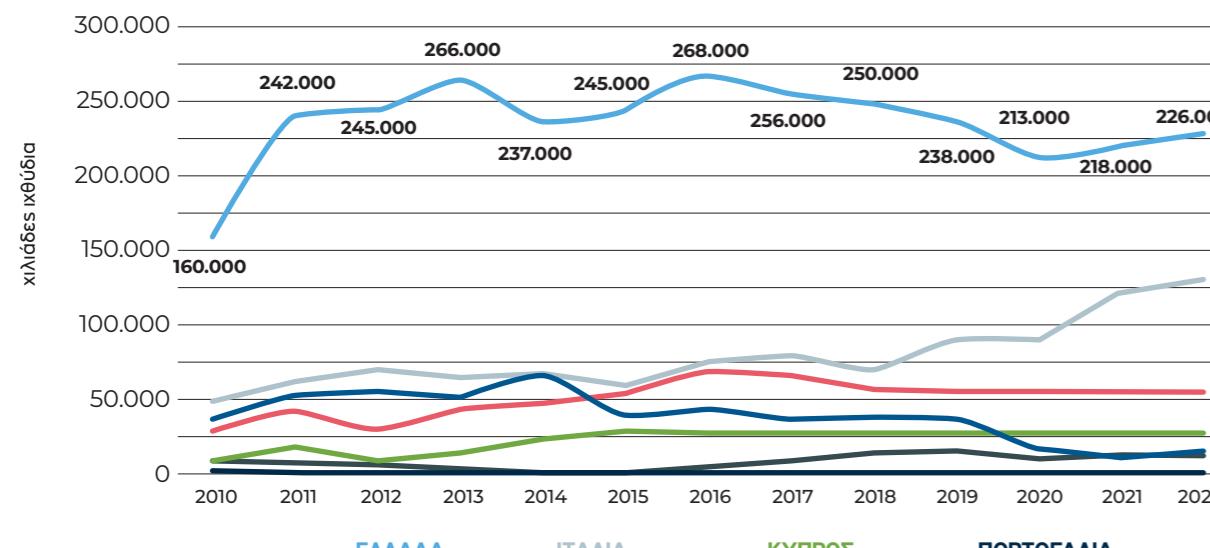
πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή γόνου τσιπούρας στην Ε.Ε.-27 το 2021 (χιλ. ιχθύδια)

πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Εξέλιξη παραγωγής γόνου τσιπούρας στην Ε.Ε.-27

πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Λαβράκι

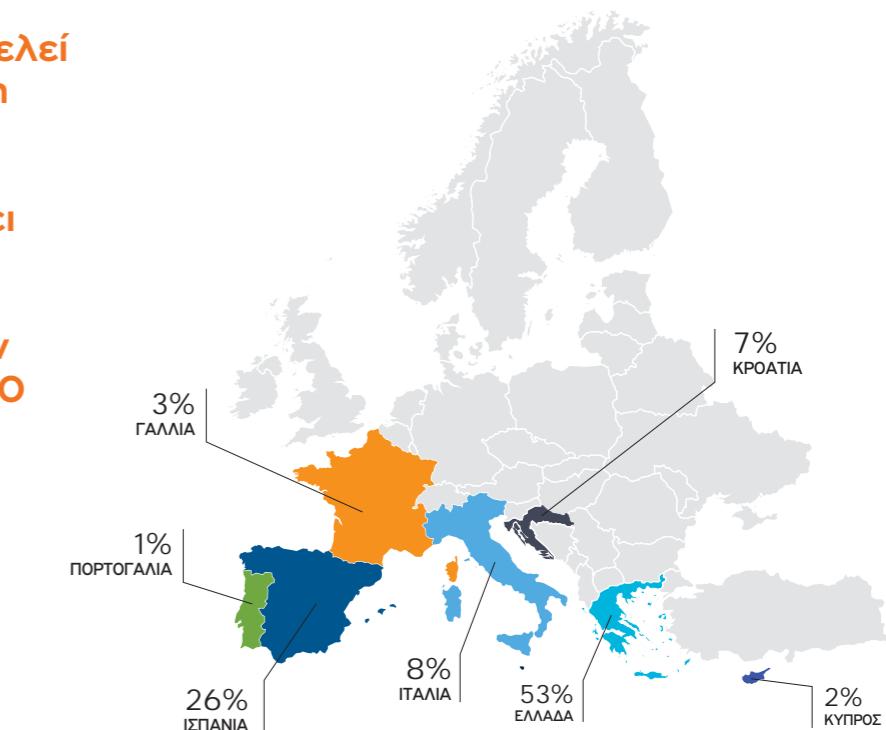
Εκτιμάται ότι το 2021 παρήχθησαν συνολικά 98.543 τόνοι λαβρακιού, παρουσιάζοντας αυξηση 4,8% σε σχέση με το 2020 (94.986 τόνοι). Η Ελλάδα αποτελεί την μεγαλύτερη παραγωγό χώρα αφού αντιπροσωπεύει το 55% της παραγωγής λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 (52.500 τόνοι), ενώ ακολουθούν η Ισπανία με 26% (25.213 τόνοι), η Ιταλία με 8% (7.500 τόνοι) και η Κροατία με 7%

(7.102 τόνοι). Το υπόλοιπο 6% παράγεται από την Γαλλία, την Κύπρο, την Πορτογαλία και την Μάλτα..

- **To 2022, η παραγωγή λαβρακιού στην Ε.Ε. εκτιμάται πως θα παρουσιάσει αύξηση σχεδόν 6% και να κυμανθεί στους 104.400 τόνους.**

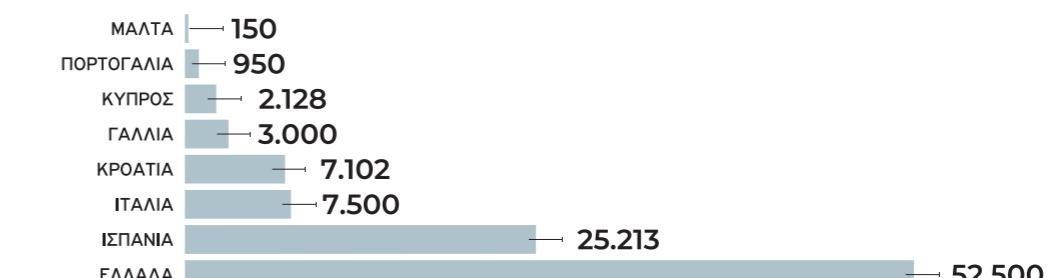
Παραγωγή λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 το 2021

Η Ελλάδα αποτελεί την μεγαλύτερη παραγωγό χώρα αφού αντιπροσωπεύει το 55% της παραγωγής λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 (52.500 τόνοι)

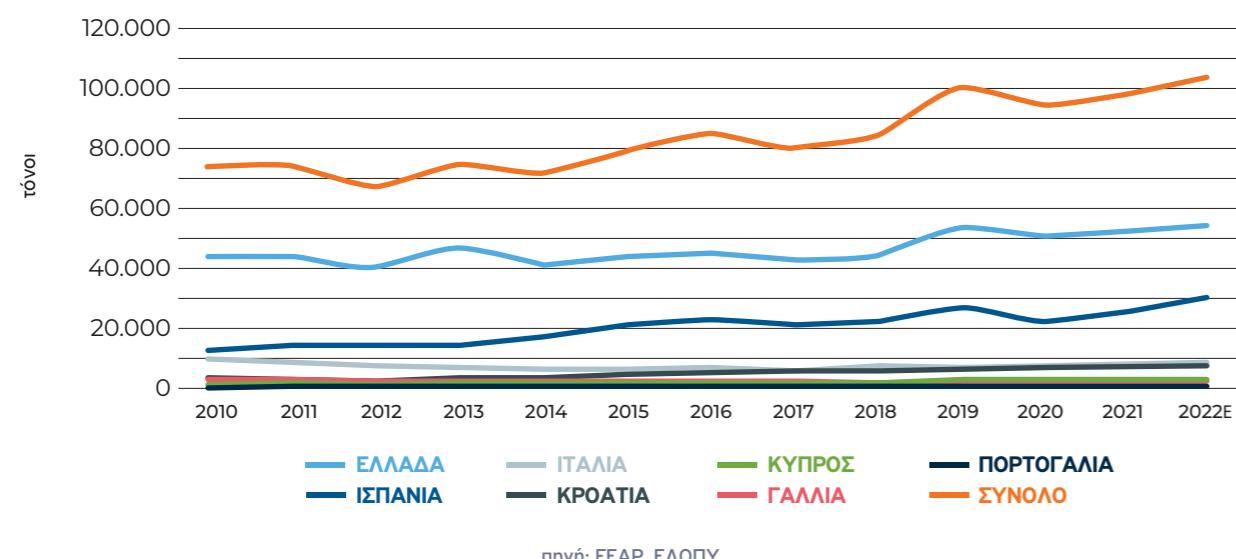
πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 το 2021 (τόνοι)

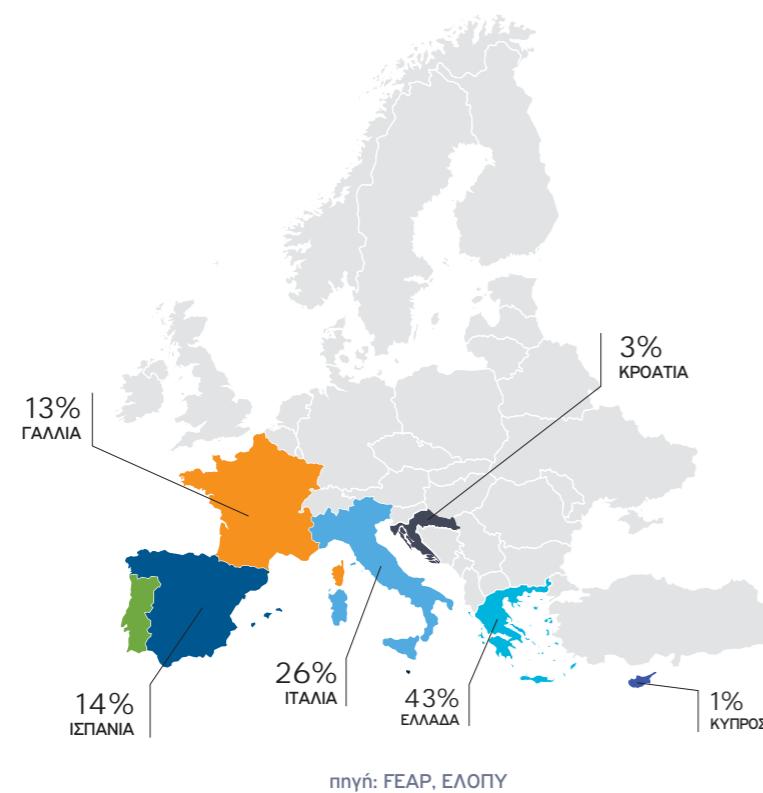

πηγή: FEAP, ΕΛΟΠΥ

Παραγωγή λαβρακιού ιχθυοκαλλιέργειας στην Ε.Ε.-27 το 2021

Παραγωγή γόνου λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 το 2021

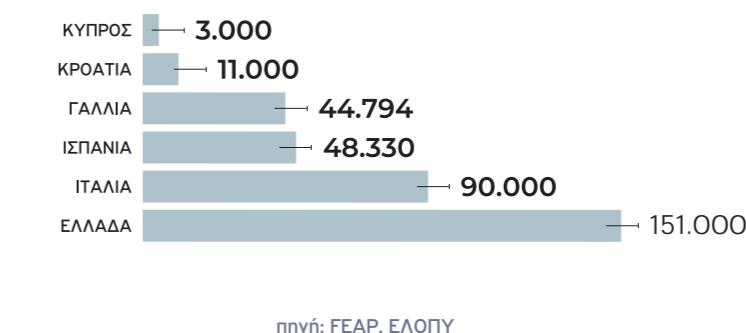

Όσον αφορά στην εξέλιξη της παραγωγής γόνου λαβρακιού, το 2021 παρήθισαν 348,1 εκατ. ιχθύδια παρουσιάζοντας αγχούς 12% σε σχέση με το 2020. Η παραγωγή του γόνου έγινε κατά 43% από την Ελλάδα (151 εκατ. ιχθύδια), 26% από την Ιταλία (90 εκατ. ιχθύδια), 14% από την Ισπανία (48,3 εκατ. ιχθύδια) και 13% από την Γαλλία (44,8

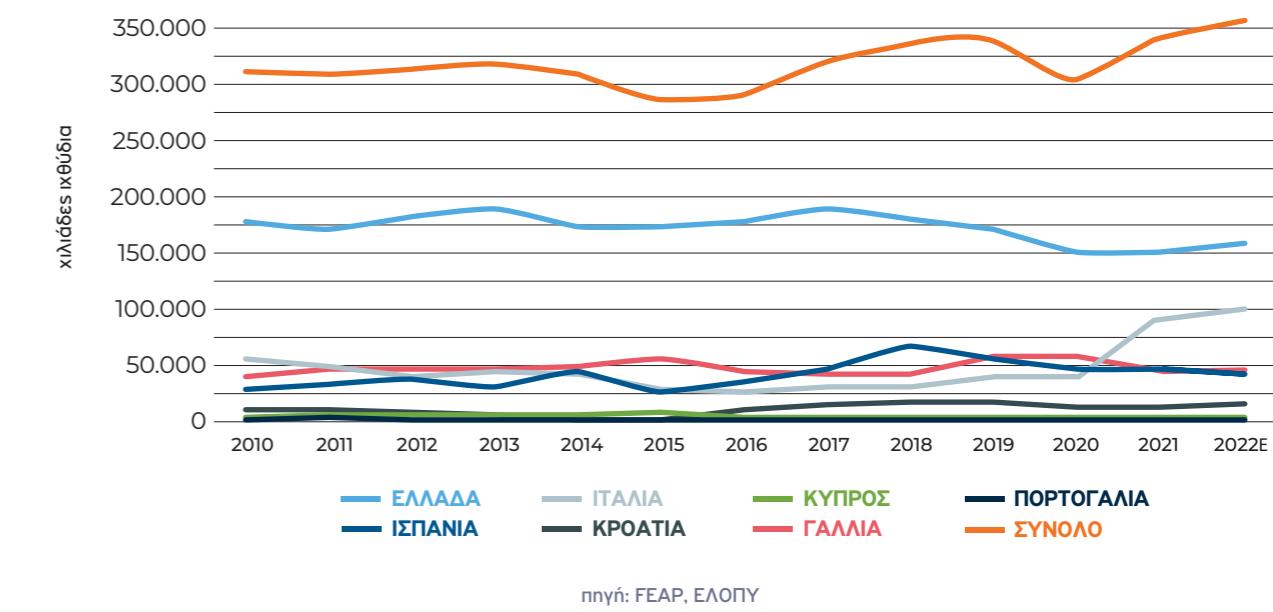
εκατ. ιχθύδια). Το υπόλοιπο 5% παράχθηκε από την Κροατία και την Κύπρο.

- To 2021 αναμένεται να παραχθούν 310,27 εκατ. ιχθύδια τσιπούρας παρουσιάζοντας οριακή μείωση 0,6%.

Παραγωγή γόνου λαβρακιού στην Ε.Ε.-27 το 2021 (χιλ. ιχθύδια)

Εξέλιξη παραγωγής γόνου λαβρακιού στην Ε.Ε.-27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

04

Η ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

- 4.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- 4.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
- 4.3 Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

4.1 Υφιστάμενη κατάσταση της υδατοκαλλιέργειας στον κόσμο

Καθώς ξεπερνάμε την πανδημία από τα τέλη του 2021, η επισιτιστική ασφάλεια έχει αναχθεί σε πολλές χώρες ως προτεραιότητα και πολλές χώρες ήδη εξετάζουν πώς θα μπορούσαν να επιβιώσουν από μια άλλη μακροπρόθεσμη διαταραχή στον εφοδιασμό τροφίμων. Αυτό έχει λειτουργήσει ευνοϊκά για τον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας καθώς χώρες με λίγη ή καθόλου υδατοκαλλιέργεια έχουν αρχίσει και αναζητούν νέους τρόπους για να αναπτύξουν τον κλάδο σε τοπικό επίπεδο. Η υδατοκαλλιέργεια ανοιχτής θάλασσας αναμένεται να κάνει ένα σημαντικό άλμα προς τα εμπρός για να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση για θαλασσινά λόγω της ικανότητάς της να παράγει σημαντικούς όγκους με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτυπωμα και χωρίς να παρεμβαίνει σε άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες όπως η ναυτιλία και ο τουρισμός.

Η επισιτιστική ασφάλεια όμως δεν είναι μια καινούργια πρόκληση. Μέχρι το 2050 εκτιμάται πως η γη θα κατοικείται από 10 δισ.. ανθρώπους και η εξασφάλιση επαρκούς και ασφαλούς τροφής παραμένει μια εξίσωση που αναζητεί λύσεις. Σύμφωνα με έρευνα της Morgan Stanley το παγκόσμιο σύστημα τροφίμων πρέπει να επαναπροσδιοριστεί μέσα στα επόμενα 30 χρόνια και να παράγει 50% περισσότερα τρόφιμα

αλλά και να βοηθήσει 2,5 δισεκατομμύρια ανθρώπους να ξεφύγουν από τον υποσιτισμό προσφέροντας προστά και υγιεινά τρόφιμα με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Η McKinsey προβλέπει ότι περίπου 5 δισεκατομμύρια άνθρωποι θα αναζητήσουν περισσότερη πρωτεΐνη και μια πιο υγιεινή διατροφή μέχρι το 2030. Το 30% αυτής της επιπλέον παραγωγής τροφίμων μπορεί να προέλθει από την βελτίωση της απόδοσης της υφιστάμενης παραγωγικής διαδικασίας τροφίμων ενώ το υπόλοιπο 70% θα καλυφθεί από νέες ή διαφοροποιημένες μεθόδους παραγωγής αλλά και από την μειωμένη σπατάλη τροφίμων. Λύσεις υπάρχουν αλλά καμία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει από μόνη της όλες τις προκλήσεις που συνδέονται με την εξασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας. Η εξίσωση αυτή γίνεται ακόμα πιο σύνθετη αν λάβουμε υπόψη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αλλά και τον κίνδυνο από την εξάντληση των φυσικών πόρων. Η ΕΕ και μεγάλο μέρος του κόσμου στοχεύουν σε μείωση κατά 50% των αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

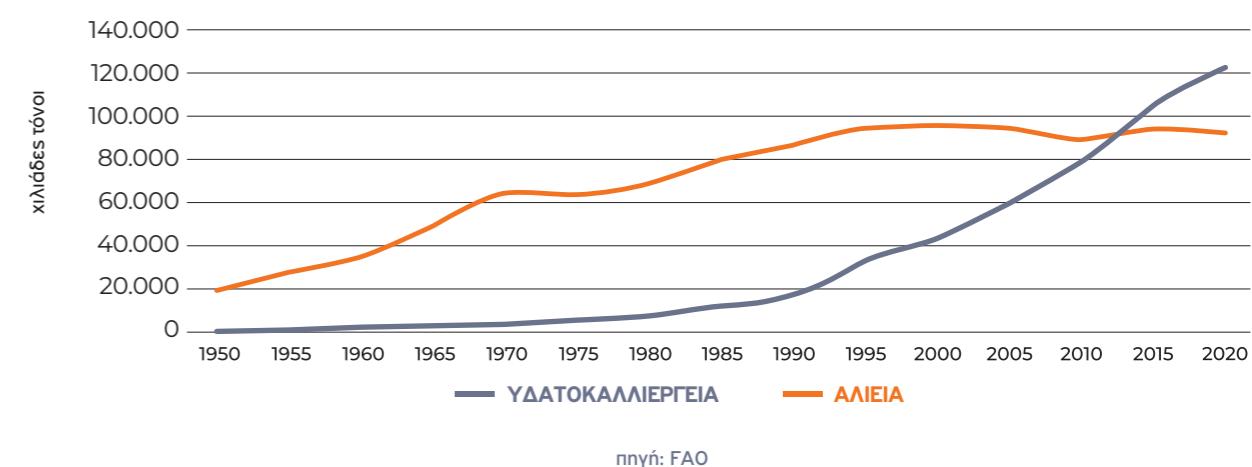
Η επίτευξη αυτών των δύο στόχων ταυτόχρονα, πρακτικά σημαίνει πως θα πρέπει να στραφούμε όλο και περισσότερο στην παραγωγή ψαριών, αφού η προσφορά πρωτεΐνης,

Η ΕΕ και μεγάλο μέρος του κόσμου στοχεύουν σε μείωση κατά 50% των αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030 και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

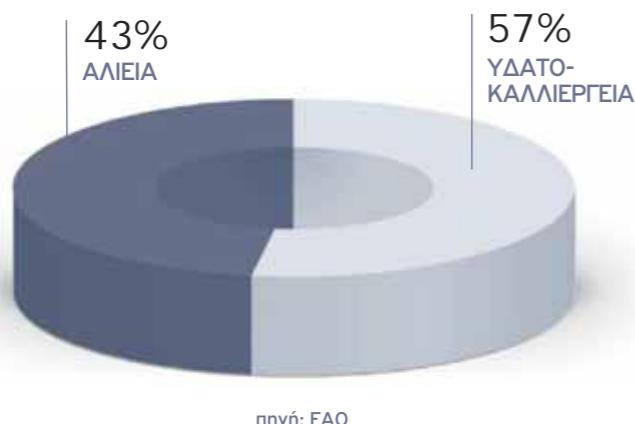
Υπό το πρίσμα αυτών των εξελίξεων η υδατοκαλλιέργεια βρίσκεται στο επίκεντρο των συζητήσεων καθώς μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των δύο στόχων ταυτόχρονα, δηλαδή στην εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ήδη τα τελευταία 50 χρόνια η μέση ετήσια αύξηση της παγκόσμιας κατανάλωσης ψαριών (3,2%) ξεπέρασε την αντίστοιχη αύξηση του πληθυσμού (1,6%) αλλά και εκείνη του κρέατος από όλα

τα χερσαία ζώα μαζί (2,8%). Τις δύο τελευταίες δεκαετίες η συνολική αύξηση της κατανάλωσης ιχθυορών υπερδιπλασιάστηκε και ανήλθε σε 122% (από 9 κιλά το 1961 σε 20,9 κιλά το 2019). Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τροφίμων (FAO) και της Παγκόσμιας Τράπεζας μέχρι το 2030 πάνω από το 65% των αλιευτικών προϊόντων θα προέρχεται από την υδατοκαλλιέργεια. Ήδη από το 2013 η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ξεπέρασε την παραγωγή της αλιείας. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το 2020 η προσφορά προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας παγκοσμίως εκτιμάται σε 214 εκατ. τόνους. Το 57% προήλθε από την υδατοκαλλιέργεια και το υπόλοιπο 43% από την αλιεία. Η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας σημείωσε αύξηση 2,3% (από 119,79 εκατ. τόνους το 2019 σε 122,58 εκατ. τόνους το 2020)⁵. Η παραγωγή από την αλιεία μειώθηκε κατά -2% (από 93,29 εκατ. τόνους το 2018 σε 91,42 εκατ. τόνους).

Εξέλιξη παραγωγής αλιείας και υδατοκαλλιέργειας 1950 - 2020

Παραγωγή αλιευτικών προϊόντων 2020

Γίνεται σαφές πως η υδατοκαλλιέργεια έχει σημαντικές δυνατότητες να συμβάλλει στην παροχή μιας υγιούς και βιώσιμης πηγής πρωτεΐνης στον αυξανόμενο πληθυσμό. Ωστόσο, για να επιτευχθεί αυτό, απαιτείται σημαντική αύξηση της παραγωγής ταυτόχρονα με σημαντική βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και της διαχείρισης των πόρων. Έμφαση θα πρέπει να

δοθεί στην διαφοροποίηση των εκτρεφόμενων οργανισμών, στην παρασκευή ιχθυοτροφών από αειφόρους πρώτες ύλες, στην διαχείριση των υδάτων οικοσυστημάτων, στην υγεία και τη ευζωία των εκτρεφόμενων οργανισμών καθώς και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και στην ψυφιοποίηση της παραγωγής.

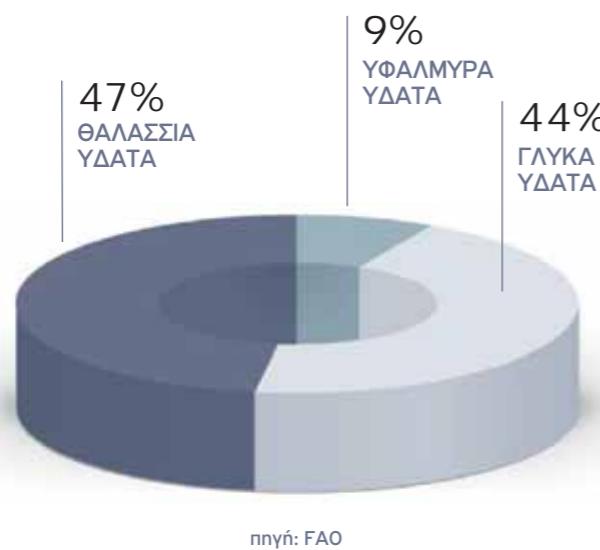
⁵ Περιλαμβάνονται και τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας που δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

4.2 Διάρθρωση της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας

Ο συνολικός όγκος παραγωγής υδατοκαλλιέργειας, περιλαμβανομένων και αυτών που δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, ανήλθε σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του FAO σε 122,58 εκατ. τόνους παρουσιάζοντας αύξηση 2,3% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (119,79 εκατ. τόνοι). Η αξία της παραγωγής υδατοκαλλιέργειας ανήλθε σε 225,19 δισ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση 2,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (219,81 δισ. ευρώ).

Σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας παραγωγής (47%) καλλιεργήθηκε σε θαλάσσιες εκτάσεις (57,39 εκατ. τόνοι) ενώ το υπόλοιπο 44% καλλιεργήθηκε σε εσωτερικά (γλυκά) ύδατα (53,49 εκατ. τόνοι) και το 9% σε υφάλμυρα ύδατα (11,69 εκατ. τόνοι.). Ανά περιβάλλον εκτροφής, η υδατοκαλλιέργεια σε υφάλμυρα ύδατα παρουσιάζει τον υψηλότερο ρυθμό μέσης ετήσιας ανάπτυξης (5,5%) και ακολουθεί η υδατοκαλλιέργεια σε θαλάσσια (1,8%) και τα εσωτερικά (2,2%) με πολύ χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης.

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανά περιβάλλον εκτροφής 2020

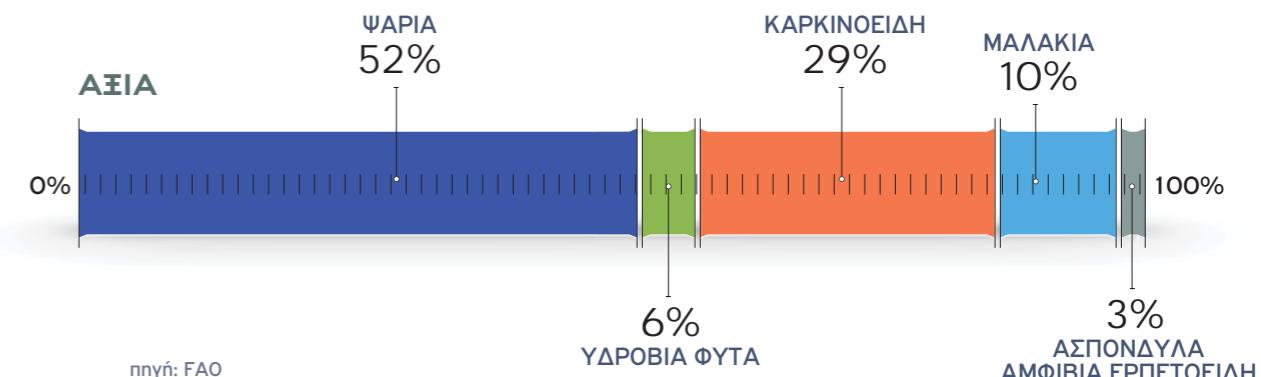
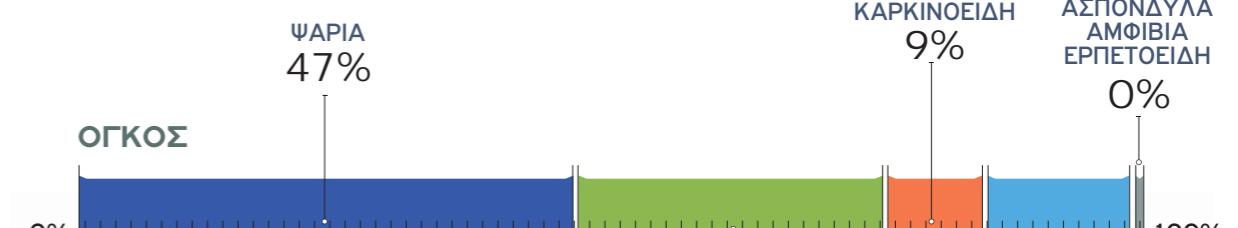
ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΟΓΚΟΣ		ΑΞΙΑ	
	ΤΟΝΟΙ	ΕΤ. ΜΕΤΑΒ. %	ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΥΡΩ	ΕΤ. ΜΕΤΑΒ. %
Ψάρια	57.461.094	2,1	116.844.112	1,02
Υδρόβια φυτά	35.077.578	1,4	13.232.505	7,34
Μαλάκια	17.742.209	2,0	23.977.331	-3,52
Καρκινοειδή	11.237.016	6,5	65.184.440	6,02
Αμφίβια / Ερπετοειδή	537.261	7,6	3.996.031	8,00
Ασπόνδυλα	525.029	9,0	1.965.002	10,46
ΣΥΝΟΛΟ	122.580.187	2,3	225.199.420	2,45

πηγή: FAO

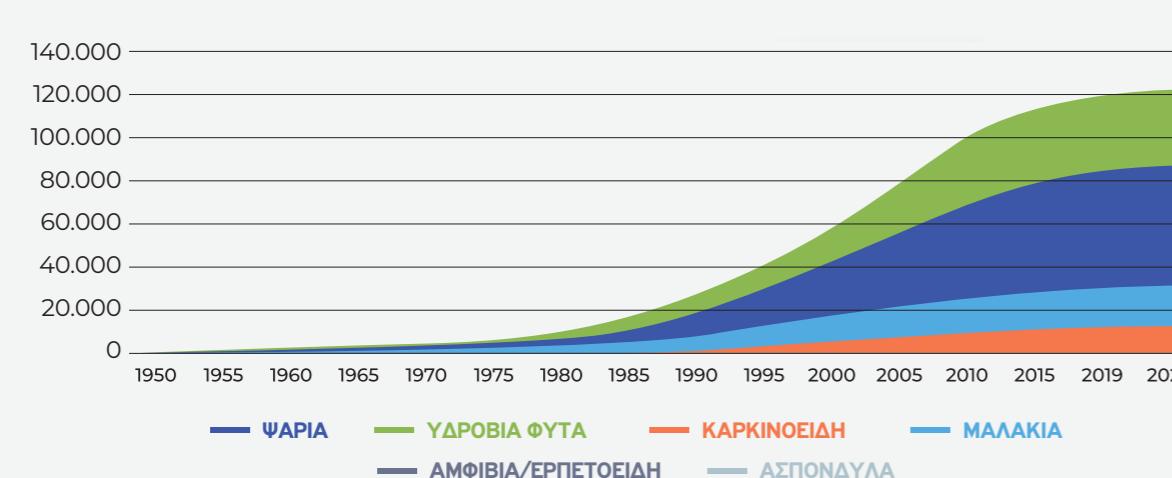
Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία και την κατηγοριοποίηση του FAO ως προς τον όγκο και την αξία παραγωγής, το 2020 αναλύεται ως εξής:

- Τα **ψάρια** αποτέλεσαν σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας παραγωγής. Ο όγκος παραγωγής τους ξεπέρασε το 47% του συνόλου των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας που παρήθισαν (57,46 εκατ. τόνοι) και η αξία τους σε πρώτη πώληση ανήλθε στο 52% της συνολικής αξίας πωλήσεων υδατοκαλλιέργειας (116,84 δισ. ευρώ). Σε σχέση με το 2020, παρατηρείται 2,1% αύξηση ως προς τον όγκο και 1% ως προς την αξία πωλήσεων.
- Τα **υδρόβια φυτά** κατατάσσονται για άλλη μια χρονιά στην δεύτερη κατηγορία αντιπροσωπεύοντας σε όγκο το 29% της παγκόσμιας παραγωγής (35,07 εκατ. τόνοι), αλλά μόλις το 6% της αξίας (13,23 δισ. ευρώ). Σε σχέση με το 2020 παρατηρείται αύξηση 1,4% ως προς τον όγκο παραγωγής και 7,34% ως προς την αξία πωλήσεων.
- Τα **ασπόνδυλα** και τα αμφίβια/ερπετοειδή αποτελούν ένα πολύ μικρό κομμάτι της παγκόσμιας παραγωγής που αντιπροσωπεύει μόλις το 1% του όγκου (525.000 τόνοι) και το 2,45% της αξίας παραγωγής (1,96 δισ. ευρώ). Σε σχέση με το 2020, παρουσιάζει αύξηση 9% ως προς τον όγκο παραγωγής και 10% ως προς την αξία πωλήσεων.

Διάρθρωση παραγωγής υδατοκαλλιέργειας 2020

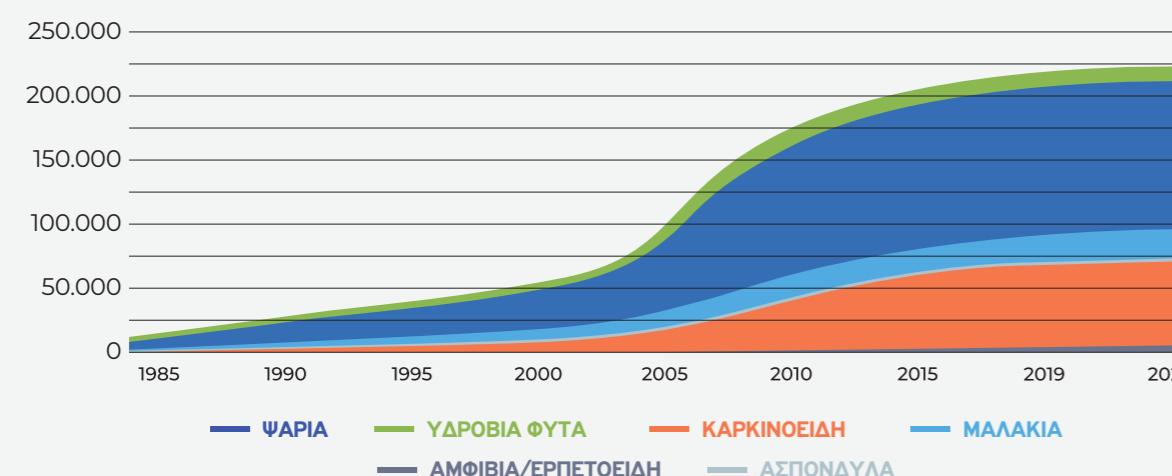

χιλιάδες τόνοι

πηγή: FAO

χιλιάδες τόνοι

πηγή: FAO

Διάρθρωση παραγωγής ανά γεωγραφική περιφέρεια

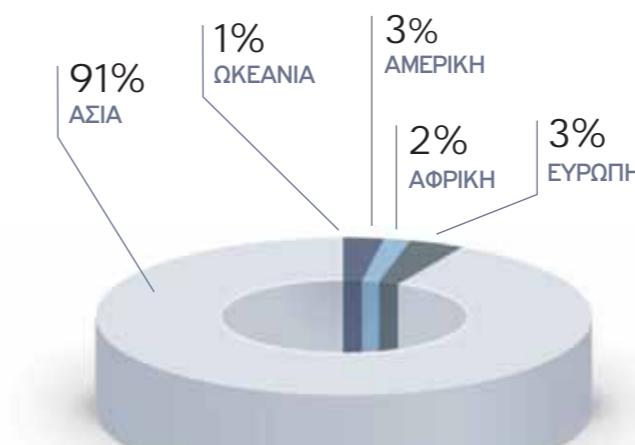
Η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανά ήπειρο παρουσίασε το 2020 διακυμάνσεις από -1,4% (Αφρική) μέχρι 7% (Ωκεανία). Η κατανομή της δραστηριότητας παραμένει άνιση αφού στις χώρες της Ασίας εκτέφονται τα 4/5 της παγκόσμιας παραγωγής. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή το 2020 κατανέμεται ως εξής:

- Ασία:** είναι με διαφορά ο μεγαλύτερος παραγωγός προϊόντων υδατοκαλλιέργειας αφού αντιπροσωπεύει το 91,6% του όγκου (112,3 εκατ. τόνοι) και το 85,6% της αξίας (192,8 δισ. ευρώ) της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.
- Αμερική:** αντιπροσωπεύει το 3,6% του όγκου (4,4 εκατ. τόνοι) και στο 6,3% (14,28 δισ.

ευρώ) της αξίας της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

- Ευρώπη:** αντιπροσωπεύει το 2,7% του όγκου (3,28 εκατ. τόνοι) και το 5,4% (12,16 δισ. ευρώ) της αξίας της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.
- Αφρική:** αντιπροσωπεύει το 1,9% του όγκου (2,35 εκατ. τόνοι) και το 1,9% (4,2 δισ. ευρώ) της αξίας της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.
- Ωκεανία:** Είναι η ήπειρος με τη μικρότερη παραγωγή παγκοσμίως. Αντιπροσωπεύει το 0,7% του όγκου (0,39 εκατ. τόνοι) και το 0,7% (1,6 δισ. ευρώ) της αξίας της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας ανά ήπειρο το 2020

τόνοι	Ποσοστό (%)
ΩΚΕΑΝΙΑ	223.272
ΑΦΡΙΚΗ	2.395.252
ΕΥΡΩΠΗ	3.247.536
ΑΜΕΡΙΚΗ	4.203.050
ΑΣΙΑ	110.029.312

αξία	Ποσοστό (%)
ΩΚΕΑΝΙΑ	1.660.354
ΑΦΡΙΚΗ	4.233.804
ΕΥΡΩΠΗ	12.162.163
ΑΜΕΡΙΚΗ	14.289.570
ΑΣΙΑ	192.853.528

Στις χώρες με την μεγαλύτερη παραγωγή συγκαταλέγονται για την Κίνα, την Ινδονησία και την Ινδία και η βρίσκονται στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης. Η Κίνα ωστόσο αποτελεί μακράν το παγκόσμιο πρωταθλητή καθώς αντιπροσωπεύει το 57% του όγκου (70,48 εκατ. τόνοι) και σχεδόν το 60% (134,29 δισ. ευρώ) της αξίας της παγκόσμιας παραγωγής υδατοκαλλιέργειας.

Στα είδη με τον μεγαλύτερο όγκο παραγωγής παγκοσμίως συγκαταλέγονται τα φύκια, τα στρείδια και ο κυπρίνος. Ως προς την αξία, για άλλη μια φορά ξεχωρίζουν δυο καρκινοειδή όπως η (λευκή) γαρίδα της οποίας οι πωλήσεις ανήλθαν σε 25,75 δισ. Ευρώ, της καραβίδας (14,7 δισ. Ευρώ) και του σολομού Ατλαντικού με 13,7 δισ. ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί πως τα 10 πρώτα είδη αντιστοιχούν σχεδόν στο 51% της συνολικής αξίας παραγωγής και τα υπόλοιπα 600 στο υπόλοιπο 49%.

	ΤΟΝΟΙ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΡΑΤΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟ 2020 (κιλά)		
Κίνα	70.483.538	3,0
Ινδονησία	14.845.014	-3,8
Ινδία	8.641.286	8,9
Βιετνάμ	4.614.692	2,5
Μπαγκλαντές	2.583.866	3,8
Κορέα	2.327.903	-3,0
Φιλιππίνες	2.322.831	-1,5
Αίγυπτος	1.591.896	-3,0
Χιλή	1.505.486	7,0
Νορβηγία	1.490.412	2,6
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	110.406.925	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ 185 ΧΩΡΩΝ	12.173.262	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΚ. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	122.580.187	2,30

Η Ελλάδα είναι 33η όπως και το 2019

πηγή: FAO

	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΤΟΝΟΙ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΕΙΔΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 2020 (ΟΓΚΟΣ)			
Ιαπωνικά φύκη	<i>Saccharina japonica</i>	12.469.807	1,6
Φύκη	<i>Eucheuma spp</i>	8.129.404	-4,2
Γαρίδα Ειρηνικού	<i>Penaeus vannamei</i>	5.812.180	6,5
Κυπρίνος	<i>Ctenopharyngodon idella</i>	5.791.541	1,1
Στρείδια	<i>Crassostrea spp</i>	5.450.274	3,7
Φύκη	<i>Gracilaria spp</i>	5.180.416	9,3
Ασημοκυρπίνος	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	4.896.612	1,6
Τιλάπια Νείλου	<i>Oreochromis niloticus</i>	4.514.615	-4,7
Κυδώνι Ιαπωνίας	<i>Ruditapes philippinarum</i>	4.266.174	6,2
Κοινός Κυπρίνος	<i>Cyprinus carpio</i>	4.236.326	-3,8
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ		60.747.351	
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΕΙΔΩΝ		61.832.836	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΚ. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ		122.580.187	2,30

πηγή: FAO

	ΑΞΙΑ (€)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΡΑΤΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟ 2020 (ΑΞΙΑ)		
Κίνα	134.294.774	4,19
Ινδία	12.451.202	5,92
Βιετνάμ	11.199.695	4,21
Ινδονησία	9.669.201	-9,01
Χιλή	6.770.164	-22,77
Νορβηγία	5.840.443	-10,45
Μπαγκλαντές	5.042.626	4,51
Ιαπωνία	4.286.872	3,87
Εκουαδόρ	2.627.861	26,26
Αίγυπτος	2.611.718	14,05
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	194.794.556	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΧΩΡΩΝ	30.404.863	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ	225.199.420	2,45

πηγή: FAO

	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΑΞΙΑ ΧΙΛΙΔΕΣ (€)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΕΙΔΗ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 2020 (ΑΞΙΑ)			
Γαρίδα Κεντρικής Αμερικής	<i>Penaeus vannamei</i>	26.928.888	5,3
Αμερικανική Καραβίδα	<i>Procambarus clarkii</i>	16.813.823	14,4
Σολομός Ατλαντικού	<i>Salmo salar</i>	12.221.480	-10,5
Κινέζικος Κυπρίνος	<i>Ctenopharyngodon idellus</i>	10.597.118	1,0
Κυπρίνος	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i>	8.349.513	0,8
Κινέζικος Κάβουρας	<i>Eriocheir sinensis</i>	7.885.010	-0,4
Τιλάπια Νείλου	<i>Oreochromis niloticus</i>	7.277.683	-1,3
Κοινός Κυπρίνος	<i>Cyprinus carpio</i>	7.003.117	-2,5
Μεγαλοκέφαλος κυπρίνος	<i>Hypophthalmichthys nobilis</i>	5.920.901	0,9
Στρείδια	<i>Crassostrea spp</i>	5.672.564	6,5
ΣΥΝΟΛΟ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΕΙΔΩΝ		108.670.097	
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΕΙΔΩΝ		116.529.323	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΙΑΣ		225.199.420	2,50

πηγή: FAO

4.3 Η μεσογειακή ιχθυοκαλλιέργεια

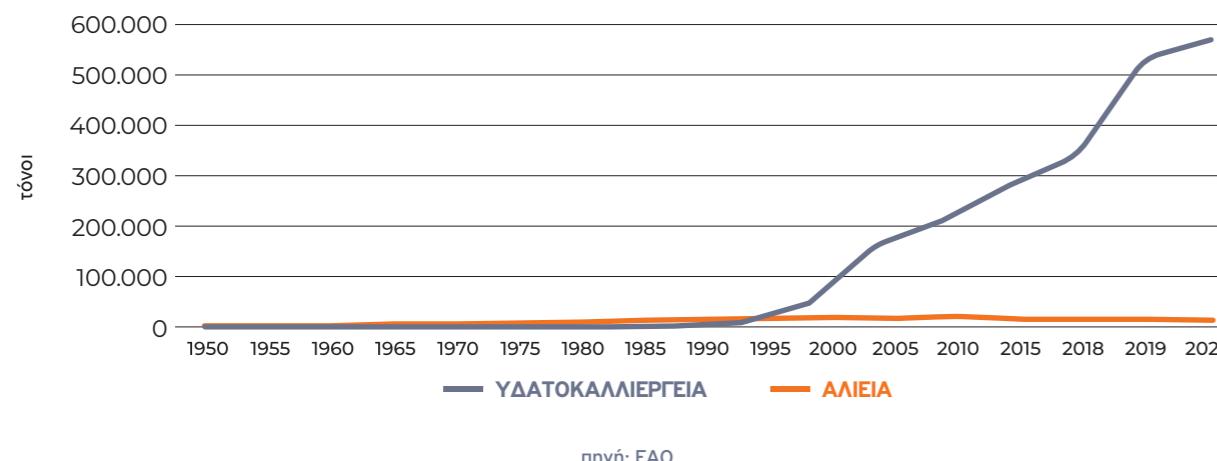
Η εκτροφή τσιπούρας και λαβρακιού έκινησε πριν από 50 χρόνια στην Ιταλία και από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 γνώρισε ραγδαία ανάπτυξη σε αρκετές μεσογειακές χώρες. Σήμερα η ζήτηση αυτών των ειδών καλύπτεται σχεδόν αποκλειστικά από την ιχθυοκαλλιέργεια καθώς τα άγρια αποθέματα κυμαίνονται στους 14.000 τόνους. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του FAO, η προσφορά τσιπούρας και λαβρακιού προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από την

υδατοκαλλιέργεια (97%) και το υπόλοιπο 3% από την ελεύθερη αλιεία. Το 86% της εκτρεφόμενης ποσότητας καλλιεργήθηκε στην θάλασσα και το 14% σε λιμνοθάλασσες. Η εκτροφή αυτών των ειδών καταγράφηκε σε 33 χώρες, κυρίως από την ευρύτερη περιφέρεια της Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής, με την παραγωγή τους να κυμαίνεται από 1 κιλό (Λίβανος) έως και άνω των 100.000 τόνων (Ελλάδα, Τουρκία).

Παραγωγή τσιπούρας και λαβρακιού

Προσφορά τσιπούρας και λαβρακιού

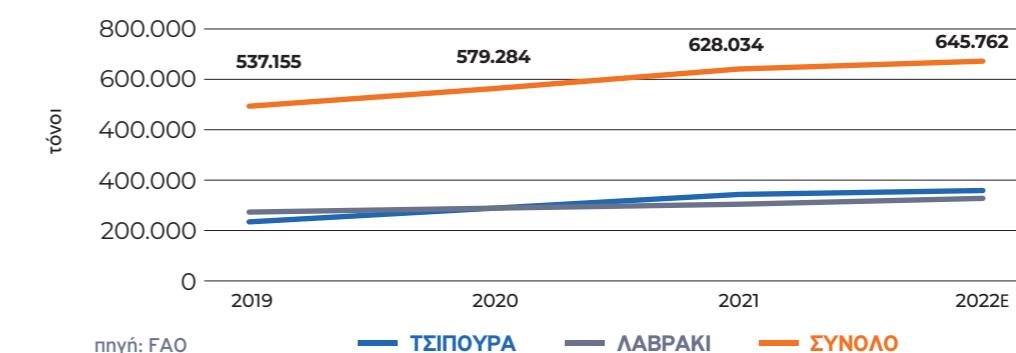

Το 2021 σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία και εκτιμήσεις από τον FAO, FEAP και ΕΛΟΠΥ παράχθηκαν 628.034 τόνοι τσιπούρας και λαβρακιού παρουσιάζοντας αύξηση 8,4% σε σχέση με το 2020 (579.284 τόνοι). Εξ αυτών το 52% της παραγωγής είναι τσιπούρα και το 48% λαβράκι. Το 87% της παραγωγής προήλθε από 5 χώρες, την Τουρκία (290.000 τόνοι), την Ελλάδα (125.550 τόνοι), Τσερνοβίλ (11.000 τόνοι), Κύπρο (10.000 τόνοι) και Λιβύη (10.000 τόνοι).

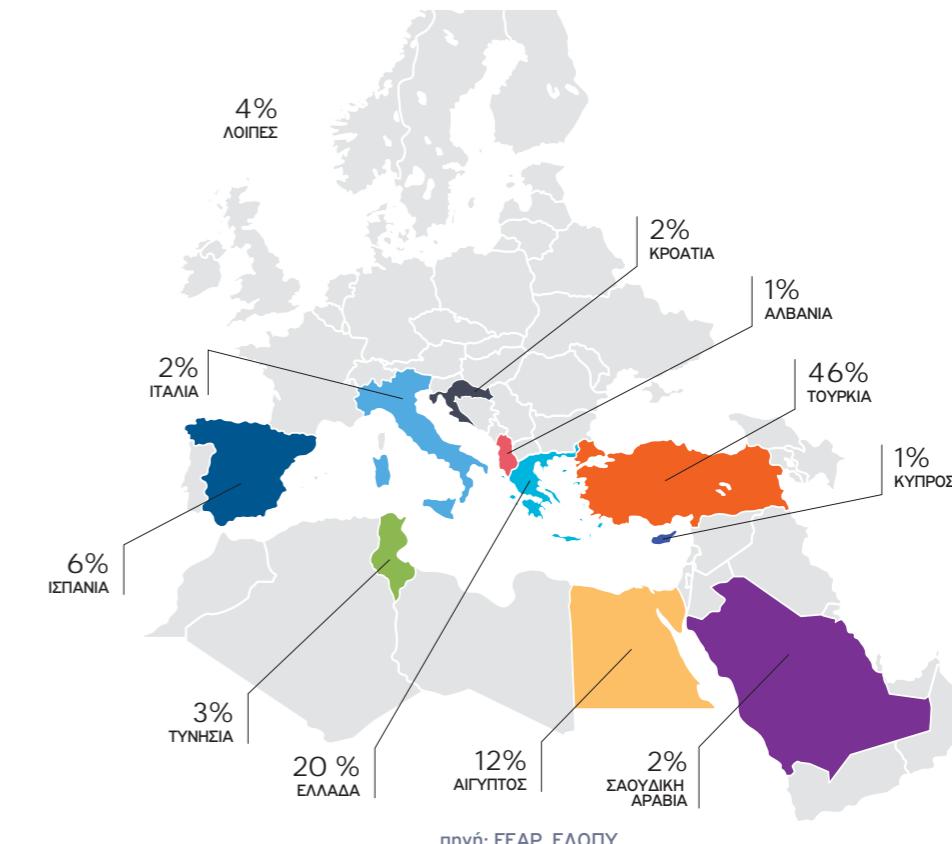
Ελλάδα (125.500 τόνοι) καθώς αντιπροσωπεύουν το 66% της παραγωγής τσιπούρας και λαβρακιού παγκοσμίως. Ακολουθούν η Αίγυπτος (75.000 τόνοι), η Ισπανία (42.950 τόνοι), η Τυνησία (21.500 τόνοι), η Ιταλία (18.100 τόνοι), η Κροατία (14.900 τόνοι) και η Σαουδική Αραβία (11.000 τόνοι). Σε όλες τις υπόλοιπες χώρες η παραγωγή κυμάνθηκε κάτω από τους 10.000 τόνους.

- Το 2022 εκτιμάται πως η συνολική παραγωγή θα αυξηθεί σχεδόν 3% και θα ανέλθει στους 646.000 τόνους.

Εξέλιξη παραγωγής τσιπούρας και λαβρακιού

Μεγαλύτερες χώρες παραγωγής τσιπούρας και λαβρακιού 2021

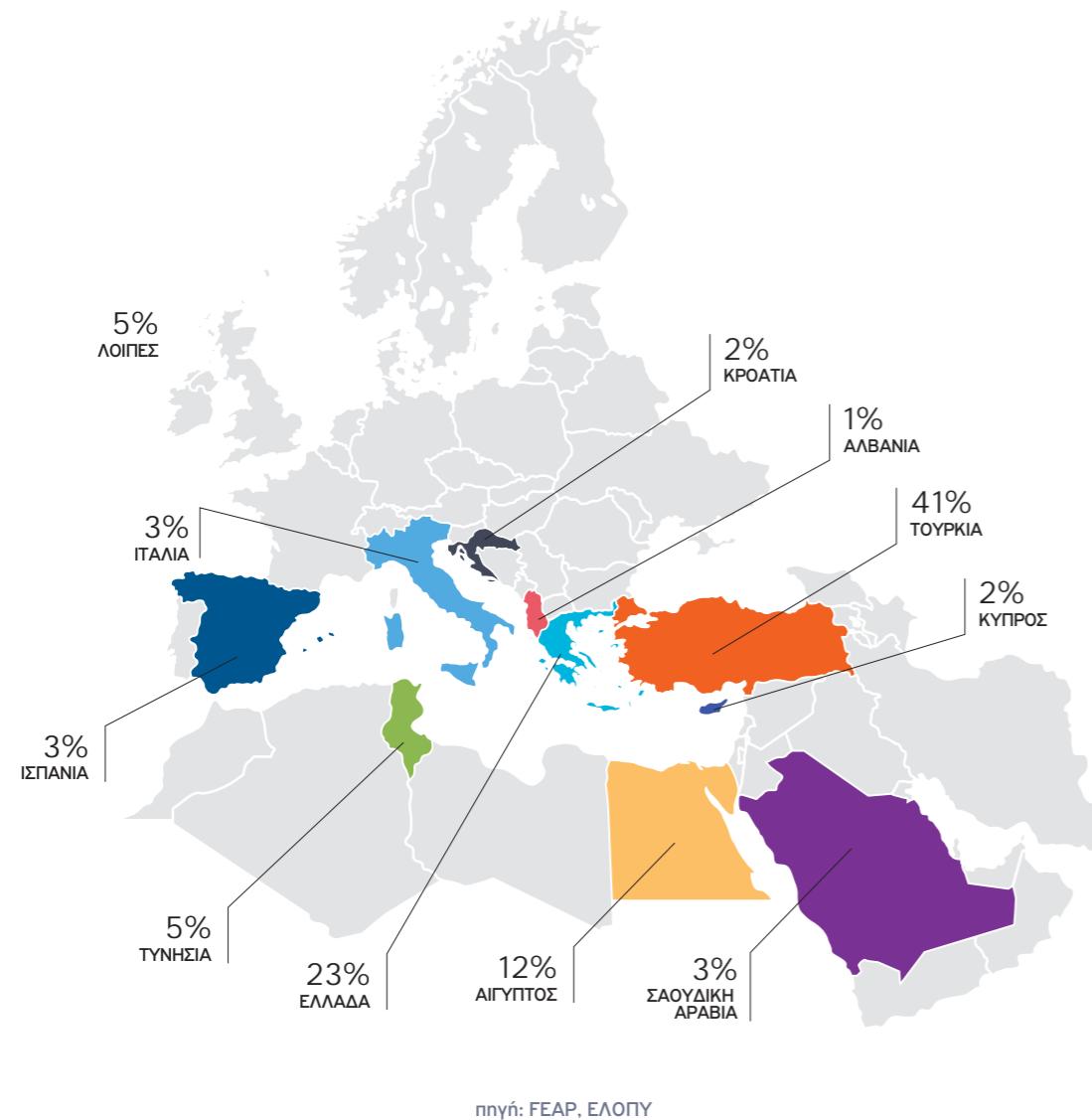

Αναλυτικότερα και ανά είδος, το 2021 η παραγωγή τσιπούρας καταγράφηκε σε 23 χώρες και εκτιμάται σε 325.429 τόνους σημειώνοντας αύξηση 12,7% περίπου σε σχέση με το 2020 (288.864 τόνους). Οι μεγαλύτερες χώρες παραγωγοί ήταν η Τουρκία με 135.000 τόνους (41%), η Ελλάδα με 73.000

τόνους (23%) και η Αίγυπτος με 40.000 τόνους (12%).

- To 2022 εκτιμάται πως η παραγωγή τσιπούρας θα παρουσιάσει αύξηση 2% και θα ανέλθει στους 332.000 τόνους.**

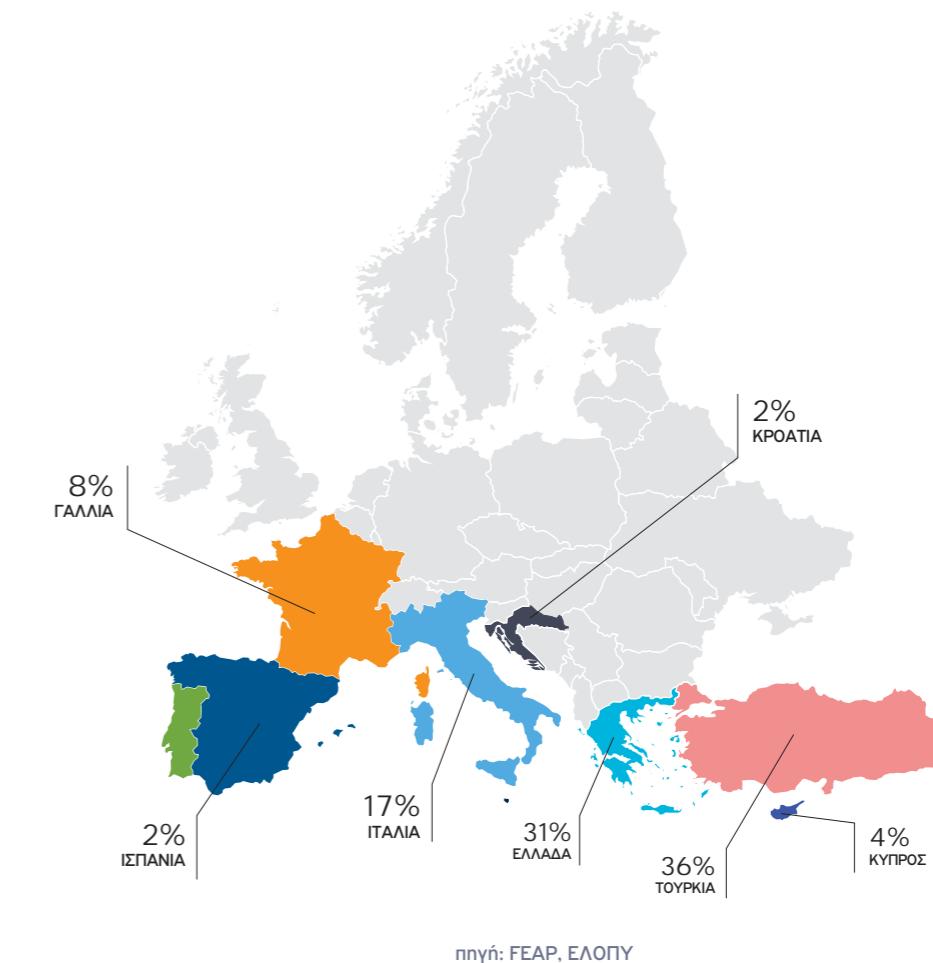
Παραγωγή τσιπούρας 2021

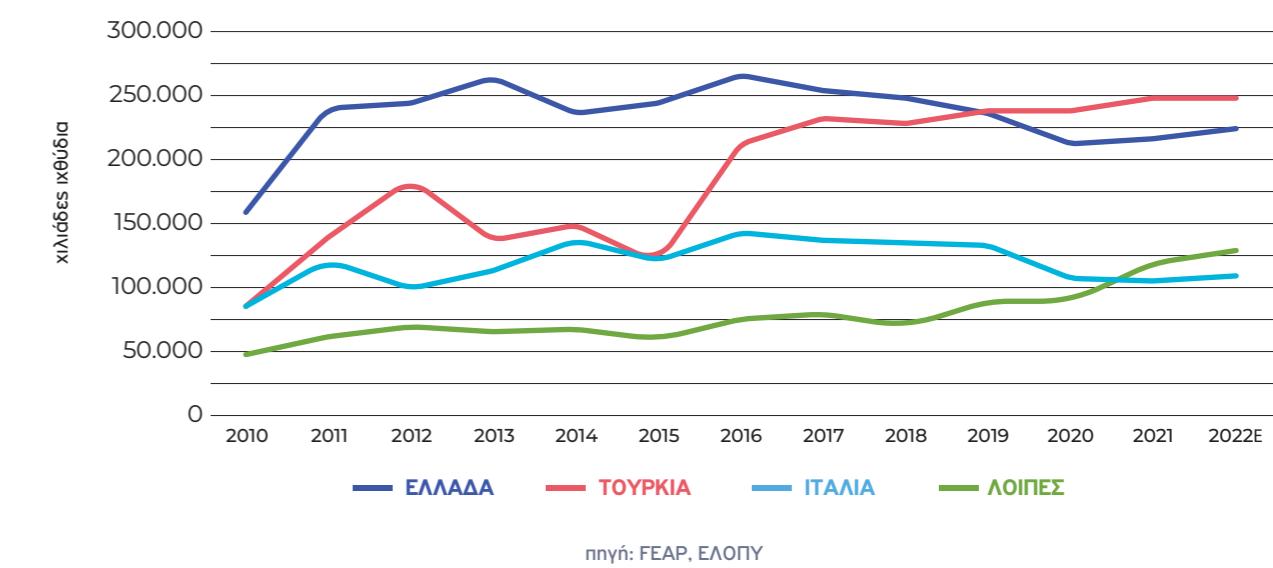
Η παραγωγή γόνου τσιπούρας το 2021 (διαθέσιμα στοιχεία μόνο για Ε.Ε. και Τουρκία) εκτιμάται σε 693.547 εκατ. ιχθύδια, το 17 από την Ιταλία (120 εκατ. ιχθύδια). Το υπόλοιπο 16% παράχθηκε από τις υπόλοιπες χώρες.

- To 2022 εκτιμάται πως η παραγωγή γόνου τσιπούρας θα παρουσιάσει αύξηση 3% και θα ανέλθει στα 716 εκατ. ιχθύδια.**

Παραγωγή γόνου τσιπούρας 2021

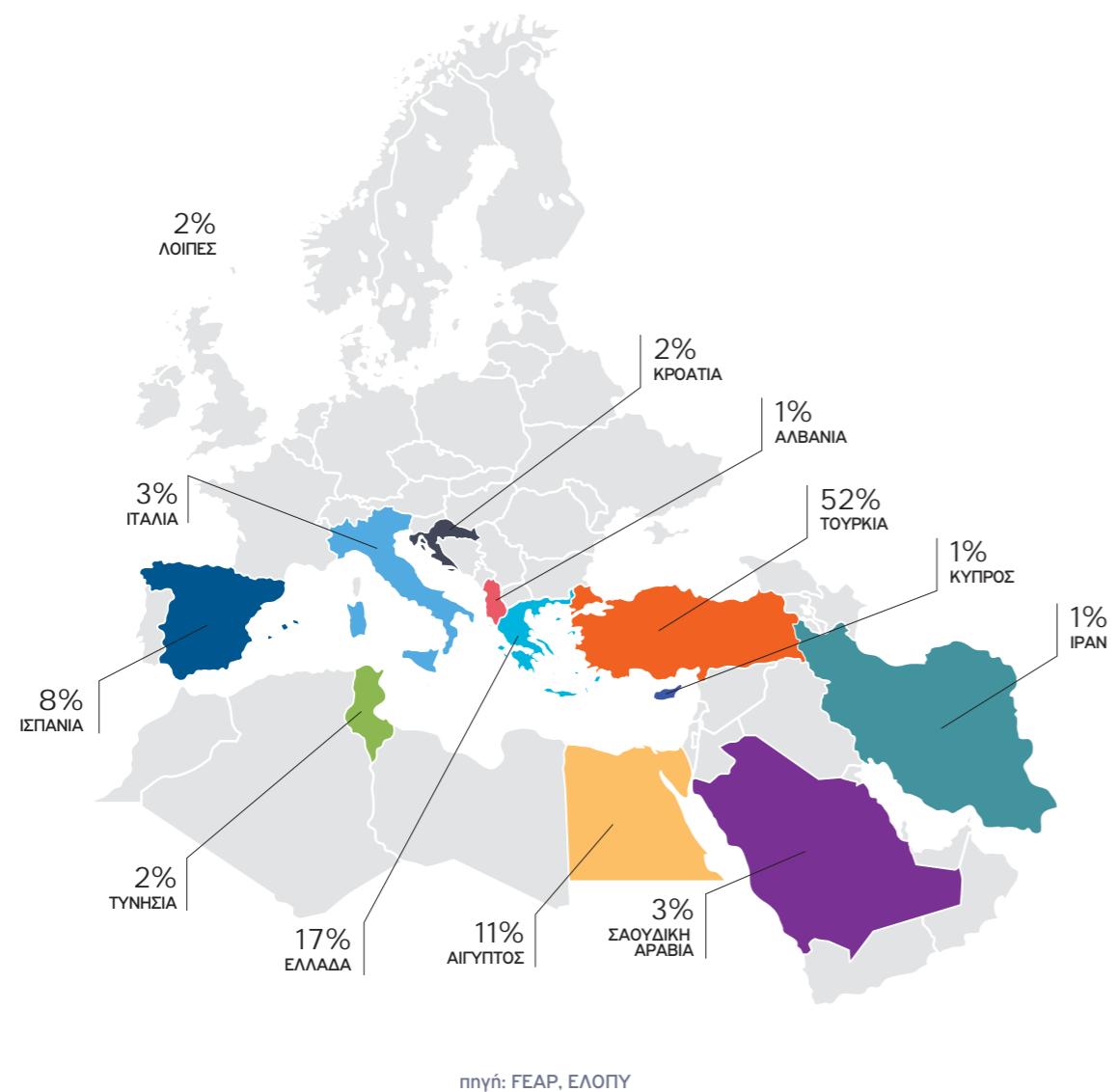
Εξέλιξη παραγωγής γόνου τσιπούρας

To 2021 η παραγωγή λαβρακιού κυμάνθηκε στους 302.615 τόνους σημειώνοντας αύξηση 4,2%. Οι μεγαλύτερες χώρες παραγωγοί ήταν η Τουρκία με 156.000 τόνους (52%), η Ελλάδα με 52.500 τόνους (17%) και η Αίγυπτος με 35.000 τόνους (11%).

- **To 2021 εκτιμάται πως η παραγωγή λαβρακιού θα παρουσιάσει αύξηση σχεδόν 4% και θα ανέλθει στα 314.000 κιλά.**

Παραγωγή λαβρακιού 2021

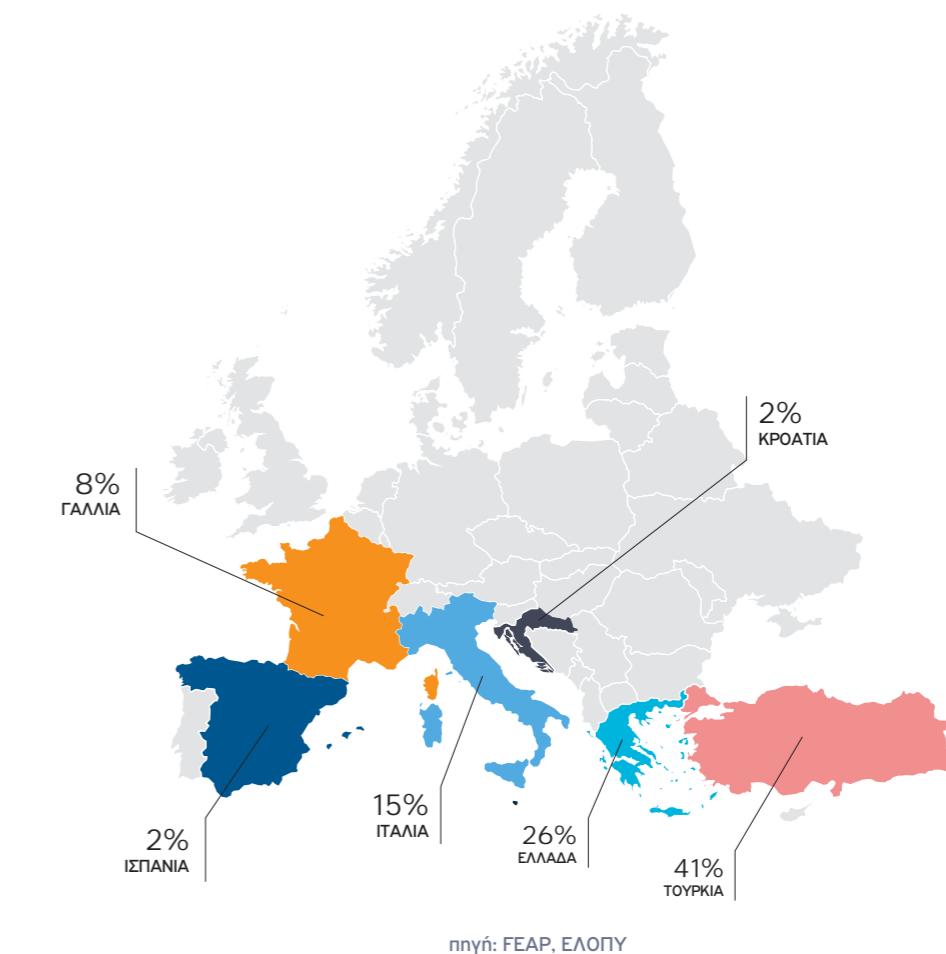

Η παραγωγή γόνου λαβρακιού το 2021 (διαθέσιμα στοιχεία μόνο για Ε.Ε. και Τουρκία) εκτιμάται σε 588.124 εκατ. ιχθύδια, σε σχέση με το 2020 (540.784 εκατ. ιχθύδια). Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία το 41% της παραγωγής γόνου προήλθε από την Τουρκία (240 εκατ. ιχθύδια), το 26% από την

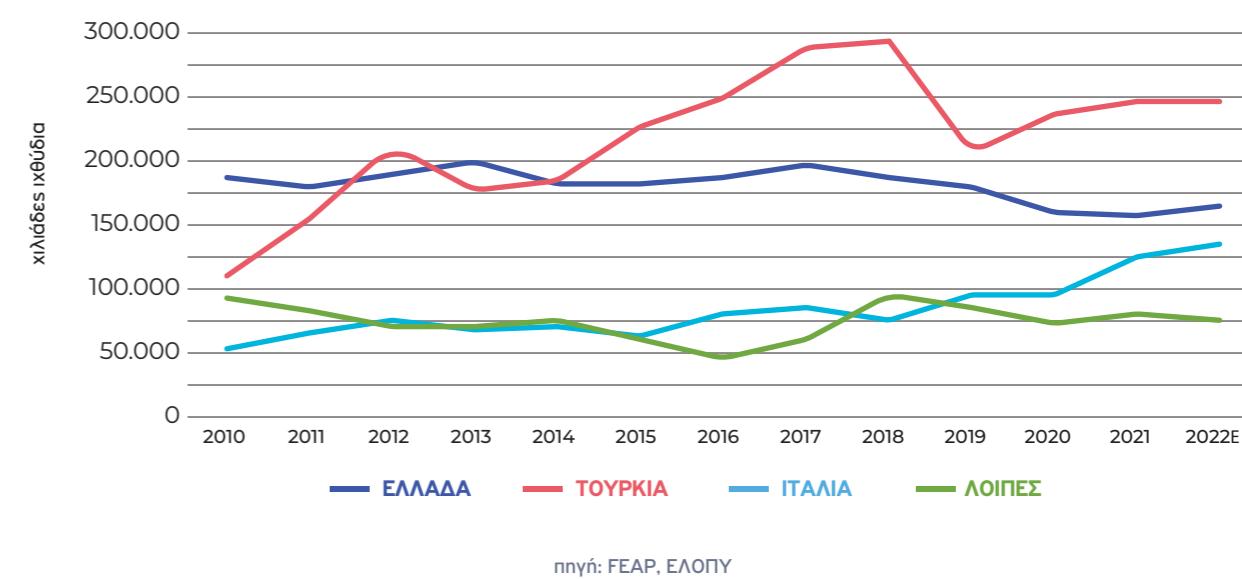
Ελλάδα (151 εκατ. ιχθύδια), το 11% από την Ιταλία (90 εκατ. ιχθύδια). Το υπόλοιπο 22% παράχθηκε από τις υπόλοιπες χώρες.

- **To 2022 εκτιμάται πως η παραγωγή γόνου λαβρακιού θα παρουσιάσει αύξηση 2% και θα ανέλθει στα 601 εκατ. ιχύδια.**

Παραγωγή γόνου λαβρακιού 2021

Εξέλιξη παραγωγής γόνου λαβρακιού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Γ.Δ. Αλιείας ΥΠΑΑΤ, 2014:** Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών στην Ελλάδα, 2014-2020
2. **Γ.Δ. Αλιείας ΥΠΑΑΤ, 2021:** Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2030
3. **Ελληνική Στατιστική Αρχή:** έρευνα υδατοκαλλιεργειών 2021
4. **Ευρωπαϊκή Επιτροπή:** Στοιχεία και αριθμοί για την κοινή αλιευτική πολιτική
5. **Ευρωπαϊκή Επιτροπή:** Η πράσινη συμφωνία (COM(2019) 640 final)
6. **AIPCE-CEP:** Finfish Study 2021
7. **European Commission 2019:** Study on an interim evaluation of the Open Method of Coordination (OMC) for the sustainable development of EU Aquaculture
8. **European Commission, 2013:** Strategic Guidelines for the sustainable development of EU aquaculture (COM(2013)229)
9. **Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική υδατοκαλλιέργεια στην ΕΕ για την περίοδο 2021 έως 2030**
10. **European Commission:** Facts and Figures on the Common Fisheries Policy
11. **Aquaculture Advisory Council 2022,** Recommendations for STECF Reports on the Economic Performance of the EU's Aquaculture Sector
12. **Aquaculture Advisory Council 2022,** Recommendation in relation to rising production costs
13. **EUMOFA:** The EU fish market 2021
14. **FAO, 2020:** The State of World Fisheries and Aquaculture
15. **FEAP,** Production report 2004 - 2020 www.feap.info
16. **Joint Research Center, 2018-2019:** The Economic Performance of the EU Aquaculture Sector
17. **CBI,** Exporting frozen organic seafood to Europe <https://www.cbi.eu>
18. **European Parliament,** Impacts of the COVID-19 pandemic on EU fisheries and aquaculture, 2020
19. **European Parliament, DG for Internal Policies of the Union, Chever, T., Sannino, V., Ballesteros, M., et al.,** Impacts of the COVID-19 pandemic on EU fisheries and aquaculture, European Parliament, 2021.
20. **OECD-FAO** Agricultural Outlook 2021-2030

Λεωφόρος Λαιρίου 99B, Παιανία, 190 02, Αττική

T. +30 210 6641520

E. info@fishfromgreece.com

www.fishfromgreece.com